

**AKADEMIA
SZTABU GENERALNEGO**
IM. GENERAŁA BRONI
KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

~~TAJNE~~

~~TAJNE~~

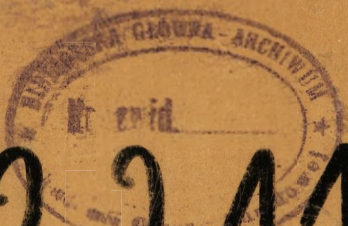
Egz. nr.....

Płk dypl. Jan WOJNAROWSKI

ROLA I ZAKRES ŚWIADCZEŃ Z GOSPODARKI
NARODOWEJ REALIZOWANYCH NA RZECZ
PUŁKU ZMECHANIZOWANEGO O WYSOKIM
STOPNIU SKADROWANIA W PROCESIE
OSIĄGANIA WYŻSZYCH STANÓW GOTOWOŚCI
BOJOWEJ

Rozprawa doktorska

12211

WARSZAWA CZERWIEC 1983

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

IM. GENERAŁA BRONI
KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

~~JAWNE~~

~~TAJNE~~

Egz. nr.....³

Ppłk dypl. Jan WOJNAROWSKI

ROLA I ZAKRES ŚWIADCZEŃ Z GOSPODARKI
NARODOWEJ REALIZOWANYCH NA RZECZ
PUŁKU ZMECHANIZOWANEGO O WYSOKIM
STOPNIU SKADROWANIA W PROCESIE
OSIĄGANIA WYŻSZYCH STANÓW GOTOWOŚCI
BOJOWEJ

Rozprawa doktorska

12211

WARSZAWA CZERWIEC 1983

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

KATEDRA ORGANIZACJI I MOBILIZACJI WOJSK

~~TAJNE~~

~~TAJNE~~

Egz.nr....

3

*Przeł. Prot. 779/21.08.95
duy*

Ppłk dypl. Jan WOJNAROWSKI

"ROLA I ZAKRES ŚWIADCZEŃ Z GOSPODARKI NARODOWEJ REALIZOWANYCH NA RZECZ PUŁKU ZMECHANIZOWANEGO O WYSOKIM STOPNIU SKADROWANIA W PROCESIE OSIAGANIA WYŻSZYCH STANÓW GOTOWOŚCI BOJOWEJ"

/ROZPRAWA DOKTORSKA/

Rozprawa opracowana pod kierownictwem naukowym

płk prof. dr hab. Stanisława PIURO

WARSZAWA

STYCZEŃ

1983 r.

SPIS TRESCI

	Strona
<u>W S T P P</u>	4 - 10
ROZDZIAŁ I. PODSTAWY METODOLOGICZNE ROZPRAWY.....	11 - 26
ROZDZIAŁ II. ANALIZA PROCESU PLANOWANIA, POBIERANIA I WYKORZYSTANIA ŚWIADCZEŃ Z GOSPODARKI NARODOWEJ DLA POTRZEB PUŁKU ZMECHANIZOWANEGO O WYSOKIM STOPNIU SKADROWANIA W TOKU OSIĄGANIA WSGB.....	27 - 83
1. Pojęcie i przedmiot świadczeń z gospodarki narodowej dla jednostek wojskowych.....	28 - 37
2. Zadania realizowane przy użyciu świadczeń z gospodarki narodowej w toku osiągnięcia WSGB pz o wysokim stopniu skadrowania.....	37 - 54
2.1. Charakterystyka pz o wysokim stopniu skadrowania.....	37 - 40
2.2. Analiza procesu osiągnięcia WSGB przez pz o wysokim stopniu skadrowania.....	40 - 43
2.3. Zadania realizowane i zabezpieczane przez świadczenia w toku osiągnięcia WSGB pułku o wysokim stopniu skadrowania.....	44 - 54
3. Analiza procesu planowania, przygotowania i pobierania świadczeń z gospodarki narodowej.....	54 - 72
3.1. Planowanie świadczeń.....	55 - 63
3.2. Proces przygotowania świadczeń.....	64 - 68
3.3. Przebieg procesu pobierania świadczeń.....	68 - 72

4. Analiza procesu wykorzystania świadczeń przez pz o wysokim stopniu skadrowania.....	72 - 81
4.1. Proces wykorzystania świadczeń osobistych na przykładach jednostek wojskowych o wysokim stopniu skadrowania.....	74 - 76
4.2. Proces wykorzystania świadczeń rzeczowych na przykładach jednostek wojskowych o wysokim stopniu skadrowania.....	76 - 81
5. Wnioski.....	82 - 83

ROZDZIAŁ III. METODA OKRESLANIA ROZMIARÓW ŚWIADCZEŃ ORAZ PROPOZYCJE USPRAWNIENIA PROCESU WYKORZYSTANIA ICH W PZ O WYSOKIM STOPNIU SKADROWANIA PODCZAS OSIĄGANIA WSGB.	84 - 133
---	----------

1. Określenie rozmiarów potrzebnych świadczeń osobistych i rzeczowych dla pz o wysokim stopniu skadrowania.....	84 - 122
2. Sposoby usprawnienia procesu wykorzystania świadczeń w pz o wysokim stopniu skadrowania.....	123 - 133

ZAKOŃCZENIE.	134 - 136
----------------------	-----------

BIBLIOGRAFIA.	137 - 139
-----------------------	-----------

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW	140 - 141
-----------------------------	-----------

ARKUSZ POPRAWEK - wkładka /jawna - 7 stron/.

W S T Ę P

Przedmiotem niniejszej rozprawy jest problematyka świadczeń z gospodarki narodowej wykorzystywanych na szczeblu pułku zmechanizowanego o wysokim stopniu skadrowania.^{1/}

Napięty, krótki czas osiagania wyższych stanów gotowości bojowej zmusza dowódców jednostek wojskowych do wykorzystywania w tym celu wszystkich sił i środków będących w ich dyspozycji. Ponadto instrukcje, rozkazy i zarządzenia umożliwiają im korzystanie ze świadczeń osobistych oraz rzeczowych pozyskiwanych z gospodarki narodowej, tak w czasie pokojowego szkolenia wojsk, jak i na czas mobilizacji oraz wojny.

Jednym z warunków sprawnego i terminowego wykonania przedsięwzięć ujętych w planach osiagania wyższych stanów gotowości bojowej jednostek wojskowych skadrowanych i nowo formowanych jest prawidłowe zaplanowanie i wykorzystanie świadczeń z gospodarki narodowej. Na tym etapie rodzą się problemy w jednostkach korzystających ze świadczeń. Wynika to z niepełnej znajomości możliwości własnych sił i środków będących w dyspozycji dowódców jednostek wojskowych oraz braku konkretnych wzorców co do sposobu korzystania ze świadczeń w poszczególnych stanach osiagania gotowości bojowej.

1/ Oddział o wysokim stopniu skadrowania istnieje w czasie pokoju, posiada strukturę organizacyjną znacznie ograniczoną w stosunku do etatu czasu wojennego, a jego ukompletowanie w stanie osobowym wynosi 10-15% w stosunku do etatu czasu wojennego. W swojej strukturze organizacyjnej posiada: dowództwo pułku, grupy organizacyjno-mobilizacyjne pododdziałów pułku. Jednym rozwiniętym pododdziałem jest kompania zabezpieczenia, spełniająca rolę kompanii ochrony. Potrzeby mobilizacyjne pułku wynoszą prawie 90% stanu osobowego i około 60% środków transportowych - należności etatowych czasu wojennego. Biuletyn Informacyjny nr 2/140, str.25, wyd. Sztab Gen.WP 1982 r.

Okazuje się, że obecne doświadczenia często zmieniających się dowódców jednostek wojskowych, nie wystarczają do opracowania racjonalnego rozwiązania w tej mierze. Wraz z wprowadzeniem w 1980 roku stanu gotowości bojowej - zagrożenia wojennego, w jednostkach wojskowych powstały nowe warunki funkcjonowania systemu osiągania wyższych stanów gotowości bojowej. System ten na szczeblu pułku zmechanizowanego obejmuje wszystkie siły i środki ewidencyjne, mobilizacyjny rzut alarmowy oraz pozyskiwane z gospodarki narodowej świadczenia osobiste i rzeczowe. Są to siły i środki realizujące proces osiągania wyższych stanów gotowości bojowej jednostki wojskowej.

Użycie świadczeń z gospodarki narodowej do realizacji i zabezpieczenia przedsięwzięć osiągania wyższych stanów gotowości bojowej w jednostkach skadrowanych i nowo formowanych nie zostało poddane szerszym badaniom naukowym co do metod określania rozmiarów świadczeń i sposobu ich wykorzystania. Potwierdzają to wnioski z kontroli prowadzonych przez Zarząd Mobilizacji i Uzupełnień Sztabu Generalnego WP, w których niejednokrotnie uczestniczył autor. Często świadczenia z gospodarki narodowej są traktowane jako zło konieczne; nie wykorzystuje się ich planowo do urzeczywistnienia przedsięwzięć wpływających z ogółu zamierzeń realizowanych w poszczególnych stanach osiągania gotowości bojowej jednostek wojskowych. Decyzję o korzystaniu z świadczeń opierano głównie o zalecenia odgórne, a nie dążono do zbadania faktycznych potrzeb w zakresie świadczeń osobistych i rzeczowych, w oparciu o wewnętrzne ćwiczenia organizowane w jednostkach, celem doskonalenia procesu osiągania wyższych stanów gotowości bojowej.

Na stronie 15 "Materiałów z dorocznej odprawy szkoleniowej kierowniczej kadry pionu mobilizacji i uzupełnień"

za 1981 roku - czytamy "Przeprowadzone ćwiczenia potwierdzają, że należy nadal rozszerzać wykorzystanie świadczeń osobistych i rzeczowych głównie do zabezpieczenia mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek skadrowanych i nowo formowanych. Istnieje zatem konieczność przeanalizowania wielkości tych świadczeń pod kątem ich zwiększenia, przy równoczesnym ścisłym powiązaniu ich z wielkością mobilizacyjnego rzutu alarmowego. W większym niż dotychczas stopniu należy również planować wykorzystanie obiektów i osiedli, znajdujących się w rejonach alarmowych do rozwinięcia elementów bazy mobilizacyjnej i zabezpieczenia odpowiednich warunków bytowania pododdziałów. Widzi się konieczność wykorzystania w ramach świadczeń osobistych i rzeczowych w składzie elementów bazy mobilizacyjnej /PKI, PRT, PPW/^{2/} pracowników cywilnych jednostek wojskowych. Podstawowym jednak warunkiem efektywności świadczeń osobistych i rzeczowych jest ich wykorzystanie w formie bardziej zorganizowanej, opartej na wytypowanym zakładzie pracy, znajdującym się w pobliżu mobilizowanej jednostki wojskowej, posiadającym odpowiednie zaplecze techniczne".

Również w "Instrukcji o mobilizacyjnym rozwinięciu jednostek wojskowych" - projekt - z 1981 roku, wydany przez Sztab Generalny WP w punkcie 73 czytamy "Dowódcy jednostek wojskowych mogą, przy realizacji przedsięwzięć

2/ W skład oddziałowych /podooddziałowych/ elementów bazy mobilizacyjnej wchodzi:

- PKI - punkt kontrolno-informacyjny;
- PRT - punkt rozdziału transportu;
- PPW - podooddziałowe punkty wyposażenia;
- PPZb - pośredni punkt zbiórki;
- GE - grupa ewakuacyjna.

mobilizacyjnych, korzystać w ramach świadczeń osobistych i rzeczowych z obiektów, pomieszczeń, warsztatów, sprzętu, środków transportowych a także z odpowiednich specjalistów i siły roboczej - wydzielonej /wyznaczonej/ przez terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego". I dalej w punkcie nr 80 czytamy "W celu właściwego zaplanowania i wykorzystania świadczeń osobistych i rzeczowych w jednostkach wojskowych dokonuje się wnikliwego doboru osób, zespołów, środków transportowych i urządzeń wyznaczonych do realizacji świadczeń, uwzględniając nie tylko przydatność, ale również stabilność nałożonego obowiązku świadczeń. Opracowuje się dokładny podział sił i środków w ramach świadczeń osobistych i rzeczowych na szczeblu jednostek i poszczególnych pododdziałów z określeniem czynności i terminów ich wykonania, zobowiązuje się osoby funkcyjne, dowódców pododdziałów do szczegółowej znajomości zadań w tym przedmiocie".

Zgodnie z powyższymi dokumentami w jednostkach wojskowych korzystających ze świadczeń opracowane zostały dokumenty dotyczące ich wykorzystania, które stanowią integralną część planu osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej.

Mimo, że problemowi wykorzystania świadczeń poświęca się więcej niż uprzednie uwagi, to jednak przeprowadzone ćwiczenia mobilizacyjne, kontrole w jednostkach wojskowych o wysokim stopniu skadrowania sugerują potrzebę poszukiwania nowszych i doskonalszych sposobów ich wykorzystania, aby zapewnić sprawny przebieg osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej.

Zdobyte przez autora na podstawie dostępnej literatury rozeznanie, doświadczenie w pracy dowódczo-sztabowej na stanowisku starszego oficera wydziału operacyjnego, dywizji, szefa sztabu pułku zmechanizowanego i pracownika dydaktycznego w Katedrze Organizacji i Mobilizacji Wojsk,

udziału w licznych ćwiczeniach oraz kontrolach organizowanych przez Zarząd Mobilizacji i Uzupełnień Sztabu Generalnego WP, skłaniają go do sformułowania wniosku, że zakres i sposób wykorzystania świadczeń osobistych oraz rzeczowych przez pz stanowią problem ważny, aktualny, skomplikowany i ciągle otwarty.

Z analizy literatury przedmiotu (badań wynika potrzeba wzbogacenia teorii i praktyki organizacji wykorzystania świadczeń z gospodarki narodowej dla potrzeb jednostek wojskowych. Próbę taką podjęto w niniejszej rozprawie. Autor żywi nadzieję, że zaproponowane rozwiązania w pracy mogą być w całości lub części wykorzystane przez jednostki wojskowe o wysokim stopniu skadrowania.

Temat niniejszej rozprawy wchodzi integralnie do problemu badawczego realizowanego w Katedrze Organizacji i Mobilizacji Wojsk pt. "Doskonalenie systemu mobilizacyjnego rozwinięcia wojsk operacyjnych".

Rozprawa składa się z trzech rozdziałów.

W rozdziale pierwszym omówione zostały: analiza literatury, cele, problem i zadania badawcze, hipoteza oraz metody i narzędzia badawcze.

Rozdział drugi zatytułowany "analiza procesu planowania, pobierania i wykorzystania świadczeń z gospodarki narodowej dla potrzeb pz w toku osiągnięcia WSGB" omawia definicję świadczeń osobistych i rzeczowych. Autor analizuje w nim znaczenie oraz tryb planowania, pobierania i wykorzystania świadczeń z gospodarki narodowej, jak również rozpatruje zadania, do jakich mogą i powinny użyte świadczenia osobiste w procesie osiągnięcia przez pz gotowości bojowej.

Rozdział trzeci omawia metodę określania rozmiarów świadczeń oraz propozycje usprawnienia procesu wykorzystania

ich w pz podczas osiągania wyższych stanów gotowości bojowej. Autor w rozdziale tym pokazuje praktyczne formy organizacyjne mająca wpływ na efektywność wykorzystania świadczeń. Podsumowaniem rozwiązania problemu badawczego jest ukazanie wpływu świadczeń osobistych i rzeczowych na proces osiągania wyższych stanów gotowości bojowej pz.

Najcenniejsze doświadczenie autor niniejszej rozprawy nabył w czasie uczestnictwa w ćwiczeniach "LATO-80" oraz "SOJUZ-81" i kontrolach organizowanych przez Zarząd Mobilizacji i Uzupelnień Sztabu Gen.WP.

Na ostateczne rozwiązanie problemu badawczego zawartego w rozprawie miały wpływ konsultacje i rozmowy z dowódcami jednostek wojskowych WOW i SOW reprezentującymi pułki zmechanizowane o wysokim stopniu skadrowania, w ramach których omówione zostały wnioski z odbytych ćwiczeń z wykorzystaniem świadczeń z gospodarki narodowej.

Autor zdaje sobie sprawę z tego, że przedstawiony sposób rozwiązania problemu badawczego rozprawy - aczkolwiek racjonalnie może być jedynym; o ostatecznym kształcie wykorzystania świadczeń decydują warunki, jakie posiada konkretny pułk zmechanizowany. Niemniej, rozwiązanie to może służyć jako model działania dowódcy pułku do każdorazowego podejmowania problemów związanych z procesem wykorzystania świadczeń stosownie do istniejącej sytuacji i warunków. Rozprawa nie wyczerpuje całej problematyki wykorzystania świadczeń z gospodarki narodowej w tego typu oddziale. Autor rozumie również, że w trakcie rozwiązywania niektórych zagadnień nie ustrzegł się skrótów myślowych i powierzchownego potraktowania niektórych zagadnień. Wpływa to jednak nie ze złej woli autora, lecz z wytyczonych celów badawczych oraz braku większego doświadczenia w pracy badawczej, w której to dziedzinie czyni zaledwie pierwsze kroki.

Jeżeli przedłożona praca, pomimo nieuniknionych niedociągnięć zainteresuje czytelnika i zgłębi jego wiedzę

o świadczeniach, autor uważał będzie, że spełniła ona swoją rolę.

Kierownikowi naukowemu płk prof. dr hab. Stanisławowi PIURO za cenne uwagi i okazaną pomoc, jak również tym wszystkim, którzy przyczynili się do udzielenie wskazówek w czasie opracowywania rozprawy, autor składa serdeczne podziękowanie.

Wyrazy szczerego podziękowania autor składa pułkownikowi doktorowi Marianowi STUGLIK za cenne uwagi i umożliwienie wzięcia udziału w kontrolach organizowanych przez Zarząd Mobilizacji i Uzupełnień Sztabu Gen.WP.

ROZDZIAŁ I

PODSTAWY METODOLOGICZNE ROZPRAWY

Wypracowane w okresie pokoju metody, pozwalające uzyskać racjonalne rozwiązania dotyczące wykorzystania świadczeń z gospodarki narodowej dla potrzeb sił zbrojnych, mają istotne znaczenie poznawcze i praktyczne. Szczegółowych badań wymaga sprawa określania rozmiarów świadczeń osobistych i rzeczowych oraz procesu ich wykorzystania w pułku zmechanizowanym o wysokim stopniu skadrowania w toku osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej /WSGB/. Zachodzi konieczność takiego zaplanowania, pobrania i wykorzystania świadczeń do zabezpieczenia realizacji przedsięwzięć w poszczególnych stanach gotowości bojowej pułku, aby można było w jak najkrótszym czasie osiągnąć stan pełnej gotowości bojowej w nakazanym miejscu.

Mimo faktu, iż świadczenia z gospodarki narodowej są pojęciem powszechnie znanym a ich miejsce w systemie obronności ogólnie uznane i usankcjonowane, ta literatura traktująca o tym temacie jest niezwykle uboga. Wiele zagadnień występujących w tej dziedzinie nie znalazło dotychczas dostatecznego opracowania naukowego.

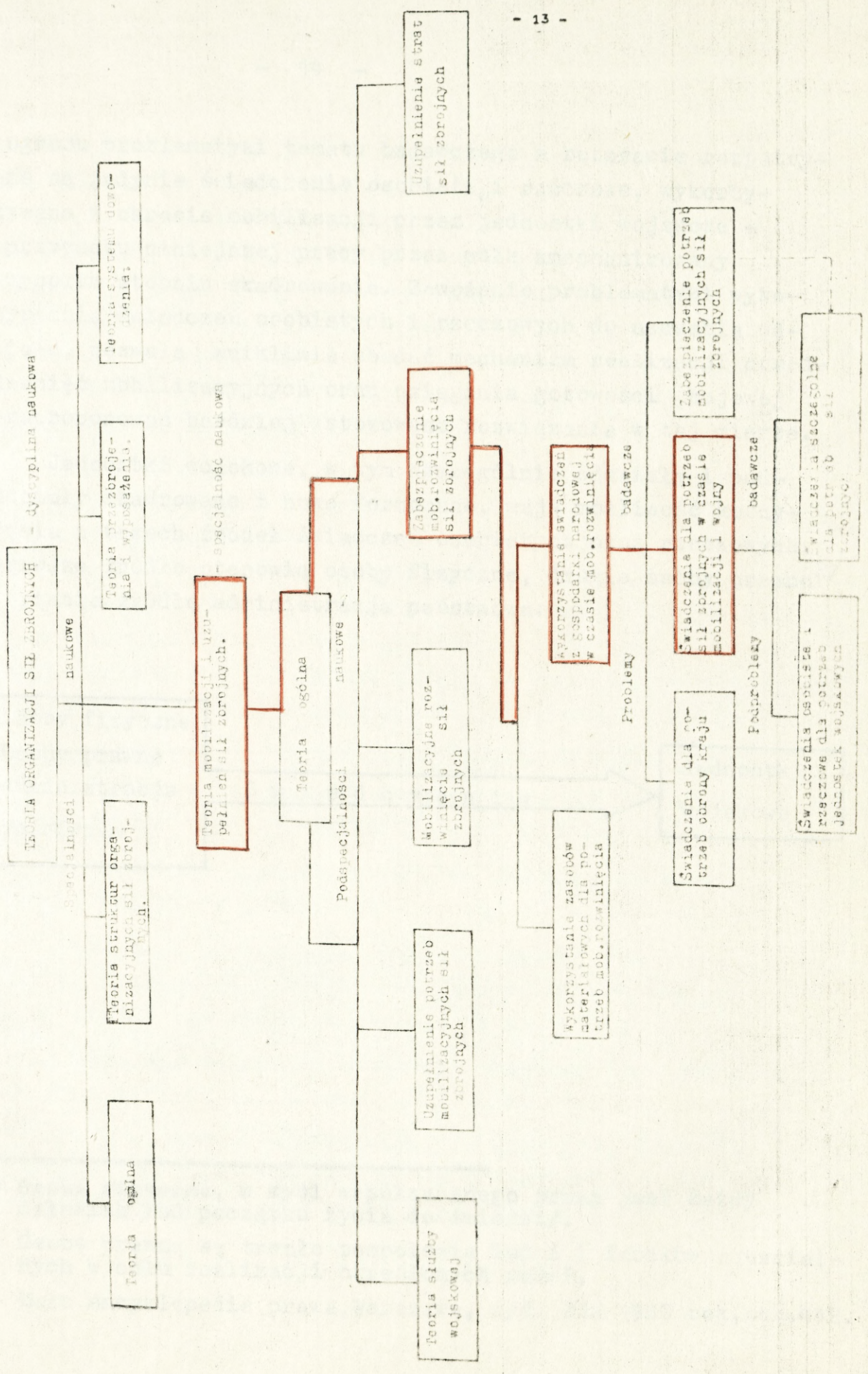
Sformułowanie tematu rozprawy ujętego w problemie badawczym Katedry Organizacji i Mobilizacji Wojsk określiło problematykę i zakres prowadzonych badań. Problematyka dotyczy rozmiarów potrzebnych świadczeń z gospodarki narodowej i organizacji ich wykorzystania w pułku o wysokim stopniu skadrowania w procesie osiągnięcia WSGB.

Analiza tematu i literatury przedmiotu.

Temat rozprawy zawiera się w dyscyplinie naukowej - teorii organizacji sił zbrojnych, która bada problemy związane z zasadami tworzenia sił zbrojnych, ich funkcjonowania i zabezpieczenia, odpowiednio do wymagań oraz potrzeb ewentualnej wojny.

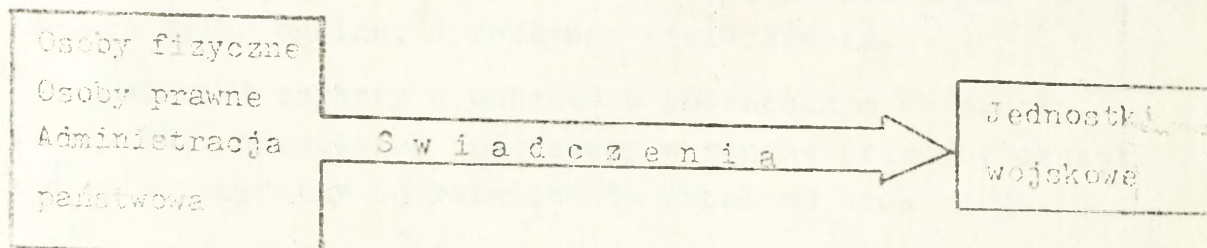
Wykorzystanie świadczeń z gospodarki narodowej, które w hierarchii teorii organizacji sił zbrojnych wynikają z podspecjalności, jaką jest zabezpieczenie mobilizacyjnego rozwinięcia sił zbrojnych /schemat 1/, stanowi szeroką dziedzinę. Obejmuje ona świadczenia w czasie mobilizacji i wojny oraz zabezpieczenia potrzeb mobilizacyjnych sił zbrojnych /świadczenia szczególne/.

MIEJSCE SWIADOMOSCI W TEORII ORGANIZACJI I MOBILIZACJI SIL ZBRONNYCH.

Z ogromu problematyki tematu badawczego w rozprawie rozpatrywane są jedynie świadczenia osobiste i rzeczowe, wykorzystywane w okresie mobilizacji przez jednostki wojskowe - w przypadku niniejszej pracy przez pułk zmechanizowany o wysokim stopniu skadrowania. Zawężenie problematyki wykorzystania świadczeń osobistych i rzeczowych do szczebla oddziału, pozwala wnikliwie zbadać mechanizm realizacji przedsięwzięć mobilizacyjnych oraz osiągania gotowości bojowej i zaproponować bardziej stosowane rozwiązania w tej mierze.

Jednostki wojskowe, w tym szczególnie oddziały i pododdziały skadrowane i nowo formowane, mają możliwość korzystania z trzech źródeł świadczeń osobistych oraz rzeczowych. Pierwsze źródło stanowią osoby fizyczne, drugie osoby prawne^{2/} i trzecie źródło administracja państwowa.

^{2/} Osoba fizyczna, w myśli współczesnego prawa jest każdy człowiek /od początku życia do śmierci/.

Osobą prawną są trwałe zespolenia ludzi i środków materialnych w celu realizacji określonych zadań.

Mała encyklopedia prawa, Warszawa, wyd. PWN 1980 rok, str. 442.

Analiza przestudiowanej literatury oraz materiałów źródłowych pozwala stwierdzić, że istniejące opracowania teoretyczne nie naświetlają w pełni problematyki świadczeń, bowiem formułują ogólne zagadnienia związane z wykorzystaniem świadczeń z gospodarki narodowej przez siły zbrojne i jednostki wojskowe. Szczególnie brak w niej dokładniejszych informacji odnośnie rozmiarów potrzebnych świadczeń dla jednostek wojskowych o zróżnicowanym stopniu pokojowego ukompletowania oraz wariantów ich wykorzystania.

Podstawowym materiałem źródłowym jest znowelizowana w 1979 roku "Ustawa o powszechnym obowiązku obrony PRL"^{3/}, a w niej artykuły od 199 do 216 mówiące o świadczeniach na rzecz obrony. Wspomniana ustawa uogólnia myśli teoretyczno-obronne oraz stanowi podstawę do kompleksowego planowania i wykorzystania świadczeń z gospodarki narodowej na rzecz obrony kraju i sił zbrojnych. Jednak ze zrozumiałych względów zawiera tylko ogólne, dyrektywne stwierdzenia.

Materiał zawarty w ustawie o powszechnym obowiązku obrony PRL, aczkolwiek podstawowy w sensie prawnym, okazał się mało przydatny do rozwiązania problemu badawczego.

Na podstawie analizy rozdziałów ustawy dotyczących świadczeń na rzecz obrony można wyciągnąć następujące wnioski:

- ustawa o powszechnym obowiązku obrony PRL stanowi podstawę prawną do rozwiązywania zagadnień dotyczących między innymi świadczeń z gospodarki narodowej;

- dokonuje podziału świadczeń oraz określa ogólny czas ich wykorzystania w okresie pokoju, mobilizacji i wojny;

- nie podejmuje problematyki związanej ze sposobem wykorzystania świadczeń osobistych i rzeczowych przez siły zbrojne /rodzaje wojsk / i jednostki wojskowe;

3/ Dz.U. nr 18 z dnia 6.8.1979 rok, poz.111.

- nie określa jakie zamierzenia mogą realizować świadczenia osobiste, a do czego można wykorzystywać świadczenia rzeczowe z gospodarki narodowej.

Drugim dokumentem, który w jednym z rozdziałów mówi o świadczeniach na rzecz sił zbrojnych jest "Zbiór dokumentów dotyczących nowelizacji ustawy o powszechnym obowiązku obrony PRL", wydanym przez Sztab Gen. WP w 1979 roku.

W materiale tym najistotniejsze jest stwierdzenie mówiące: "o ogromnym udziale administracji i gospodarki narodowej w świadczeniach na rzecz sił zbrojnych, poprzez zaangażowanie dużej liczby osób cywilnych, sprzętu i środków transportowych na korzyść konkretnych jednostek wojskowych do prac związanych przede wszystkim z załadowaniem zawartości magazynów na transport i ewakuacją sprzętu wojskowego do rejonów alarmowych". Ten zapis wyjaśnia do czego, przede wszystkim, mogą być wykorzystywane świadczenia i uzupełnia w tym zakresie ustawę o powszechnym obowiązku obrony PRL.

Bardziej zbliżonym materiałem do przedmiotu badań są "Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17.7.1981 roku w sprawie świadczeń na rzecz obrony"^{4/} oraz "Instrukcja o mobilizacyjnym rozwinięciu jednostek wojskowych."^{5/}

Nazwane dokumenty - rozporządzenie Rady Ministrów oraz instrukcja o mobilizacyjnym rozwinięciu jednostek wojskowych są dokumentami wykonawczymi ustawy o powszechnym obowiązku obrony PRL i dość precyzyjnie określają sposób planowania, nakładania obowiązku świadczeń, jak również sygnalizują zasady współdziałania dowódców jednostek wojskowych z organami administracji państwowej w zakresie doboru przedmiotów świadczeń i sposobu ich powoływania. Brak jest natomiast wyjaśnień, naliczeń oraz określeń dotyczących sposobów świadczeń oraz organizacji ich wykorzystania w jednostce

4/ Dz.U. nr 20 z dnia 12.8.1981 rok. poz. 103.

5/ Edycja trzecia projektu instrukcji, o mobilizacyjnym rozwinięciu jednostek wojskowych, wyd. Szt.Gen.WP, 1981 r.

wojskowej. Problem ten jest otwarty dla dowódców jednostek, szczególnie dla tych, które w czasie pokoju są w niskim procencie ukompletowane, bądź formowane od nowa.

Z analizy powyższych dokumentów wykonawczych ustawy o powszechnym obowiązku obrony PRL wynikają następujące wnioski:

- prawidłowo przedstawiony jest tryb postępowania w czasie planowania użycia świadczeń przez jednostki wojskowe, Wojskową Komendę Uzupełnień oraz WSzW. Zrozumiale naświetlony został problem nakładania obowiązku świadczeń przez organy administracji państwowej;

- w zakresie przeszkalania świadczeń osobistych dokumenty powyższe ograniczają się do stwierdzenia, iż istnieje możliwość zorganizowania przeszkolenia raz w roku, w czasie ośmiu godzin, natomiast nie określają głównych zagadnień szkoleniowych w celu ich realizacji w tak ograniczonych ramach czasowych;

- nie przewiduje się jednoznacznych uprawnień dowódców jednostek wojskowych odnośnie wykorzystywania świadczeń w kolejnych stanach osiągania gotowości bojowej - począwszy od stanu podwyższonej gotowości bojowej;

- szczególnie odczuwalny jest brak zapisu w instrukcji o mobilizacyjnym rozwinięciu jednostek wojskowych, który dotyczyłby rozmiarów świadczeń potrzebnych poszczególnym jednostkom wojskowym i organizacji ich wykorzystania.

Ukazujące się co roku "Materiały z corocznej odprawy szkoleniowej kierowniczej kadry pionu mobilizacji i uzupełnień" charakteryzują między innymi doświadczenia jednostek wojskowych w praktycznym wykorzystaniu świadczeń.

Z dotychczasowej praktyki wynika, że wykonanie przedsięwzięć związanych z rozwinięciem elementów bazy mobilizacyjnej i ewakuacją zapasów pułku, łączy się z potrzebą zorganizowanego użycia świadczeń, czyli połączenia siły roboczej z pobraniem pojazdów, urządzeń przeładunkowych wraz z

obsługami. Takie zsynchronizowane użycie świadczeń osobistych i rzeczowych, bazujące na określonym zakładzie pracy, stwarza korzystniejsze warunki zabezpieczenia rozruchu i przebiegu mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek wojskowych.

Z przeprowadzonych ćwiczeń z poszerzonym, w stosunku do dotychczasowego, zakresem wykorzystania świadczeń oraz użyciem ich w formie zorganizowanej wynika też, że zarówno ludzie, jak i środki transportowe w ramach świadczeń, przybędą do jednostek wojskowych około 2-3 godzin wcześniej, niż siły i środki w ramach mobilizacyjnego rzutu alarmowego. Jednostki będą miały więcej czasu na załadowanie i wywiezienie zapasów i sprzętu wojskowego do rejonów alarmowych. Fakty te potwierdzają konieczność znacznego rozszerzenia dotychczasowego zakresu świadczeń osobistych i rzeczowych w jednostkach wojskowych.

Materiały z dorocznej odprawy wspominają również o celowości wykorzystania świadczeń osobistych, w miarę możliwości, z jednego zakładu pracy. Ułatwia to powiadomienie i ściągnięcie ich do jednostki wojskowej w odpowiednio krótszym czasie. Te jednostki, które mają mniejsze potrzeby na świadczenia, powinny w pełni planować wykorzystanie ich z jednego zakładu pracy.

Z wyżej analizowanych źródeł można wyciągnąć następujące wnioski:

- jednostki wojskowe muszą tak planować świadczenia, aby mogły one przybyć do jednostki w czwartej lub piątej godzinie od czasu zarządzenia ich ściągnięcia;
- brak jest oceny, które jednostki prawidłowo zaplanowały potrzebną ilość świadczeń i czy prawidłowo zostały wykorzystane;
- na podstawie wniosków z prowadzonych ćwiczeń mobilizacyjnych powinien być ustalony stosunek wielkości potrzebnych świadczeń w porównaniu do powoływanego mobilizacyjnego rzutu alarmowego pułku

Kolejnymi pozycjami, które w szeregu rozdziałach omawiają przedmiot świadczeń z gospodarki narodowej na rzecz sił zbrojnych, są wydawnictwa popularno - naukowe: Aleksandra Saulewicza "Prawne problemy ludowej obronności i zadania rad narodowych w tej dziedzinie" oraz Tadeusza Malickiego "Węzłowe problemy struktury zadań władzy i administracji państwowej w zakresie obronności w świetle przepisów prawnych".

Pozycje te omawiają stronę wykonawczą świadczeń przez terenowe organy administracji państwowej na rzecz jednostek wojskowych stacjonujących na administrowanym obszarze. Problematyka przedstawiona w wymienionych publikacjach dotyczy jednak w większości nieaktualnych przepisów wykonawczych ustawy z 1967 roku. Szereg pojęć utraciło swoją ważność wraz ze znowelizowaniem tej ustawy w 1979 roku, w związku z tym nie zasługują one na głębszą analizę.

Przedmiotu świadczeń z gospodarki narodowej dotyczą także opracowania publicystyczne zamieszczone w Wojskowych Przeglądach Prawniczych, Myśli Wojskowej i Biuletynie KOK-u. Artykuły tam zawarte rozpatrują przedmiot świadczeń w pojęciach ogólnych, bez nawiązania do konkretnych szczebli dowodzenia, np. oddział lub samodzielny pododdział, który bezpośrednio korzysta ze świadczeń osobistych i rzeczowych w procesie osiągania wyższych stanów gotowości bojowej.

Biorąc pod uwagę znaczenie poruszanej problematyki dla sprawnego osiągnięcia stanu pełnej gotowości bojowej, wnioski wypływające z analizy ustawy o powszechnym obowiązku obrony PRL oraz jej przepisów wykonawczych w postaci rozporządzenia Rady Ministrów i instrukcji o mobilizacyjnym rozwinięciu jednostek wojskowych, wskazują na potrzebę prowadzenia szczegółowych badań dotyczących: znaczenia, rozmiarów oraz organizacji wykorzystania świadczeń z gospodarki narodowej przez jednostki wojskowe skadrowane,

i nowo formowane w procesie osiągnięcia WSGB. Powyższe zagadnienia w przestudiowanej literaturze zostały potraktowane ogólnie, bądź całkowicie pominięte. Instrukcja o mobilizacyjnym rozwinięciu jednostek wojskowych, jako fachowa pozycja dla szczebla oddziału, powinna jednoznacznie określać znaczenie świadczeń osobistych i rzeczowych w procesie mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek wojskowych. Zobrazować rozmiar potrzebnych świadczeń w zależności od stopnia pokojowego ukończenia jednostek oraz nakreślić organizację wykorzystania ich w celu osiągnięcia gotowości do mobilizacyjnego rozwinięcia w odpowiednio krótkim czasie.

Zagadnienia pominięte bądź tylko zasygnalizowane w powyższej instrukcji oraz w innych analizowanych dokumentach normatywno-prawnych, wymagają zbadania. Stosownych propozycji w zakresie ich racjonalnego rozwiązania wymagają następujące kwestie:

- znaczenie świadczeń osobistych i rzeczowych wykorzystywanych przez oddział skadrowany w procesie osiągnięcia WSGB;

- rozmiar potrzebnych świadczeń osobistych i rzeczowych dla pułku w zależności od stopnia pokojowego ukończenia oraz wielkości świadczeń w stosunku do powoływanego mobilizacyjnego rzutu alarmowego;

- proces wykorzystania świadczeń osobistych i rzeczowych w kolejnych stanach osiągnięcia gotowości bojowej.

Cele pracy:

a/ główny

Przyczynić się do doskonalenia systemu mobilizacyjnego rozwinięcia wojsk operacyjnych przez wypracowanie propozycji dotyczących metody określania rozmiarów świadczeń osobistych oraz rzeczowych, sposobów ich wykorzystania,

umożliwiając sprawne osiągnięcie WSGB pułku zmechanizowanego o wysokim stopniu skadrowania.

b/ pomocnicze

1. Pokazać znaczenie i wpływ świadczeń z gospodarki narodowej na proces osiągnięcia WSGB.

2. Wzbogacić wiedzę słuchaczy akademii o teoretycznych podstawach i praktycznym sposobie wykorzystania świadczeń w procesie osiągnięcia WSGB pułku.

Problem badawczy

Wstępne rozpoznanie ogółu zagadnień związanych z organizacją wykorzystania świadczeń przez pułk zmechanizowany w procesie osiągnięcia WSGB wyłoniło następujący problem badawczy:

W jakich rozmiarach i jak planować oraz organizować wykorzystanie świadczeń z gospodarki narodowej w procesie osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej pz, aby zapewnić szybkie i sprawne osiągnięcie gotowości do mobilizacyjnego rozwinięcia, przyczyniając się tym samym do osiągnięcia w jak najkrótszym czasie stanu pełnej gotowości bojowej.

Zadania badawcze

Tak sformułowany problem badawczy wymagał rozwiązania następujących zadań badawczych:

- analizy pojęcia i przedmiotu świadczeń z gospodarki narodowej;

- określenia znaczenia świadczeń w procesie osiągnięcia WSGB pz;

- sprawdzenia stopnia przygotowania osób świadczących

oraz sprawności technicznej pozyskiwanych z gospodarki narodowej świadczeń rzeczowych;

- analizy zasad wykorzystania świadczeń w procesie osiągnięcia WSGB pułku;
- zbadania i określenia rozmiarów świadczeń potrzebnych dla pz o wysokim stopniu skadrowania;
- przeanalizowania sposobu planowania i pobierania świadczeń z gospodarki narodowej;
- zbadania i usprawnienia procesu wykorzystania świadczeń w pułku zmechanizowanym..

Hipotezy robocze, teren, metody i narzędzia badawcze

Hipoteza główna

Opracowanie na podstawie stosownych badań racjonalnych rozmiarów oraz organizacji wykorzystania świadczeń osobistych i rzeczowych dla pz w procesie osiągnięcia WSGB, umożliwi sprawniejszą realizację tego procesu oraz zapewni terminowe osiągnięcie stanu pełnej gotowości bojowej oddziału.

Hipotezy szczegółowe

Bardziej szczegółowy sens przedstawionej hipotezy głównej można sprowadzić do przypuszczeń, że przez prawidłowe planowanie i przemyślaną organizację wykorzystania świadczeń z gospodarki narodowej w procesie osiągnięcia WSGB pz uzyska się:

- znacznie krótszy czas przewidziany na rozwinięcia elementów bazy mobilizacyjnej pułku;
- sprawniejsze załadowanie zapasów materiałowo-technicznych pułku oraz bezkolizyjną ich ewakuację do rejonu alarmowego.

Hipotezy dodatkowe

W świetle hipotez głównej i szczegółowych można przypuszczać, że:

- najbardziej efektywną metodą organizacji wykorzystania świadczeń osobistych w procesie osiągnięcia WSGB oddziału będzie częściowe użycie ich do pracochłonnych i czasochłonnych przedsięwzięć;

- celowe jest wykorzystanie części świadczeń osobistych a nawet rzeczowych /np. w postaci środków transportowych/ już w stanie podwyższonej gotowości bojowej;

- ze względu na sposób pobrania i organizacji wykorzystania świadczeń osobistych oraz rzeczowych w postaci środków transportowych najbardziej efektywnie byłoby zaplanować ich pozyskanie z jednego zakładu pracy, a nawet spośród pracowników jednej zmiany.

Teren badań

Zasadnicze badania zmierzające do rozwiązania problemu badawczego przeprowadzono w oparciu o 6 pz 2 DZ SOW w Częstochowie, 2 pz 1 DZ w Skierniewicach i 45 pz 3 DZ w Siedlcach WOV.

Ponadto w rozprawie wykorzystano wyniki licznych badań pomocniczych przeprowadzonych z tytułu wdrażania znowelizowanej Ustawy o powszechnym obowiązku obrony PRL oraz Dyrektywy MON na lata 1980-1985 w sprawie czterostopniowego systemu osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej w Siłach Zbrojnych PRL oraz wyniki obserwacji dokonane w czasie prowadzonych kontroli w jednostkach wojskowych przez Zarząd Mobilizacji i Uzupelnień Sztabu Gen. WP w latach 1980 do 1982.

Metody i narzędzia badawcze

Rozwiązanie problemu badawczego zmusiło do wykonania szeregu badań, w których zastosowano różnorodne metody badawcze.

W części pracy dotyczącej sformułowania podstaw teoretycznych wykorzystania świadczeń osobistych i rzeczowych w procesie osiągnięcia WSGB pz, główną metodą badawczą była analiza literatury przedmiotu oraz rozwiązań zawartych w planach osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej wybranych jednostek wojskowych reprezentujących niski stopień pokojowego ukończenia.

Do ustalenia rzeczywistych rozmiarów potrzebnych świadczeń i organizacji ich wykorzystania dla pułku zmechanizowanego o wysokim stopniu skadrowania w badanych jednostkach wojskowych posłużono się metodą zbierania sądów i obserwacji naukowej; jako narzędzia badawcze zastosowano ankietę i protokół z obserwacji.

W celu dokonania oceny obecnie wykorzystywanych świadczeń w procesie osiągnięcia WSGB jednostek wojskowych posłużono się następującymi metodami naukowymi:

- analizą i syntezą dokumentów normatywno-prawnych;
- metodą obserwacji naukowej, zbierania sądów i porównania;
- metodą sieciową PERT;
- metodą rachunkową.

Przeanalizowano następujące dokumenty:

- ustawę o powszechnym obowiązku obrony PRL /Dział III - świadczenia na rzecz obrony/;

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17.7.1981 r. w sprawie świadczeń na rzecz obrony kraju /Dz.U. nr 20, poz. 102 z dnia 12.8.1981 roku/;

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26.5.1976 r. w sprawie zakwaterowania przejściowego sił zbrojnych /Dz.U. nr 21, poz. 113 z dnia 7.6.1976 roku/;

- obwieszczenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 25.5.1976 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3.9.1971 r. w sprawie świadczeń na rzecz obrony /Dz.U. nr 21, poz. 137 z dnia 7.6.1976 rok/;

- instrukcję o mobilizacyjnym rozwinięciu jednostek wojskowych /projekt/, wyd. Sztab Gen. WP, 1981 rok;

- protokół z dorocznej odprawy szkoleniowej kierowniczej kadry pionu mobilizacji i uzupełnień za lata 1980 i 1981;

- zarządzenie szefa Sztabu Gen. WP w sprawie doskonalenia systemu mobilizacyjnego Sił Zbrojnych PRL, za lata 1980 i 1981;

- wybrane dokumenty /dotyczące planowania i wykorzystania świadczeń/ z Planów osiągania wyższych stanów gotowości bojowej wybranych jednostek wojskowych.

Metodę wywiadu zastosowano w stosunku do wybranej kadry sztabowej WOW i SOW kontrolującej w jednostkach wojskowych problematykę wykorzystania świadczeń osobistych i rzeczowych z gospodarki narodowej w procesie osiągania WSGE oraz kadry dowódczej 1, 2 i 3 DZ; jako narzędzie badawcze zastosowano kwestionariusz wywiadu.

W badaniach weryfikacyjnych, mających na celu ustalanie stopnia słuszności rozwiązań merytorycznych, posłużono się metodą badania opinii, a użytym narzędziem badawczym był wywiad z dowódcami jednostek wojskowych, wykorzystującymi świadczenia z gospodarki narodowej dla potrzeb swoich jednostek wojskowych.

Metoda sieciowa PERT posłużyła do zbadania największych naprężeń czasowych występujących podczas realizacji zadań w procesie osiągania wyższych stanów gotowości bojowej pułku.

Metodę rachunkową zastosowano do obliczenia rozmiarów potrzebnych świadczeń osobistych i rzeczowych w porównaniu z pokojowymi możliwościami pułku zmechanizowanego o wysokim stopniu skadrowania oraz powoływanym mobilizacyjnym rzutem alarmowym do wykonania zamierzeń osiągnięcia gotowości bojowej.

ROZDZIAŁ II

ANALIZA PROCESU POBIERANIA I WYKORZYSTANIA ŚWIADCZEŃ Z GOSPODARSTWA NARODOWEGO DLA POTRZEB PZ O WYSOKIM STOPNIU SKADROWANIA W TOKU OSIĄGANIA WYŻSZYCH STANÓW GOTOWOŚCI BOJOWEJ

Niniejszy rozdział opracowano w celu usystematyzowanego przedstawienia teorii i praktyki planowania, pobierania i wykorzystania świadczeń w oddziale realizującym proces osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej i dokonania szczegółowej analizy w tym zakresie. Brak teoretycznych uzasadnień użycia świadczeń osobistych i rzeczowych w procesie osiągnięcia WSGB ujemnie wpływa na sprawną organizację ich wykorzystania. Autor w tym rozdziale skupił swój wysiłek przede wszystkim na analizie procesu planowania, pobierania i wykorzystania świadczeń osobistych oraz rzeczowych. Na podstawie obowiązujących zasad, ujętych w instrukcji o mobilizacyjnym rozwinięciu jednostek wojskowych oraz rozporządzeniu Rady Ministrów, jak również praktycznego działania jednostek wojskowych można stwierdzić, że problematyka związana z planowaniem i pobieraniem świadczeń z gospodarki narodowej, jest dobrze rozumiana i realizowana, natomiast organizacja ich wykorzystania przez jednostki wojskowe na dzień dzisiejszy wymaga jeszcze doskonalenia. Wynika to z braku wzorców organizacji wykorzystania świadczeń oraz niewielkich doświadczeń dowódców, którzy stosunkowo rzadko stykają się z problemami użycia świadczeń, aby praktycznie móc sprawdzić słuszność przyjętych założeń koncepcyjnych w planowaniu. Potwierdzają to wyniki badań ankietowanych. Rozdział ten opracowano na podstawie wnikliwej analizy literatury przedmiotu, własnych obserwacji oraz opracowań zawartych w planach osiągnięcia wyższych stanów gotowości

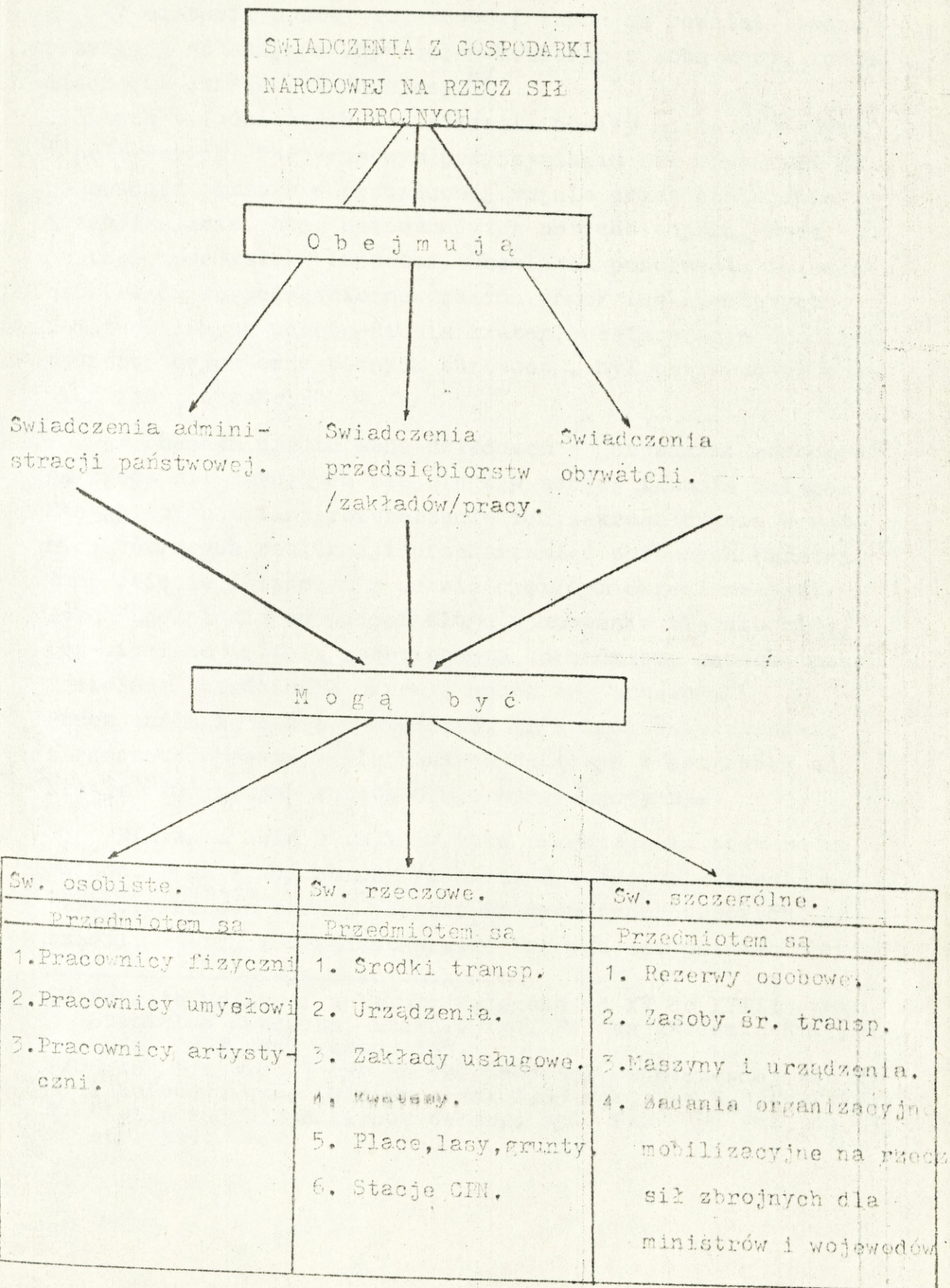
bojowej, jak również przeprowadzonych badań ankietowych i wywiadów z kadrami zawodową oddziałów SOW i WOW wykorzystujących świadczenia.

1. Pojęcie i przedmiot świadczeń z gospodarki narodowej dla jednostek wojskowych.

Dziedzina świadczeń obejmuje swoim zasięgiem bardzo szeroki wachlarz zagadnień tak ogólnych, jak i szczegółowych, ponieważ w jej ramach ma się do czynienia ze sferą działalności administracji państwowej i gospodarki narodowej na rzecz jednostek wojskowych. Z tego względu świadczenia są ważnym źródłem zaspokojenia materialnych potrzeb jednostek wojskowych, w zakresie siły roboczej oraz potrzebnych przedmiotów świadczeń rzeczowych. Konieczność korzystania z pomocy świadczeń z gospodarki narodowej i administracji państwowej zaistniała w jednostkach wojskowych, szczególnie o wysokim stopniu skadrowania i nowo formowanych w związku z przeniesieniem mobilizacji z miejsc stałej dyslokacji do rejonów alarmowych, jako zasady, czego do 1980 roku nie było. Usankcjonowane to zostało Dyrektywą MON na lata 1980 - 1985 w przedmiocie osiągania wyższych stanów gotowości bojowej, a świadczenia uregulowane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17.7.1981 rok. Dlatego też z początkiem lat osiemdziesiątych notuje się wzrost roli świadczeń w toku osiągania gotowości bojowej jednostek wojskowych.

Świadczenia na rzecz jednostek wojskowych były wykorzystywane od dawna, ale zmieniła się ich rola, formy i zakres wykorzystania. Dawniej i obecnie spełniają one funkcje usługową w stosunku do jednostek wojskowych w określonych sytuacjach polityczno-militarnych, jak również w czasie pokojowego ich rozwijania.

POJĘCIE ŚWIADCZEŃ Z GOSPODARKI NARODOWEJ.

W historii naszej wojskowości znane są również liczne przykłady nakazujące obywatelom zabierać z sobą wozy, konie, miecze na czas walki zbrojnej.^{6/}

W latach trzydziestych świadczenia nosiły nazwę wojennych^{7/} i polegały na "przymusowym przyczynianiu się obywateli do powodzenia państwa w prowadzonej wojnie przez popieranie i zaspakajanie, bądź bezpośrednich potrzeb wojska, bądź potrzeb przemysłu i ludności. Obowiązek ponoszenia świadczeń osobistych /wypełnianie nakazanych prac/ lub rzeczowych i materiałowych udostępnienia kwater, dostarczenie środków transportowych oraz pewnych surowców, był przymusowym obowiązkiem obywateli".

W obecnym ujęciu sens świadczeń z gospodarki narodowej na rzecz sił zbrojnych nie uległ w swojej istocie zmianom. Nastąpiło natomiast rozszerzenie ich zakresu użycia w różnych okresach realizacji przedsięwzięć obronnych Państwa. Samo pojęcie świadczeń w prawie cywilnym określane jest jako "Spełnianie na poczet długu zachowanie się dłużnika, przewidziane treścią zobowiązania, przedmiot, sposób, czas i miejsce świadczenia określa umowa lub ustawa".^{8/} Przez analogię można powiedzieć, że świadczenia osobiste i rzeczowe obywateli dla Państwa będącego w potrzebie są niczym innym, jak spłatą długu wobec Ojczyzny.

Ustawa z dnia 21.9.1967 roku przewidywała trzy rodzaje świadczeń na rzecz obrony /schemat 2 i 3/, świadczenia osobiste, rzeczowe oraz w postaci środków transportowych, narzędzi, maszyn i urządzeń przekazywanych dla potrzeb obrony

6/ Polskie ustawy i artykuły wojskowe od XV do XVIII wieku, Stanisław Kutrzeba, Kraków, wyd. Polska Akademia Nauk, 1937 rok, strona 330.

7/ Świat i życie /Zarys encyklopedyczny współczesnej wiedzy i kultury, wyd. Lwów-Warszawa 1939 rok, tom 5, str.2110.

8/ Wielka encyklopedia powszechna, wyd. PWN 1976 rok, tom 11, str. 311.

Państwa. Środki transportowe i inne urządzenia dostarczane były tylko w razie wprowadzenia stanu bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa Państwa, ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

W obecnych warunkach świadczenia na rzecz obrony określa się:

a/ według słownika podstawowych terminów wojskowych^{9/}

"Świadczenia na rzecz obrony - obrony cywilnej - jedna z form realizacji powszechnego obowiązku obrony PRL, obejmujące świadczenia osobiste w postaci nieodpłatnego wykonywania w czasie wolnym od pracy różnego rodzaju prac doraźnych w ustalonym wymiarze godzin w roku oraz świadczenia rzeczowe polegające na udostępnieniu posiadanych pomieszczeń, środków transportowych, narzędzi i innego sprzętu oraz dostarczenia posiadanych materiałów na potrzeby obrony".

b/ według leksykonu wiedzy wojskowej^{10/}

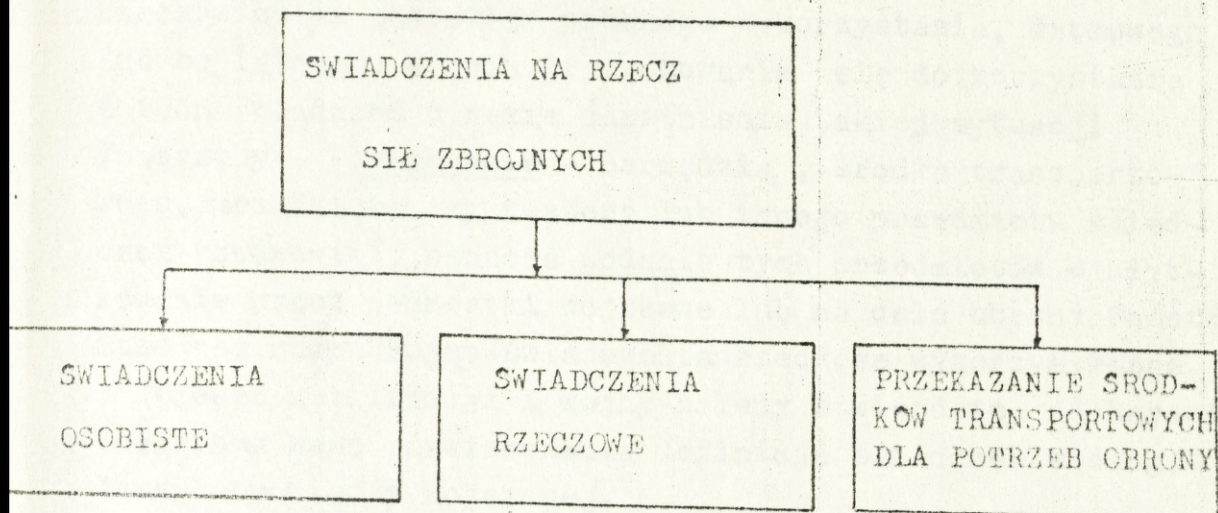
"Świadczenia na rzecz obrony, rodzaj świadczeń określonych w ustawie o powszechnym obowiązku obrony PRL. Ustawa przewiduje dwa rodzaje świadczeń: osobiste i rzeczowe dla potrzeb przygotowania kraju w razie wprowadzenia stanu bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa Państwa, ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny oraz przekazanie maszyn, urządzeń i środków transportowych dla potrzeb obrony Państwa".

Cytowane definicje w zasadniczy sposób różnią się między sobą w przedmiocie świadczeń rzeczowych. Chodzi mianowicie o użycie słów występujących w obydwu definicjach

9/ Słownik podstawowych terminów wojskowych, wyd. MON 1977 r.
10/ Leksykon wiedzy wojskowej, wyd. MON 1979 rok.

Schemat 2

PODZIAŁ ŚWIADCZEŃ WEDŁUG USTAWY Z DNIA 21.9.1967 r.

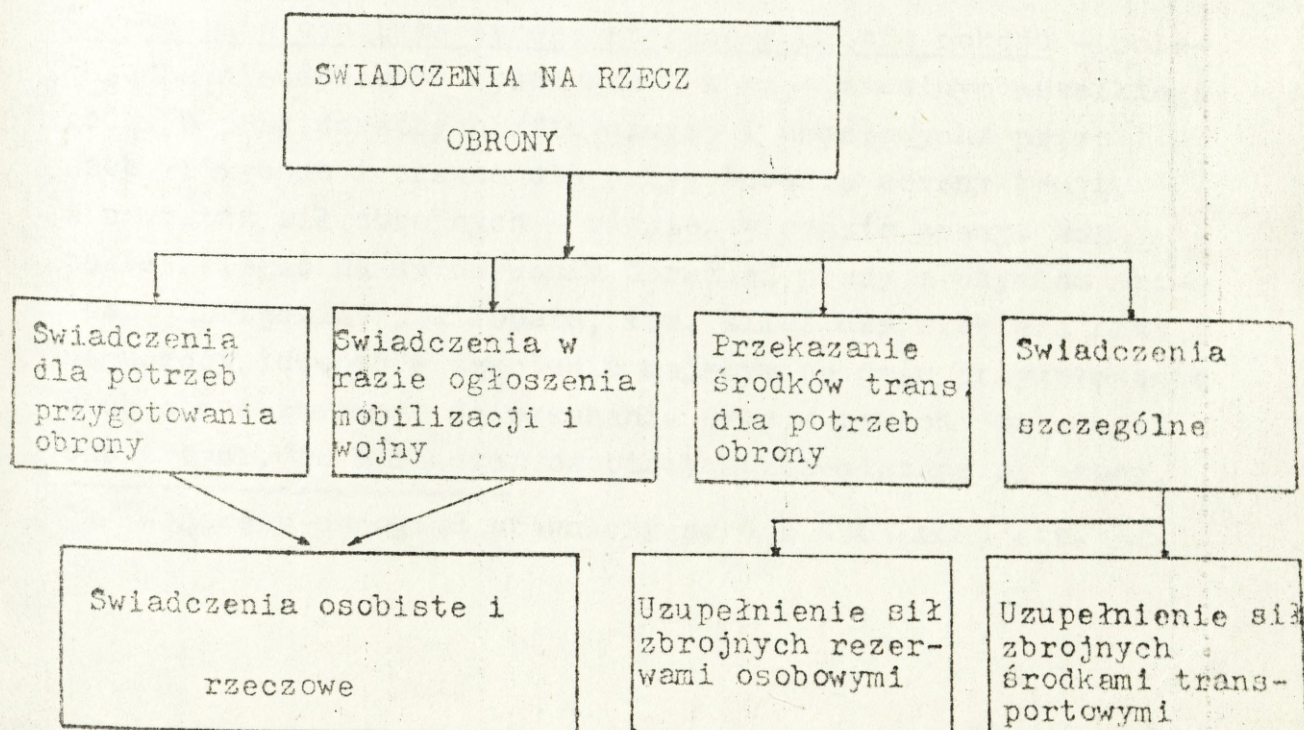

Mogły być realizowane w okresie przygotowania do obrony i w razie bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa państwa.

Mogły być realizowane w czasie mobilizacji i wojny.

Schemat 3

PODZIAŁ ŚWIADCZEŃ WEDŁUG ZNOWELIZOWANEJ USTAWY W 1979 r.

"udostępnienie" i "przekazanie", które w sensie prawa nie są jednoznaczne. Udostępnienie^{11/} - narzędzia, środka transportowego czy kwatery lub innego przedmiotu świadczeń rzeczowych ma charakter próbnego wykorzystania, darmowego lub odpłatnego, w celu przygotowania się do korzystania z tych świadczeń w razie zaistnienia takiej sytuacji /potrzeby/. Przekazanie - narzędzia, środka transportowego, urządzenia czy kwatery lub innego przedmiotu świadczeń rzeczowych, oznacza oddanie tych przedmiotów w użytkowanie przez jednostki wojskowe lub na cele obrony Państwa. Stąd też rozpatrując świadczenia rzeczowe wykorzystywane w okresie mobilizacji i wojny należy stwierdzić, że bardziej adekwatny sens odzwierciedla definicja świadczeń według Leksykonu wiedzy wojskowej.

Świadczenia na rzecz jednostek wojskowych można rozpatrywać z punktu widzenia ich przeznaczenia, rodzajów, okresów i czasu wykorzystania. Ściśle wiążą się one z pojęciem dawania czegoś dla kogoś lub na czyjąś korzyść.

Zgodnie z ustawą o powszechnym obowiązku obrony PRL jednostki wojskowe mogą korzystać z dwóch rodzajów świadczeń : osobistych i rzeczowych w okresie pokoju oraz w czasie mobilizacji i wojny.

Świadczenia osobiste wykorzystywane w czasie pokoju - polegają na nieodpłatnym wykonywaniu w czasie wolnym wszelkiego rodzaju prac doraźnych /fizycznych i umysłowych/ przez osoby fizyczne i prawne dla przygotowania obrony kraju, a na rzecz sił zbrojnych - również w czasie pracy. Mogą także polegać na wykonywaniu doraźnej pracy z użyciem prostego narzędzia, jak łopata, łom, kilof czy siekiera oraz na uczestniczeniu w szkoleniu mającym na celu przygotowanie osób obowiązanych do wykonania prac w ramach świadczeń osobistych. Do świadczeń osobistych zobowiązane są osoby,

^{11/} Wojskowy przegląd prawniczy nr 4 z 1981 roku str. 32.

które ukończyły szesnaście, a nie przekroczyły sześćdziesięciu lat życia w czasie nie przekraczającym łącznie sześćdziesięciu godzin w roku. Jednorazowy czas świadczenia osobistego wynosi w dni robocze w czasie wolnym od pracy cztery godziny, a w dniu wolnym od pracy osiem godzin. Natomiast w czasie realizacji przedsięwzięć związanych z przeprowadzeniem ćwiczeń w jednostkach wojskowych, jednorazowy czas świadczenia nie może przekroczyć czterdziestu ośmiu godzin łącznie.

Osoby, które nie odbyły służby wojskowej i zostały przeniesione do rezerwy są zobowiązane wykonywać świadczenia w czasie stu godzin w ciągu roku przez okres pięciu lat.

W razie wykonywania świadczenia osobistego w czasie przekraczającym osiem godzin, jednostka wojskowa, na rzecz której jest ono wykonywane jest zobowiązana zapewnić osobom świadczącym bezpłatne wyżywienie, a jeśli czas wykonywania świadczenia przekracza cztery godziny, należy zapewnić osobom świadczącym czas niezbędny do odpoczynku w odpowiednio przygotowanym pomieszczeniu.

Generalnie, przedmiotem świadczeń osobistych są osoby - pracownicy fizyczni i umysłowi /kierowcy, mechanicy pojazdów samochodowych, operatorzy maszyn i urządzeń, kurierzy, posłańcy i fryzjerzy/. Wykonują oni na rzecz jednostek wojskowych pracę na podstawie wezwań imiennych wydanych przez terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego /naczelnika urzędu dzielnicy, miasta lub gminy/.

Osobom wykonującym świadczenia osobiste przysługuje prawo do bezpłatnej opieki ze strony zakładów społecznej służby zdrowia oraz do zaopatrzenia emerytalnego w razie inwalidztwa. Prawo do zaopatrzenia emerytalnego przysługuje również członkom rodziny osób zmarłych w związku z wykonywaniem świadczeń osobistych.

Świadczenia osobiste realizowane w okresie mobilizacji i wojny, polegają na wykonaniu w każdym czasie różnego rodzaju prac doraźnych do celów obrony, w tym do zabezpieczenia mobilizacyjnego rozwinięcie jednostek wojskowych. Czas wykonania świadczeń osobistych w okresie mobilizacji i wojny nie może przekroczyć jednorazowo siedmiu dni. Wykonawcami świadczeń osobistych w tym okresie, jak również w okresie pokoju mogą być te same osoby fizyczne i prawne.

Świadczenia rzeczowe wykorzystywane w czasie pokoju, polegają na przekazaniu jednostkom wojskowym pomieszczeń, terenów, środków transportowych, urządzeń i innego sprzętu oraz posiadanych materiałów na potrzeby związane z realizacją powszechnego obowiązku obrony.

Obowiązek świadczeń rzeczowych może być nałożony na urzędy i instytucje państwowe, jednostki gospodarki uspołecznionej, organizacje społeczne i zawodowe oraz osoby fizyczne i prawne nie będące jednostkami gospodarki uspołecznionej. Upoważnionymi do nakładania obowiązku świadczeń rzeczowych są organy administracji państwowej na szczeblu podstawowym w drodze nakazu dostarczenia /udostępnienia/.

Czas realizacji obowiązku świadczenia rzeczowego na osoby fizyczne oraz osoby prawne, nie będące przedsiębiorstwami państwowymi i organizacjami społecznymi, nie może przekraczać łącznie siedmiu dni w roku. Natomiast w odniesieniu do przedsiębiorstw państwowych oraz organizacji społecznych, jak również organizacji społecznych i zawodowych, obowiązek wykonania świadczeń rzeczowych nie może przekraczać łącznie dwudziestu jeden dni w roku. Jednorazowe udostępnienie środka transportowego, urządzenia i maszyny wraz z kierowcą /operatorem/ nie może przekraczać czterdziestu ośmiu godzin.

Przedmiotem świadczeń rzeczowych mogą być - tereny, garaże, warsztaty, stacje obsługi samochodów wraz z wyposażeniem, pomieszczenia do pracy, środki łączności, pojazdy

samochołowe, wozy z uprzążą i końmi, maszyny oraz urządzenia techniczne. Najczęściej jednostki wojskowe będą korzystały z następujących przedmiotów świadczeń rzeczowych jak: środki transportowe, przyczepy, urządzenia /dzwigi, wózki, podnośniki/, place i kwatery, stacje obsługi samochodów oraz inne zakłady usługowe.

Świadczenia rzeczowe realizowane w czasie mobilizacji i wojny, polegają na oddaniu do użytkowania jednostkom wojskowym nieruchomości albo rzeczy ruchomych niezbędnych do celów obrony, w tym do zabezpieczenia procesu mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek.

Czas korzystania ze świadczeń rzeczowych w okresie mobilizacji i w czasie wojny kończy się po ustaniu potrzeby korzystania z nich, a jeśli został oznaczony na wezwaniu do wykonania świadczeń, wówczas przedmioty te powinny być zwrócone zgodnie z tym terminem.

W większości przypadków za wykorzystywane świadczenia w czasie pokoju oraz mobilizacji i wojny nie przewiduje się odpłatności. Wydatki jednostek wojskowych korzystających ze świadczeń osobistych i rzeczowych w czasie pokoju związane są jedynie z:

- opłatą za wyżywienie osób świadczących;
- opłatą za zużyte paliwo przez środki transportowe, maszyny i urządzenia techniczne;
- opłatą za korzystanie z kwater należących do prywatnych właścicieli;
- odszkodowaniem za zniszczone lub uszkodzone przedmioty świadczeń rzeczowych.

W okresie mobilizacji i wojny za korzystanie ze świadczeń jednostki wojskowe ponoszą wydatki związane z:

- bezpłatnym wyżywieniem osób świadczących;

- wynagrodzeniem dla osób nie będących pracownikami przedsiębiorstw gospodarki uspołecznionej, w wysokości stawek minimalnych obowiązujących dla rodzaju pracy wykonywanej w ramach świadczeń;

- opłatą za odszkodowania zniszczonych lub uszkodzonych przedmiotów świadczeń rzeczowych.

Używanie natomiast przedmiotów dostarczonych w ramach świadczeń rzeczowych jest bezpłatne.

Schemat 4

OKRESY I CZAS KORZYSTANIA ZE ŚWIADCZEŃ Z GOSPODARKI NARODOWEJ

Okres wykorzystania świadczeń	Rodzaje świadczeń		
	Osobiste		Rzeczowe
	W dni robocze	W dni wolne	
Pokojowy	4 godz. nieodpłatnie	8 godz.	Łącznie 7 dni w roku w stosunku do osób fizycznych i prawnych nie będących przedsiębiorstwami państwowymi lub spółdzielczymi.
	Łącznie 60 godz. w roku	Dla szeregowych, którzy nie odbyli słu. wojskowej - 100 godz. w roku przez 5 lat	Łącznie 21 dni w roku w stosunku do świadczących przedsiębiorstw państwowych.
	W czasie ćwiczeń mob. jednorazowo	48 godz.	Jednorazowo w czasie ćwiczeń wojskowych 48 godzin.
			Obowiązuje odpłatność tylko za używanie kwater od osób prywatnych oraz zwrot kosztów za zużyte paliwo.
Mobilizacji i wojny	W każdym czasie, jednorazowo nie może przekroczyć 7 dni. Odpłatnie tylko osom nie będącym pracownikami za czas efektywnej pracy.		Na czas nieoznaczony do korzystania z nich, bezpłatnie.

Z powyższego podziału, przeznaczenia i czasów wykorzystywania świadczeń wynika, że świadczenia osobiste, jako rodzaj świadczeń doraźnie wykonywanych na potrzeby jednostek wojskowych, stanowią korzystną pomoc w zabezpieczeniu procesu mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek wojskowych. Natomiast świadczenia rzeczowe umożliwiają korzystanie z udostępnionych lub przekazanych rzeczy ruchomych i nieruchomości oraz dobór materialnych niezbędnych dla jednostek wojskowych w procesie mobilizacji i osiągnięcia gotowości bojowej.

2a..

2. Zadania realizowane przy użyciu świadczeń z gospodarki narodowej w toku osiągnięcia gotowości bojowej pz oraz ich znaczenie.

Chcąc bliżej przyjrzeć się problemowi wykorzystania świadczeń w toku osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej, należy scharakteryzować pułk zmechanizowany oraz poszczególne stany osiągnięcia gotowości bojowej, w których będą uczestniczyły świadczenia.

2.1. Charakterystyka pz o wysokim stopniu skadrowania.

Przyjęty w pracy pz /schemat nr 5/ wchodzi w skład jednostek skadrowanych, różniących się między sobą stopniem pokojowego ukończenia.

Jednostka wojskowa skadrowana, w myśl przyjętej definicji^{12/} istnieje w czasie pokoju, posiada strukturę organizacyjną znacznie ograniczoną w stosunku do wojennej, a jej ukończenie stanem osobowym wynosi poniżej 35 % w stosunku do etatu czasu wojennego.

12/ Biuletyn informacyjny nr 2/140, wyd. Sztab Gen.WP, Warszawa 1982 rok.

Jednostka wojskowa ukompletowana stanem osobowym poniżej 15 % w stosunku do etatu czasu wojennego nazywa się jednostką o wysokim stopniu skadrowania.

Do podstawowych cech charakteryzujących pz o wysokim stopniu skadrowania można zaliczyć:

- szczupłość sił i środków będących w stałej dyspozycji, a przeznaczonych do rozwinięcia poszczególnych elementów bazy mobilizacyjnej;

- dużą ilość uzbrojenia i innego sprzętu technicznego będącego w konserwacji stałej;

- brak możliwości - biorąc pod uwagę siły i środki okresu pokojowego - do natychmiastowego wyjścia do rejonów alarmowych i prowadzenia w nich mobilizacji.

Stąd zachodzi potrzeba celowego i efektywnego wykorzystania własnych sił i środków do uruchomienia mobilizacji /zapoczątkowania rozwinięcia i działania poszczególnych elementów bazy mobilizacyjnej/ oraz właściwego zaplanowania, przygotowania, pobrania i racjonalnego wykorzystania zwiększonych świadczeń osobistych i rzeczowych.

W celu przeprowadzenia zamierzonych badań autor założył niski stopień pokojowego ukompletowania pułku, a więc wariant trudny ze względu na skąpe możliwości sił i środków, aby w całej pełni pokazać znaczenie świadczeń osobistych oraz rzeczowych w toku osiągania WSCB pz.

Założono następujące ukompletowanie pułku:

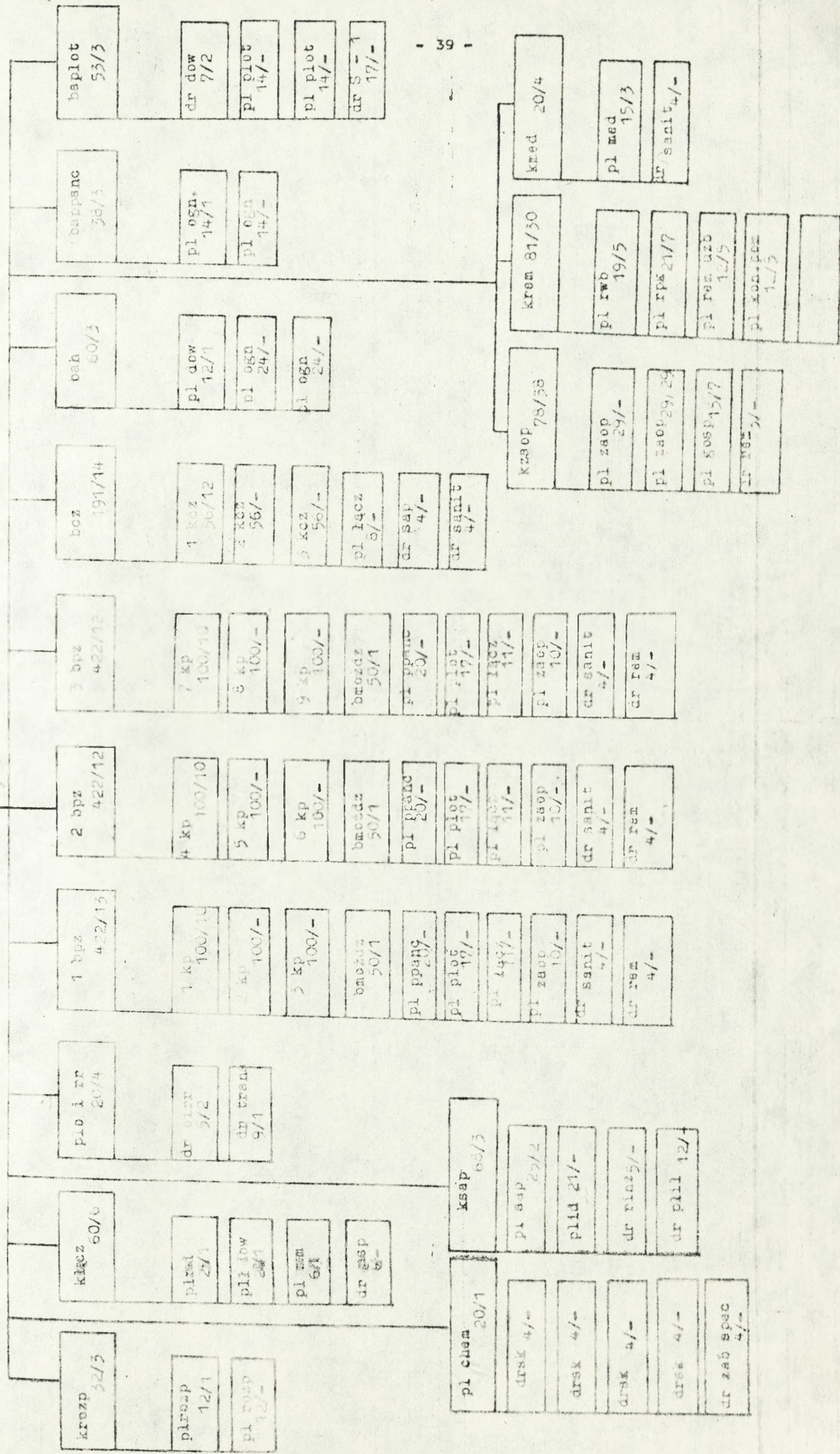
- w stanie osobowym - 9,2 %,
- w środkach transportowych - 10,2 %,
- sprzęt bojowy i zapasy ruchome - 100 %.

Z ogólnego stanu sprzętu technicznego na zapasach nienaruszalnych w poszczególnych rodzajach znajduje się /załącznik nr 1/:

- wozy bojowe, działa i moździerze - 215 sztuk /100%/;

BOGÓDZA 1/1

50000 5-4/40

kroczp 52/5

pl rzap 12/1

pl rzap 12/-

klacz 50/6

pl rzed 28/1

pl rlow 28/1

pl rzm 6/1

dr rzap 6/-

pl i r 20/4

dr rir 5/2

dr rrend 9/1

1 bpz 422/15

1 kp 100/10

2 kp 100/-

3 kp 100/-

brzoza 50/1

pl ppanc 20/-

pl plot 17/-

pl rkoz 11/-

pl rzap 10/-

dr rault 4/-

dr rre 4/-

2 bpz 422/12

4 kp 100/10

5 kp 100/-

6 kp 100/-

brzoza 50/1

pl ppanc 20/-

pl plot 17/-

pl rkoz 11/-

pl rzap 10/-

dr rault 4/-

dr rre 4/-

3 bpz 422/13

7 kp 100/10

8 kp 100/-

9 kp 100/-

brzoza 50/1

pl ppanc 20/-

pl plot 17/-

pl rkoz 11/-

pl rzap 10/-

dr rault 4/-

dr rre 4/-

boz 191/14

1 kcz 56/12

2 kcz 56/-

3 kcz 50/-

pl rkoz 6/-

dr rzap 4/-

dr rault 4/-

boh 60/3

pl dow 12/1

pl ogn 24/-

pl ogn 24/-

buppanc 58/3

pl ogn 14/1

pl ogn 14/-

beplot 53/3

dr dow 7/2

pl plot 14/-

pl plot 14/-

dr s 17/-

pl cuem 20/1

drsk 4/-

drsk 4/-

drsk 4/-

drsk 4/-

dr zab spoc 4/-

ksap 65/3

pl sap 25/2

plid 21/-

dr rind 5/-

dr plil 12/-

ksap 78/38

pl zaop 27/-

pl zaop 29/25

pl gos 15/7

dr rre 5/-

krem 81/30

pl rwb 19/5

pl rps 21/7

pl rre 12/5

pl rre 12/5

kred 20/4

pl med 15/3

dr rault 4/-

- ciągniki pancerne, samochody specjalne, SMT, BIG i IRS - 66 sztuk /100 %/;
- środki transportowe /samochody ciężarowo-terenowe, ciągniki samochodowe i przyczepy transportowe/ - 17 sztuk /10,2 %/, z tego na "ZN" - znajduje się 12 sztuk;
- kuchnie polowe - 15 sztuk /100 %/.

Ponadto pułk powinien pobrać z gospodarki narodowej - 149 środków transportowych brakujących do etatu wojennego pułku oraz 9 samochodów osobowo-terenowych.

Struktura organizacyjną pz o dużym stopniu skadrowania oraz wielkość powoływanych sił i środków w ramach mobilizacyjnego rzutu alarmowego są niezbędnymi elementami w celu określania rozmiarów potrzebnych świadczeń osobistych i rzeczowych do wykonania zadań procesu mobilizacyjnego rozwinięcia i osiągnięcia stanu pełnej gotowości bojowej.

2.2. Analiza osiągania wyższych stanów gotowości bojowej przez pz o wysokim stopniu skadrowania.

Zmiana systemu osiągania wyższych stanów gotowości bojowej w siłach zbrojnych w 1980 roku spowodowała, że jednostki wojskowe realizują przedsięwzięcia mobilizacyjne w kolejnych jego stanach - podwyższonej gotowości bojowej /PóGB/, gotowości bojowej zagrożenia wojennego /ZBZW/ i pełnej gotowości bojowej /PłGB/.

Nowo wprowadzony stan gotowości bojowej zagrożenia wojennego jest stanem pośrednim między podwyższoną a pełną gotowością bojową, w którym w zasadzie rozpoczyna się, dla większości jednostek wojskowych, proces mobilizacyjnego rozwinięcia. W stanie tym są pobierane świadczenia osobiste i rzeczowe z gospodarki narodowej w celu wzmocnienia sił i środków etatowych jednostek wojskowych do realizacji

zadań związanych z rozwinięciem bazy mobilizacyjnej oraz podjęciem i wywiezieniem zapasów materiałowo-technicznych do rejonu alarmowego.

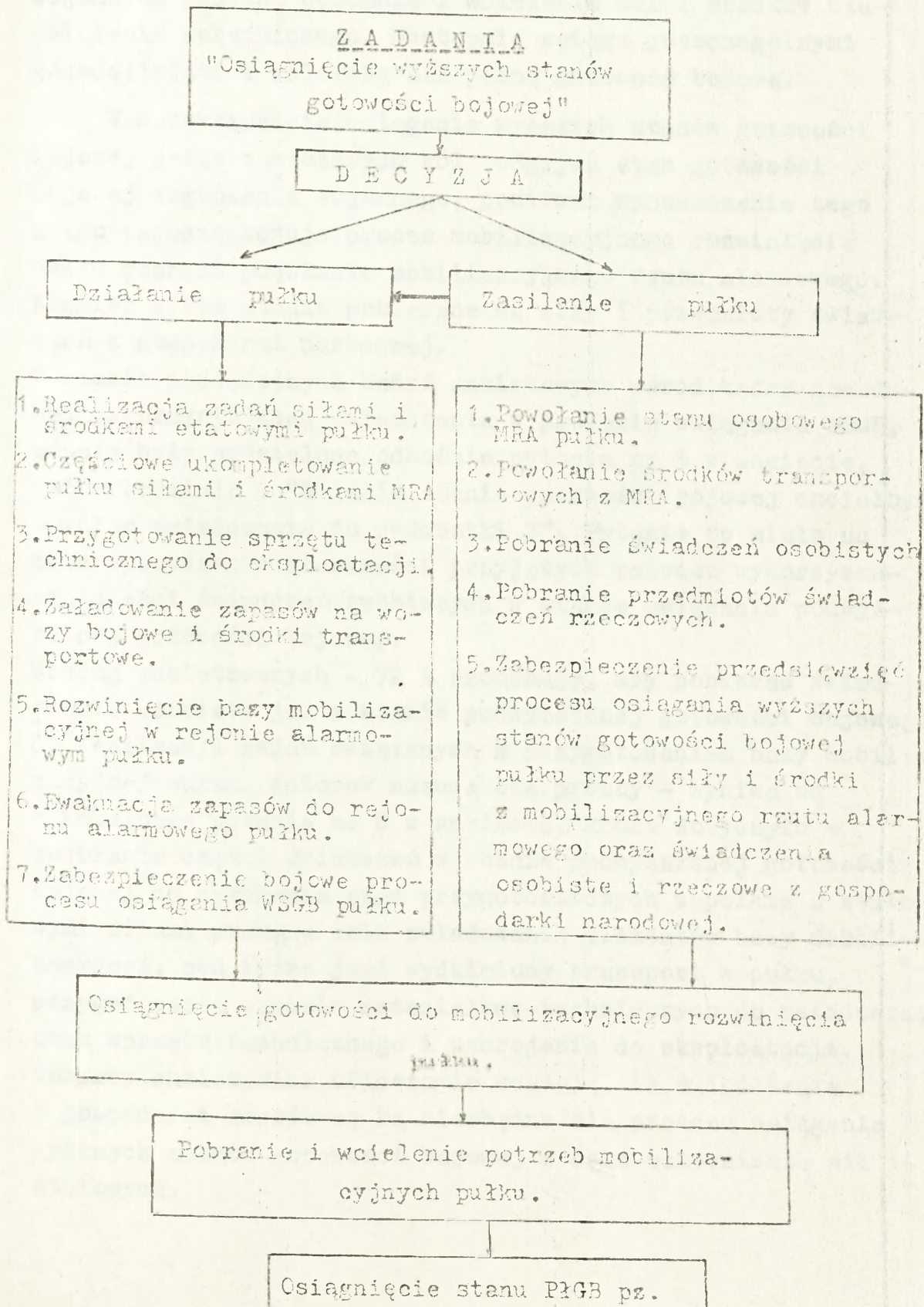
Stan podwyższonej gotowości bojowej^{13/} - charakteryzuje się tym, że pozostaje w miejscu stałej dyslokacji oraz realizuje określone przedsięwzięcia podnoszące gotowość do wykonania zadań mobilizacyjnych /schemat nr 6/. Do zasadniczych zadań w tym stanie gotowości bojowej należą:

- uaktualnienie wezwań imiennych i kart dostarczenia świadczeń;
 - przygotowanie elementów bazy mobilizacyjnej do załadunku na środki transportowe;
 - załadunek części zapasów materiałowych na wozy bojowe i posiadane środki transportowe;
 - przygotowanie sprzętu technicznego do eksploatacji.
- Powyższe zadania wykonują siły etatowe pułku bez udziału mobilizacyjnego rzutu alarmowego i świadczeń osobistych, ponieważ w stanie tym nie są jeszcze pobierane.

Stan gotowości bojowej zagrożenia wojennego - jest stanem, w którym pułk o wysokim stopniu skadrowania wychodzi z zasady do zapasowego rejonu alarmowego /na zarządzenie szefa Sztabu Gen. WP do zasadniczego rejonu alarmowego/, w którym osiąga zdolność do mobilizacyjnego rozwinięcia. W ramach powyższego zadania pułk powołuje do miejsca stałej dyslokacji siły i środki mobilizacyjnego rzutu alarmowego oraz pobiera świadczenia osobiste i rzeczowe z gospodarki narodowej. Etatowe siły pułku, mobilizacyjny rzut alarmowy oraz świadczenia osobiste ewakuują i rozwijają bazę mobilizacyjną w rejonie alarmowym oraz zapasy materiałowo-techniczne, jak również wyprowadzają sprzęt bojowy do określonego rejonu alarmowego.

13/ Organizacja, planowanie i kierowanie mobilizacyjnym rozwinięciem związku taktycznego, Wyd. ASG WP 1980r, str. 6 - 11.

REALIZACJA GŁÓWNYCH ZADAŃ OSIĄGANIA WSGB W PUŁKU

Stan pełnej gotowości bojowej - jest to stan, w którym pułk rozwija się w rejonie alarmowym do pełnych etatów wojennych poprzez pobranie i wcielenie sił i środków uzupełnienia zasadniczego. Następnie osiąga poszczególnymi pododdziałami i całością sił pełną gotowość bojową.

W całokształcie osiągania wyższych stanów gotowości bojowej jedną z czołowych ról odgrywa stan gotowości bojowej zagrożenia wojennego, ponieważ wprowadzenie tego stanu zapoczątkowuje proces mobilizacyjnego rozwinięcia pułku poprzez powołanie mobilizacyjnego rzutu alarmowego. Również w tym stanie pobierane są siły i przedmioty świadczeń z gospodarki narodowej.

W czasie prowadzonych badań ankietowych wśród kadry zawodowej wykorzystującej świadczenia w procesie osiągania WSGB, zdania były podzielone odnośnie pytania nr 5 w ankiecie, które brzmiało - "W jakim stanie gotowości bojowej chciałbyś powołać świadczenia do jednostki?". Pytanie to miało na celu sprawdzenie słuszności przyjętych założeń wykorzystania części świadczeń osobistych w stanie osiągania podwyższonej gotowości bojowej.

Według ankietowanych - 72 % proponuje, aby pobierać świadczenia osobiste już w stanie podwyższonej gotowości bojowej do realizacji zadań związanych z przygotowaniem bazy mobilizacyjnej pułku. Wniosek nasuwa się prosty - wynika on z kolejnego pytania nr 8 w ankiecie, które dotyczyło - powołania części świadczeń w stanie podwyższonej gotowości bojowej do wykonania prac przygotowawczych wspólnie z etatowymi siłami pułku w celu załadowania elementów bazy mobilizacyjnej, pod które jest wydzielony transport w pułku, przygotowania zapasów materiałowo-technicznych do załadowania oraz sprzętu technicznego i uzbrojenia do eksploatacji. Wszyscy ankietowani oficerowie uważają, iż świadczenia z gospodarki narodowej są niezbędne dla procesu osiągania wyższych stanów gotowości bojowej w celu wzmocnienia sił etatowych.

Oczywiście, rozmiary potrzebnych świadczeń osobistych i rzeczowych będą uzależnione od warunków miejscowych, usytuowania obiektów koszarowych oraz rejonów alarmowych.

2.3. Zadania realizowane i zabezpieczane przez świadczenia w toku osiągnięcia WSGB

Świadczenia osobiste i rzeczowe w kolejnych stanach osiągnięcia gotowości bojowej wykorzystuje się w sposób ukierunkowany, zgodny z zamierzonymi celami procesu osiągnięcia WSGB. Świadczenia osobiste i ich praca lub zabezpieczenie przedsięwzięć realizowanych w pułku przez świadczenia rzeczowe w toku osiągnięcia gotowości bojowej, należy traktować jako pomoc, a nie jako siły i środki zasadnicze, których rola przejawia się na wzmocnieniu pułku z uwagi na:

- znikomą liczbę sił pułku o wysokim stopniu skadrowania do zabezpieczenia wszystkich rozwijanych elementów bazy mobilizacyjnej i wykonania zadań związanych z podjęciem zapasów do rejonu alarmowego;

- wykonywanie zadań przez siły etatowe pułku i mobilizacyjny rzut alarmowy w kilku miejscach, często oddalonych od siebie w znacznej odległości np. składy amunicji i park wozów bojowych;

- wykonywanie kilku przedsięwzięć równoległe w określonych ramach czasowych.

Zadania realizowane w toku osiągnięcia gotowości bojowej przez pułk zmechanizowany posiada^{ja} określoną strukturę. W zbiorze tych zadań wyodrębnia się zadania główne i cząstkowe w toku osiągnięcia gotowości bojowej, które realizowane są przez siły i środki etatowe pułku, mobilizacyjny rzut alarmowy i świadczenia.

Do wykonania zaplanowanych zadań pułk otrzymuje odpowiednio zasilanie /zał. nr 6/ tzn. siły i środki mobilizacyjnego rzutu alarmowego- stan osobowy, środki transportowe oraz maszyny w ilościach niezbędnych do zrealizowania tych zadań w nakazanym czasie.

Jednak siły i środki pz i MRA nie są wystarczające do wykonania zadań określonych w planie osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej pułku.

Analizując możliwości wyżej wymienionych sił i środków, możemy określić z jednej strony rozmiar potrzebnych świadczeń osobistych oraz rzeczowych, a z drugiej strony ustalić dla nich przedsięwzięcia do wykonania. Analiza ta przebiega w oparciu o ogół zadań zaplanowanych do zrealizowania w procesie osiągnięcia gotowości bojowej.

Planując zadania dla świadczeń powinno się znaleźć odpowiedzi na następujące pytania: co należy wykonać, kto ma to wykonać, czym, gdzie i w jakie sposób?, uwzględniając przy tym takie czynniki jak:

- ilość sprzętu technicznego pułku będącego na zapasach i sposób przygotowania go do eksploatacji;
- potrzeby stanu osobowego do zabezpieczenia rozwinięcia i funkcjonowania elementów bazy mobilizacyjnej w tym:
 - potrzeby pisarzy ewidencyjnych;
 - potrzeby fachowców fryzjerów;
 - potrzeby mechaników samochodowych;
 - ilość osób do wydawania wyposażenia indywidualnego wcielanych żołnierzom rezerwy;
- potrzebna ilość urządzeń do załadunku zapasów środków materiałowo-technicznych na transport samochodowy;
 - ilość środków transportowych do ewakuacji zapasów materiałowo-technicznych;
 - potrzeby pomieszczeń /lokali/ do rozwinięcia elementów bazy mobilizacyjnej i zakwaterowania zmobilizowanych pododdziałów pułku w rejonie alarmowym.

Szczegółowe rozpatrzenie powyższych czynników wpływających na strukturę zadaniową pułku w czasie mobilizacji, pozwala określić rozmiar potrzebnych świadczeń, a w stosunku do świadczeń osobistych również zakres przewidywanych dla nich prac do wykonania w określonym czasie. W związku z tym istotną treścią działalności dowództwa i sztabu pułku jest takie racjonalne ustalenie rodzaju i rozmiarów zadań, aby były one możliwe do zrealizowania w określonym miejscu i czasie przez ogół sił i środków jakimi będzie dysponował w okresie osiągania gotowości bojowej. Zgodnie z harmonogramem przedsięwzięć realizowanych przez pułk w toku osiągania WSGB, będą to następujące zadania /schemat 7/.

1. W zakresie przygotowania do eksploatacji sprzętu technicznego będącego w zapasach nienaruszalnych pułku:

- czyszczenie;
- wymiana olejów i smarów;
- montowanie akumulatorów;
- drobne naprawy uszkodzeń;

2. W zakresie załadowania zapasów pułku:

- kompletowanie zapasów materiałowych i amunicji;
- rozdział i wymiana zapasów;
- załadowanie zapasów ręczne i mechaniczne na środki transportowe i wozy bojowe;
- ewakuacja zapasów do rejonu alarmowego i wyładowanie oraz rozdział.

3. W zakresie rozwinięcia i funkcjonowania elementów bazy mobilizacyjnej:

- wyposażenie poszczególnych punktów bazy mobilizacyjnej;
- kompletowanie wyposażenia indywidualnego żołnierzy rezerwy;
- rozdział mienia wojskowego;

- rozwinięcie i obsługa elementów bazy mobilizacyjnej w rejonie alarmowym;

- obsługa samochodów na punkcie rozdziałów transportu przybywających z gospodarki narodowej przez świadczących mechaników samochodowych.

4. W zakresie wykorzystania fryzjerów - strzyżenie przybyłych żołnierzy rezerwy w miejscach funkcjonowania pododdziałowych punktów wyposażenia.

5. W zakresie wykorzystania urządzeń załadowczych pobranych jako świadczenia rzeczowe połączone z osobistymi:

- ładowanie spaketyzowanych zapasów na środki transportowe.

6. W zakresie wykorzystania środków transportowych:

- ewakuacja kolejnymi rejsami zapasów środków materiałowych i technicznych do rejonu alarmowego.

7. W zakresie wykorzystania pomieszczeń /kwater/ jako świadczeń rzeczowych w rejonie alarmowym:

- wykorzystanie powierzchni kwaterunkowej do rozwinięcia elementów bazy mobilizacyjnej pułku /punktu kontrolno-informacyjnego, pododdziałowych punktów wyposażenia, pośredniego punktu zbiórki;

- rozwinięcie stanowisk dowodzenia i zespołu kierowania mobilizacyjnym rozwinięciem pułku;

- wykorzystanie hal remontowych, punktów obsługi technicznej pojazdów mechanicznych w celu rozwinięcia punktu rozdziału transportu i dostosowanie pojazdów z gospodarki narodowej dla potrzeb pułku.

Z ogółu przedstawionych zadań, poszczególne siły i środki będą realizowały, ściśle ze sobą współdziałając, następujące zadania:

a/ Siły ewidencyjne pułku:

- zabezpieczenie poszczególnych podgrup do załadowania i ewakuacji zapasów, stanem osobowym pułku;
- przygotowanie do pracy elementów bazy mobilizacyjnej pułku;
- przygotowanie do eksploatacji sprzętu technicznego;
- zorganizowanie zabezpieczenia bojowego procesu osiągania WSGB pułku /regulacja ruchu, maskowanie, osłona techniczna przedsięwzięć mobilizacyjnych, rozbudowa rejonu alarmowego/.

b/ Siły mobilizacyjnego rzutu alarmowego:

- uzupełnienie stanu etatowego dowódców i specjalistów w pododdziałach /kierowców, mechaników kierowców, operatorów urządzeń i sprzętu bojowego/;
- udzielenie pomocy w zabezpieczeniu elementów bazy mobilizacyjnej;
- udział w przygotowaniu sprzętu technicznego do eksploatacji;
- ewakuacja wozów bojowych i pozostałego sprzętu technicznego do rejonu alarmowego.

c/ Świadczenia osobiste:

- rozwinięcie i uzupełnienie stanem osobowym wybranych elementów bazy mobilizacyjnej;
- załadowanie na wozy bojowe i środki transportowe zapasów pułku;
- udzielenie pomocy w ewakuacji zapasów materiałowych pułku;
- dokonanie strzyżenia wcielonych żołnierzy rezerwy w pododdziałach.

d/ Świadczenia rzeczowe będą zabezpieczały:

W postaci środków transportowych i urządzeń:

- przyspieszenie załadowania zapasów na środki transportowe poprzez wykorzystanie zmechanizowanego sprzętu załadowniczego;

- zabezpieczenie pomocy w przyjęciu i dostosowaniu samochodów z gospodarki narodowej poprzez wykorzystanie warsztatów, hal remontowych i narzędzi z przedsiębiorstw cywilnych;

- wykorzystanie pługów odśnieżnych do zabezpieczenia przejezdności dróg z pośredniego punktu zbiórki do rejonu alarmowego;

- wykorzystanie środków transportowych do dowozu żołnierzy rezerwy z gminnych punktów zbiórek do pośredniego punktu zbiórki.

Świadczenia rzeczowe w postaci pomieszczeń /kwater/:

- kwatery do zabezpieczenia rozwinięcia elementów bazy mobilizacyjnej w rejonie alarmowym i poza nim dla pośredniego punktu zbiórki oraz punktu rozdziału transportu, jeśli organizowany jest poza rejonem alarmowym pułku;

- kwatery i pomieszczenia dla rozwinięcia punktów dowodzenia oraz zespołu kierowania mobilizacyjnym rozwinięciem pułku;

- kwatery i pomieszczenia w celu rozlokowania zmobilizowanych pododdziałów pułku.

Szczegółowa analiza przedsięwzięć realizowanych przez poszczególne siły i środki oraz przedmioty świadczeń pozwala określić rozmiary świadczeń dla zapewnienia sprawnego przebiegu toku osiągnięcia WSGB pułku. Również można dokonać rozdziału zadań na poszczególne zestawy, które bezpośrednio wpływają na osiągnięcie gotowości bojowej. Z zestawów zadań powinny być wydzielone te zadania, które będą wykonywały świadczenia osobiste

lub zabezpieczały ich realizację świadczenia rzeczowe. Priorytetowymi zadaniami są: załadowanie i ewakuacja zapasów materiałowo-technicznych pułku do rejonu alarmowego oraz rozwinięcie elementów bazy mobilizacyjnej w tym rejonie. Z realizacją powyższych zadań wiąże się czas osiągania stanu gotowości bojowej zagrożenia wojennego i osiągnięcia gotowości do mobilizacyjnego rozwinięcia pułku.

Wyniki badań wskazują, że świadczenia osobiste w połączeniu z rzeczowymi^{14/} wykonują około 25 % zadań realizowanych w toku osiągania WSGB pułku.

Świadczenia służą głównie do realizacji zadań wpływających na mobilizacyjne rozwinięcie pułku, to oznacza, że są one pomocne dla szefów rodzajów wojsk i służb, dowódców pododdziałów w osiągnięciu przez nich określonych celów podczas realizacji procesu mobilizacyjnego rozwinięcia w kolejnych stanach osiągania gotowości bojowej. Spełniają ponadto rolę usługową wobec całego pułku. Każda osoba świadcząca powinna mieć nakreślony cel wykonania pracy w poszczególnych pododdziałach.

Świadczenia wykorzystywane w pułku można określić jako narzędzie w rękach dowódcy w celu wykonania prac stojących przed oddziałem w toku przygotowania do mobilizacyjnego rozwinięcia i w czasie osiągania stanu pełnej gotowości bojowej. W okresie przygotowania do mobilizacyjnego rozwinięcia, czyli w czasie realizacji przedsięwzięć stanu gotowości bojowej zagrożenia wojennego, świadczenia osobiste będą współuczestniczyły w realizacji niżej przedstawionych zadań.

14/ Przykładem świadczeń osobistych połączonych z rzeczowymi jest kierowca wraz z samochodem lub operator obsługujący urządzenie załadownicze. "Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17.7.1981 rok.

Schemat 7

GŁÓWNE ZADANIA WYPŁYWAJĄCE Z HARMONOGRAMU ZASADNICZYCH CZYNNOŚCI DO REALIZACJI W PROCESIE OWSGB pz I UDZIAŁ W NICH ŚWIADCZEŃ.

Ip.	Zadania	Stany gotowości bojowej			Wykonawca
		PdGB	GBZW	PzGB	
1	2.	3	4	5	6
1.	Wzmocnienie ochrony obiektów	x			Siły etatowe pułku.
2.	Przygotowanie sprzętu technicznego eksploatacji.	x	x		Etatowe siły pz, MRA i świadczenia
3.	Uzupełnienie w pododdziałach zapasów amunicji i granatów.	x			Etatowe siły pułku.
4.	Zładowanie na wozy bojowe i posiadane środki transportowe zapasów ruchomych pułku.	x	x		Etatowe siły pz, MRA i świadczenia.
5.	Zmiana gąsienic w wozach bojowych eksploatacyjnych.	x			Etatowe siły pułku.
6.	Przygotowanie do rozwinięcia bazy mobilizacyjnej.	x	x		Etatowe siły pz, MR i świadczenia
7.	Uzupełnienie stanem osobowym i środkami transportowymi organizowanych elementów bazy mobilizacyjnej pułku.		x		Etatowe siły pz, MRA i świadczenia
8.	Pobranie zapasów przechowywanych poza pułkiem.		x		Etatowe siły pz i MRA.
9.	Przekazanie nadwyżek środków materiałowych.		x		Etatowe siły pz i MRA

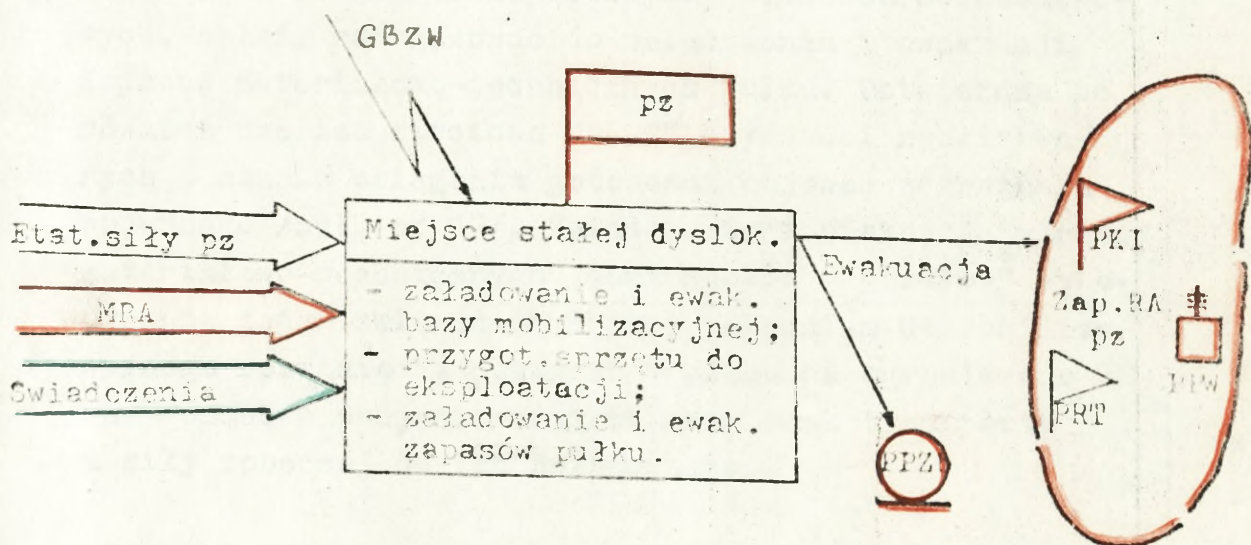
1	2	3	4	5	6
10.	Przygotowanie sprzętu do wyprowadzenia w rejon alarmowy.	x	x		Etatowe siły pz i MRA
11.	Wyprowadzenie do rejonu alarmowego sprzętu technicznego.		x		Etatowe siły pz i MRA
12.	Evakuacja zapasów materiałowych pz kolejnymi rejsami.		x		Siły etatowe pz MRA, i świadczenia
13.	Oznakowanie sprzętu technicznego na czas wojny.			x	Siły etatowe pz MRA.
14.	Przyjęcie środków transportowych z gospodarki narodowej.			x	Siły etatowe pz MRA i świadczenia.
15.	Wydanie norm należności wcielonym żołnierzom rezerwy.			x	Siły etatowe pz MRA i świadczenia.
16.	Strzyżenie wcielonych żołnierzy rezerwy.			x	Świadczenia osobiste.

Uwaga:

W wypadku osiągnięcia stanu pełnej gotowości bojowej z pominięciem stanów pośrednich, wszystkie zadania wykonywane w tych stanach będą realizowane w stanie pełnej gotowości bojowej.

Schemat 8

REALIZACJA GŁÓWNYCH ZADAŃ W TOKU OSIĄGANIA WSGB PUŁKU.

Wykorzystanie świadczeń do wyżej wymienionych przedsięwzięć może być w pewnym stopniu ograniczone dlatego, że są to osoby w znikomym zakresie przygotowane pod względem fachowym, aby w pełni mogły zastąpić siły etatowe pułku. Mimo to spełniają one określoną rolę w procesie przygotowania do mobilizacyjnego rozwinięcia i w czasie osiągnięcia stanu pełnej gotowości bojowej z braku dostatecznej siły roboczej w określonym czasie i miejscu wykonywania stojących przed pułkiem zadań.

W czasie prowadzonych badań ankietowych oficerowie w pytaniu nr 4 "Do wykonania jakich przedsięwzięć /prac/ widzisz świadczenia osobiste w oddziale?", w większości /80 % ankietowanych/ wyrażali swoją opinię, że przede wszystkim do załadunku i ewakuacji zapasów materiałowo-technicznych pułku. Następnie do załadunku i rozwinięcia

elementów bazy mobilizacyjnej, ale tylko do obsadzenia tych stanowisk pracy, gdzie nie ma możliwości przydzielenia etatowych żołnierzy pułku lub sił z mobilizacyjnego rzutu alarmowego. Dotyczy to w szczególności obsady poszczególnych stanowisk na punkcie kontrolno-informacyjnym, pododdziałowych punktach wyposażenia oraz na punkcie rozdziału transportu. Można by zatem wnosić, że większość świadczeń osobistych i rzeczowych w postaci środków transportowych, urządzeń podnośnikowych, należy zaangażować do załadowania i ewakuacji zapasów materiałowo-technicznych pułku. Potwierdza to również analiza sieciowa "PERT" czynności realizowanych w stanie osiągania gotowości bojowej zagrożenia wojennego /zał. nr 17/. Załadowanie i ewakuacja zapasów materiałowo-technicznych jest "wąskim gardłem" wykonywania zadań związanych z przygotowaniem do mobilizacyjnego rozwinięcia pułku ze względu na ograniczone ramy czasowe podjęcia zapasów oraz brak transportu i siły roboczej do ich załadowania.

3. Analiza procesu planowania, przygotowania i pobierania świadczeń z gospodarki narodowej.

Świadczenia z gospodarki narodowej stanowiąc integralną część zabezpieczenia mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek wojskowych, głównie skadrowanych i nowo formowanych, są włączane w system powiadamiania potrzeb mobilizacyjnych jednostki wojskowej, w ścisłym powiązaniu z powiadamianiem mobilizacyjnego rzutu alarmowego. Planowanie ich użycia stanowi ważny element koncepcji osiągania WSGB oddziału.

3.1. Planowanie świadczeń.

Punktem wyjścia w planowaniu świadczeń są zadania mobilizacyjne i analiza istniejącej sytuacji w pułku - stan etatowy sił i środków, rozmieszczenie zapasów materiałowych oraz usytuowanie obiektów koszarowych w stosunku do rejonów alarmowych. Na tej podstawie ustala się możliwości pułku do realizacji zadań oraz warianty działania, jak również efektywność wykorzystania etatowych sił i środków pułku, powoływanego mobilizacyjnego rzutu alarmowego i świadczeń z gospodarki narodowej.

Planowanie wykorzystania świadczeń ma w konsekwencji służyć terminowemu przygotowaniu warunków do mobilizacyjnego rozwinięcia pułku oraz osiągnięcia stanu pełnej gotowości bojowej w nakazanym czasie i miejscu. Trafna ocena sytuacji oraz głęboka analiza istniejących możliwości oddziału ułatwia dobór i rozmiar potrzebnych przedmiotów świadczeń osobistych oraz rzeczowych. Do zasadniczych problemów przy o wysokim stopniu skadrowania w okresie planowania świadczeń należy: ustalanie wielkości sił i środków pozyskiwanych w ramach świadczeń osobistych i rzeczowych, niezbędnych do wykonania prac pomocniczych przy ładowaniu i ewakuacji sprzętu i zapasów materiałowych, rozkonserwowaniu sprzętu technicznego, dostosowaniu pojazdów samochodowych oraz przystosowaniu obiektów /pomieszczeń/ dla rozwinięcia bazy mobilizacyjnej i biwakowania żołnierzy w warunkach polowych. Mechanizm planowania przedstawia schemat nr 9.

A. Planowanie świadczeń w pułku.

Jak już stwierdzono, podstawę do planowania rozmiarów świadczeń stanowi bilans potrzebnych sił i środków

wynikających z przedsięwzięć mobilizacyjnych przewidzianych do zrealizowania w toku osiągnięcia WSGB oraz występujące braki własnych sił i środków do ich wykonania w określonym czasie i miejscu. W tym celu dowódca pułku dokonuje analizy możliwości wykonania zadań etatowymi siłami i środkami oraz powoływanym mobilizacyjnym rezerwowym, na tej podstawie ustala rozmiar potrzebnych świadczeń osobistych i rzeczowych.

Do planowania rozmiarów świadczeń należy przyjąć trzy główne grupy zadań, jakie muszą być wykonane w określonym czasie:

- załadunek, ewakuacja i funkcjonowanie bazy mobilizacyjnej;
- przygotowanie sprzętu technicznego do eksploatacji;
- załadunek i ewakuacja zapasów materiałowo-technicznych do rejonu alarmowego.

Powyższe zadania mają swoje odzwierciedlenie w planie osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej pułku w części dotyczącej świadczeń /zał. nr 11/.

Po ustaleniu rozmiarów potrzebnych świadczeń osobistych i rzeczowych dowódca pułku występuje z wnioskiem do komendanta właściwej, ze względu na miejsce stacjonowania, Wojskowej Komendy Uzupełnień, o przydzielenie odpowiedniej liczby świadczeń z gospodarki narodowej. We wniosku zapotrzebowującym świadczenia osobiste należy podać:

- liczbę osób ze wskazaniem ich kwalifikacji ogólnych np. robotnicy, mechanicy samochodowi, fryzjerzy, operatorzy urządzeń technicznych;
- miejsce stawiennictwa świadczeń do wykonania prac;
- czas trwania świadczenia.

Natomiast we wniosku na świadczenia rzeczowe należy podać:

- liczbę i rodzaj przedmiotów świadczeń rzeczowych np. kwatery i ich powierzchnię, typy środków transportowych, rodzaje urządzeń i ich przeznaczenie;
- przeznaczenie przedmiotów świadczeń rzeczowych;
- miejsce dostarczenia lub korzystania z przedmiotów świadczeń;
- czas dostarczania i korzystania ze świadczeń rzeczowych.

W planowaniu świadczeń, dowódca pułku ustala z naczelnikiem urzędu miasta, gminy lub dzielnicy oraz kierownikami uspołecznionych zakładów pracy, sposób powiadamiania i dostarczania w określonym czasie świadczeń.

Ponadto dokonuje wnikliwego doboru osób, środków transportowych, uwzględniając nie tylko przydatność, ale również stabilność nałożonego obowiązku świadczeń.

Planujący świadczenia dla pułku powinien domagać się, aby w miarę możliwości były one zgromadzone w jednym zakładzie pracy, co zapewnia łatwiejsze ich powiadomienie i dostarczenie, a zatem szybsze przystąpienie do wykonywania zadań.

B. Planowanie świadczeń w administracji wojskowej /WKU, WSzW/.

Wojskowa Komenda Uzupełnień po otrzymaniu od pułku wniosków na świadczenia osobiste i rzeczowe, dokonuje analizy oraz opracowuje zbiorcze zestawienie świadczeń dla potrzeb zabezpieczenia jednostek wojskowych na swoim terenie. Zbiorcze zestawienie przesyła do Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego.

Szef WSzW dokonuje analizy otrzymanych zapotrzebowań i ich weryfikacji pod względem priorytetu, a następnie opracowuje zbiorcze - w skali województwa -

zestawienie świadczeń osobistych i rzeczowych na potrzeby jednostek wojskowych. Zestawienie to przesyła do wojewódzkiego inspektoratu obrony cywilnej, który opracowuje projekt planu świadczeń osobistych i rzeczowych i przedstawia wojewodzie do zatwierdzenia. Realizację tego planu, po jego zatwierdzeniu przejmuje wydział spraw społeczno-administracyjnych urzędu wojewódzkiego.

C. Planowanie i nakładanie obowiązku świadczeń w urzędach administracji państwowej.

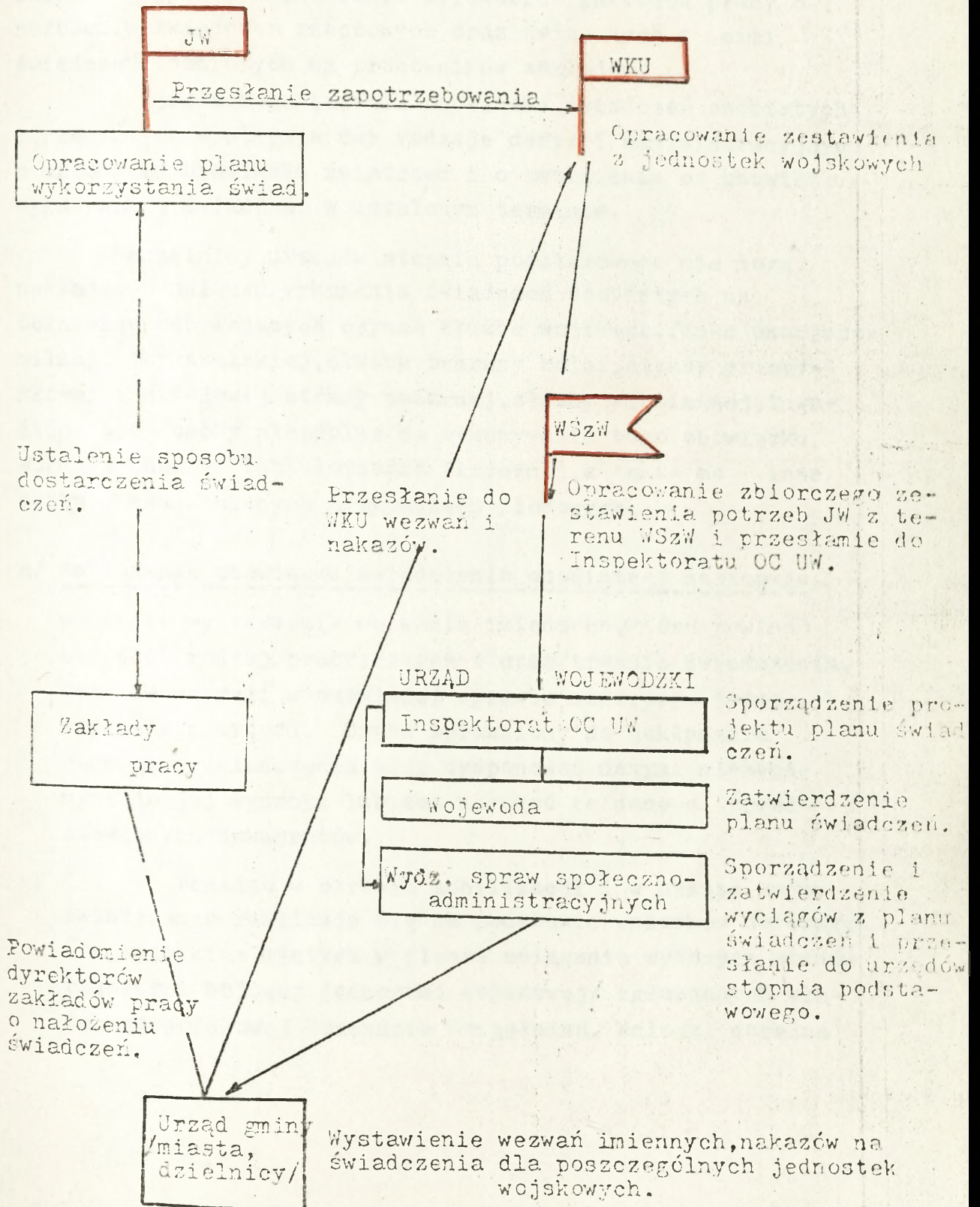
Wydział spraw społeczno-administracyjnych urzędu wojewódzkiego sporządza i zatwierdza wyciągi z otrzymanego planu zabezpieczenia świadczeń dla jednostek wojskowych i rozsyła je do właściwych, terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego - naczelnikom urzędów miast, gmin lub dzielnic, jako organom wykonawczym - uprawnionym do nakładania obowiązku świadczeń /zał. nr 12 /.

W celu ostatecznego ustalenia wykonawców planowanych świadczeń osobistych i rzeczowych, naczelnicy urzędów w porozumieniu z zakładami pracy typują pracowników i środki transportowe jako świadczenia.

Organy administracji państwowej stopnia podstawowego na podstawie posiadanych i uzyskanych danych z jednostek organizacyjnych gospodarki narodowej, sporządzają wezwania imienne, nakazy dostarczenia /udostępnienia/ na osoby oraz uspołecznione zakłady pracy, organizacje społeczne i zawodowe. Na wezwaniach imiennych i nakazach dostarczenia /udostępnienia/ świadczeń rzeczowych wpisuje się jako termin stawiennictwa słowo "NATYCHMIAST". Urzędy, które wypełniły wezwania imienne i nakazy są zobowiązane utrzymywać i przechowywać te dokumenty w stanie aktualnym.

Końcową formalnością naczelników urzędów stopnia podstawowego w zakresie planowania i nakładania obowiązku świadczeń jest przekazanie przedstawicielowi WKU za pokwitowaniem

PLANOWANIE ŚWIADCZEŃ I NAKŁADANIE OBOWIĄZKU ICH WYKONANIA.

weszań imiennych i nakazów dostarczenia /udostępnienia/ świadczeń oraz powiadomienie dyrektorów zakładów pracy o nałożeniu świadczeń rzeczowych oraz związanych z nimi świadczeń osobistych na pracowników zakładów.

W sprawach nakładania obowiązku świadczeń osobistych i rzeczowych występują dwa rodzaje decyzji administracyjnych: o nałożeniu obowiązku świadczeń i o zwolnieniu od obowiązku wykonywania świadczeń w ustalonym terminie.

Naczelnicy urzędów stopnia podstawowego nie mogą nakładać obowiązku wykonania świadczeń osobistych na żołnierzy odbywających czynną służbę wojskową, funkcjonariuszy milicji obywatelskiej, służby ochrony kolei, straży przemysłowej i zawodowej straży pożarnej, służby więziennej, inwalidów oraz osoby niezdolne do wykonywania tego obowiązku wskutek choroby lub ułomności fizycznej, a także na inne osoby w uzasadnionych przypadkach losowych.

a/ Nakładanie obowiązku świadczenia osobistego następuje

w drodze wystawienia wezwania imiennego, które powinno określać rodzaj pracy, zakres i czas trwania świadczenia. Wydanie decyzji w omawianej sprawie następuje jednostronnie z urzędu. Organ uprawniony do nakładania obowiązku świadczenia musi dysponować danymi niezbędnymi do jej wydania lub też uzyskać te dane z przedstawionych dokumentów.

Ponadto w okresie mobilizacji i w czasie wojny świadczenia realizuje się na podstawie wniosków doraźnych / z wyjątkiem ujętych w planie osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej jednostki wojskowej/ zgłaszanych właściwej Wojskowej Komendzie Uzupełnień. Wnioski doraźne

zglasza się na piśmie z tym, że w przypadkach szczególnych, dopuszczalne jest zgłaszanie telefoniczne lub ustne. Istnieje również możliwość w czasie narażenia mobilizacji jawnej, powoływania świadków w drodze obwieszeń, za pomocą megafonów, głośników lub innych uproszczonych sposobów.

W toku przygotowania i podejmowania decyzji o obowiązku wykonania świadczenia osobistego muszą być uwzględniane wszystkie określone prawem okoliczności, których istnienie uwalnia obywateli od wykonania określonych świadczeń. Rodzaj nałożonego świadczenia osobistego powinien odpowiadać stanowi zdrowia świadczącej osoby. Wydana przez uprawniony organ decyzja jest ostateczna i nie przysługuje od niej odwołanie.

Organy nakładające świadczenia zostały zobligowane do podejmowania decyzji o zwolnieniu w określonych przypadkach od wykonania tego obowiązku. Decyzję w postaci wezwań imiennych o nałożonym obowiązku świadczeń doręcza się za pośrednictwem poczty lub przez osoby powołane do doręczania wezwań.

b/ Nakładanie obowiązku świadczenia rzeczowego następuje w drodze aktu administracyjnego wydanego przez naczelnika urzędu miasta, gminy lub dzielnicy, czyli tzw. nakazu dostarczenia /udostępnienia/.

Na osoby fizyczne obowiązek nałożenia świadczeń rzeczowych może być połączony z wykonaniem świadczenia osobistego wówczas, kiedy wykonują one pracę /obsługują urządzenia/ lub stawiają się z własnymi środkami transportowymi oraz urządzeniami. Mamy wówczas do czynienia z dwoma odrębnymi świadczeniami -

osobistym i rzeczowym. W tych przypadkach czas jednorazowego świadczenia osobistego może być równy okresowi, na jaki udostępniono środki transportowe i inne przedmioty świadczeń rzeczowych.

Posiadaczom środków transportowych, maszyn i urządzeń, przewidzianych do przekazania, są wydawane karty przeznaczenia na te przedmioty świadczeń rzeczowych. Na posiadaczach, którym wydano karty przeznaczenia, spoczywa obowiązek utrzymania przedmiotów świadczeń rzeczowych w należytym stanie technicznym wraz z niezbędnym wyposażeniem, a także dostarczenia ich w terminie i miejscu określonym w karcie przeznaczenia.

Rozróżnia się następujące terminy przekazania /udostępnienia/ świadczeń rzeczowych:

- przekazanie na czas nieograniczony;
- przekazanie na czas oznaczony;
- udostępnienie próbne na czas 24 godzin.

Obowiązek udostępnienia /przekazania/ świadczenia rzeczowego wynika z ogólnego aktu administracyjnego uprawnionego organu, bądź też indywidualnego nakazu dostarczenia.

- c/ Nakładanie obowiązku czasowego zakwaterowania jednostek reguluje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26.5.1976r. Nakaz przejściowego zakwaterowania wojsk wydaje urząd miasta, gminy lub dzielnicy. Nakazowi nadaje się klauzulę natychmiastowej wykonalności, jednakże w warunkach wyjątkowych zajęcie pomieszczeń przez oddział, pododdział może nastąpić bez nakazu i w każdym czasie. Wówczas dowódca jednostki jest zobowiązany wystąpić niezwłocznie o wydanie tego nakazu do właściwego organu administracji państwowej.

Postępowanie w sprawie nakładania obowiązku świadczeń rzeczowych jest uproszczone do minimum. Zostało dostosowane do warunków szczególnych, właściwych dla okresu mobilizacji i wojny. Musi go cechować szybkość, gdyż w przeciwnym razie decyzja o nałożeniu obowiązku świadczeń stałaby się często bezprzedmiotową. Ta z kolei uzasadnia konieczność upoważnienia do podejmowania decyzji organy stojące najbliżej przedmiotów świadczeń. W zakresie uprawnień do nakładania obowiązku świadczeń na rzecz jednostek wojskowych mamy do czynienia ze zdecentralizowaną sferą działalności administracji państwowej i z przykładem wyposażenia tych organów - szczebla najniższego - w poważne uprawnienia administracyjne.

W obowiązującym systemie planowania i nakładania świadczeń występuje zbyt dużo szczebli, co utrudnia dowódcy pułku wnoszenie bieżących zmian i poprawek w zakresie zmniejszania lub powiększania rozmiarów potrzebnych świadczeń. Według sugestii pułków, w których autor prowadził badania, należy wydać odpowiedni akt prawny, który dawałby dowódcy jednostki uprawnienia do nakładania obowiązku wykonania świadczenia przez obywateli, lub w porozumieniu z organami administracji państwowej stopnia podstawowego, nakładać obowiązek wykonania świadczeń na osoby i zakłady pracy gospodarki społecznej z pominięciem organów administracji wojskowej i państwowej stopnia wojewódzkiego. Takie rozwiązanie ułatwiłoby dowódcom jednostek korzystającym z dużej ilości świadczeń możliwość ich lepszego przygotowania, doboru i wykorzystania.

3.2. Proces przygotowania świadczeń.

Przygotowanie świadczeń osobistych dla potrzeb pułku realizowane jest w drodze odpowiednio dobranych form przeszkolenia poprzez stosowanie różnych metod : pokazu, zapoznania z zadaniami, sposobem i warunkami praktycznego wykonania prac oraz bezpieczeństwem i higieną pracy. Podczas doboru i przeszkolenia świadczeń osobistych powinno się brać pod uwagę następujące czynniki, które warunkują sprawność osób świadczących:

- poziom intelektualny;
- wykonywany zawód w środowisku cywilnym;
- wiek i predyspozycje psychiczne oraz fizyczne.

Każdy z tych czynników wywiera określony wpływ na efektywność wykonywanej pracy przez świadczące osoby.

W czasie przeszkolenia świadczeń osobistych pomocniczym zagadnieniem jest uwzględnianie różnych uwarunkowań oddziaływających na osobowość obywateli wykonujących świadczenia. Celem przeszkolenia zespołów świadczeń osobistych jest pomoc osobom przewidzianym do wykonywania świadczeń w osiąganiu efektywnych wyników /wydajności/ pracy oraz pokierowanie ich czynnościami, ażeby działali umiejętnie, sprawnie i skutecznie ?

Należy podkreślić, iż przeszkolenie świadczeń osobistych wyzwala umiejętności i nawyki w działaniu, a więc utrwała to, co jest cenne, wartościowe i niezbędne w działaniu. Wartości te nie realizują się samoczynnie, lecz w trakcie działalności praktycznej w różnych jej formach i we współdziałaniu z innymi czynnikami: jak oddziaływanie osób kierujących pracami wykonywanymi przez świadczenia osobiste, materiałowe zabezpieczenie warunków pracy oraz bhp. Głównie chodzi o to, aby w krótkim stosunkowo czasie przeszkolenia rozwinąć u osób wykonujących świadczenia

potrzebę i chęć do udziału w realizacji zadań, a przez to przyczynić się do sprawnego osiągnięcia gotowości bojowej pułku.

Organizacja procesu przeszkolenia świadczeń osobistych powinna polegać na łączeniu powołanych osób z czynnościami praktycznymi i narzędziami pracy, aby to współprzyczyniało się do wykonania postawionego zadania. Jedynie poprzez wzorową organizację przeszkolenia i zgrywania świadczeń osobistych można osiągnąć zamierzony cel - przygotować ich do efektywnego i terminowego wykonania zadań.

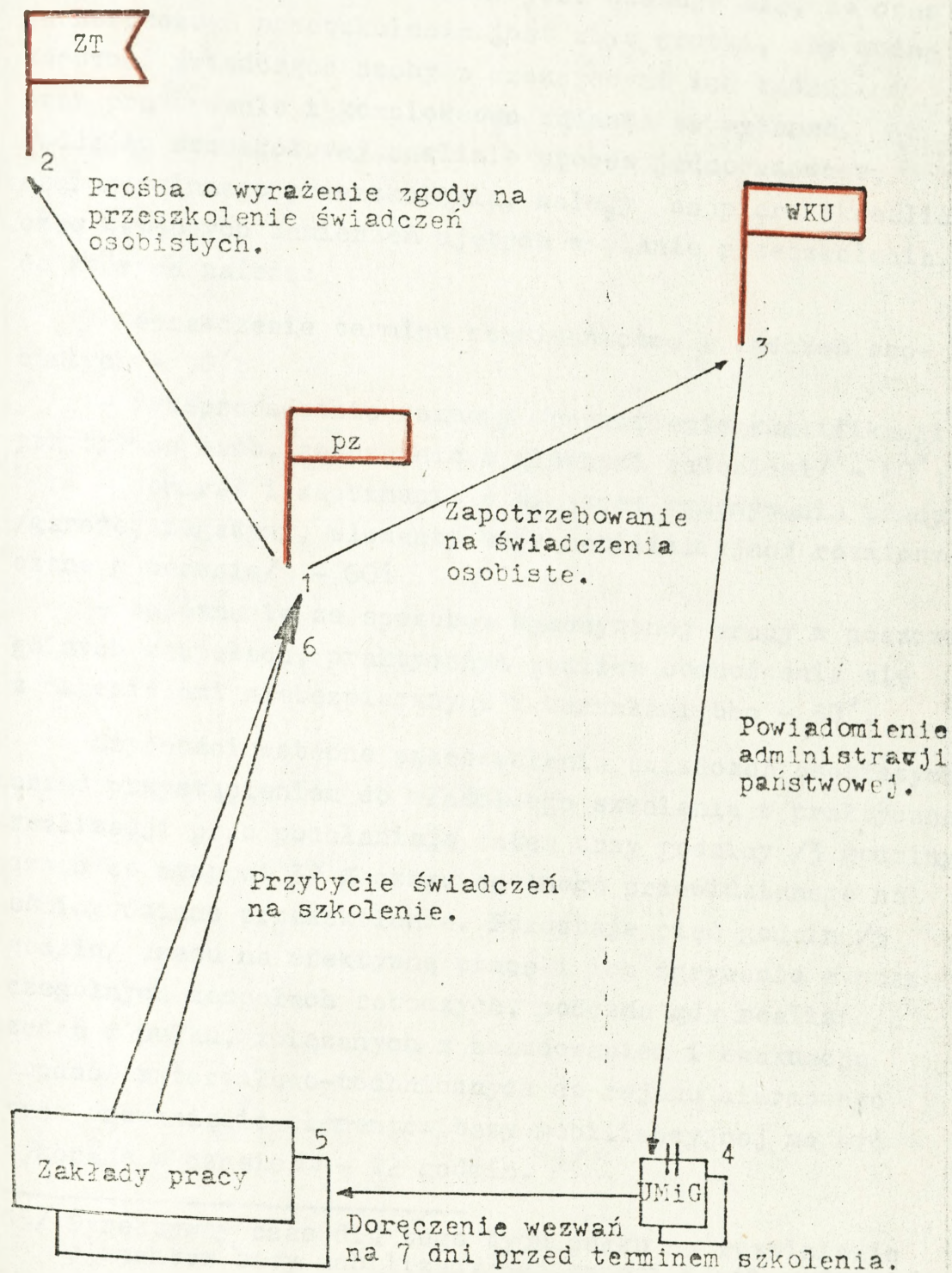
Wytyczne Sztabu Generalnego WP nr 0263 z dnia 23.4.1980 roku, w sprawie ustalenia potrzeb mobilizacyjnych mówią "... w razie uzasadnionej potrzeby wynikającej z charakteru planowanych świadczeń osobistych, dowódcy jednostek wojskowych mogą planować przeszkolenie osób wyznaczonych do wykonywania tych świadczeń - raz w roku, w wymiarze do czterech godzin w dni pracy^{X/} i do ośmiu godzin, w czasie wolnym od pracy /w godzinach popołudniowych lub w wolne soboty z wyjątkiem niedziel i świąt uznanych przez Państwo/. W tym przypadku dowódcy jednostek wojskowych, po uprzednim uzyskaniu zgody organu nadrzędnego i w ramach ustalonych dla nich planów świadczeń, powinni występować z zapotrzebowaniami do właściwych organów administracji państwowej poprzez WKU w celu wezwania wytypowanych osób do wykonania świadczenia. Wezwania do wykonania świadczeń powinny być doręczone na siedem dni przed terminem zgłoszenia się na przeszkolenie". Organizację wezwania świadczeń na przeszkolenie przedstawia schemat nr 10.

Z uwagi na charakter prac jakie mają wykonywać świadczenia osobiste w pułku i ich liczbę - w przypadku pułku o wysokim stopniu skadrowania około 180 osób, stwierdza

x/ W Instrukcji o mobilizacyjnym rozwinięciu jednostek wojskowych, wyd. 1982 r w pkt. 90 mówi się "...organizować przeszkolenie osób wyznaczonych do wykonywania świadczeń - raz w roku, w wymiarze do 8 godz. w czasie wolnym od pracy".

Schemat 10

ORGANIZACJA WEZWANIA ŚWIADCZEŃ OSOBISTYCH NA PRZESZKOLENIE.

się, że jednorazowe ośmiogodzinne przeszkolenie ich jest niewystarczające. Potwierdza to również dotychczasowa praktyka w jednostkach wojskowych. Okazuje się, że czas jednorazowego przeszkolenia jest zbyt krótki, aby można było zapoznać świadczące osoby z czekającymi ich zadaniami oraz praktycznie i kompleksowo zadania te wykonać. Poddając szczegółowej analizie proces jednorazowego, ośmiogodzinnego przeszkolenia, należy najpierw określić czas wstępnych zamierzeń ujętych w planie przeszkolenia, do których należą:

- sprawdzenie terminu stawienia świadczących osobistych - 30';
- przeprowadzenie rozmowy /sprawdzenie kwalifikacji przybyłych osób, zapoznanie z głównymi zadaniami/ - 60';
- domarsz i zapoznanie z miejscem wykonywania pracy /garaże, magazyny, elementy bazy mobilizacyjnej rozmieszczone w terenie/ - 60';
- zapoznanie ze sposobem wykonywanej pracy w poszczególnych zespołach, praktycznym pokazem obchodzenia się z materiałami niebezpiecznymi i warunkami bhp - 30'.

Czynności wstępne przeszkolenia świadczących osobistych przed przystąpieniem do właściwego szkolenia w praktycznej realizacji prac pochłaniają zatem trzy godziny /3 godziny/ czasu co stanowi 37 % czasu ogólnego przewidzianego na ośmiogodzinne przeszkolenie. Pozostaje pięć godzin /5 godzin/ czasu na efektywną pracę i ich zgrywanie w poszczególnych zespołach roboczych, podczas gdy realizacja zadań w pułku, związanych z załadowaniem i ewakuacją zapasów materiałowo-technicznych do rejonu alarmowego oraz rozwinięcie elementów bazy mobilizacyjnej ma być wykonane w czasie do - 12 godzin. 15/

15/ Dyrektywny czas dla tego typu pułku na rozwinięcie elementów bazy mobilizacyjnej wynosi 5 -12 godzin.

Celowym jest i potwierdza to praktyka, aby organizować przeszkolenie świadczeń osobistych - dwa razy w roku. Pierwsze przeszkolenie - zapoznawcze w wymiarze 4 - 6 godzin oraz drugie zorganizowane w dniu gotowości alarmowej i mobilizacyjnej, połączone z praktycznym rozwinięciem bazy mobilizacyjnej, częściowym podjęciem zapasów - organizować w czasie 8 - 12 godzin. Tak zaplanowane i zorganizowane przeszkolenie świadczeń osobistych daje gwarancję, że prawidłowo i efektywnie będą one wykonywały powierzoną im pracę, wówczas kiedy zajdzie taka potrzeba. Pozwoli to określić możliwości świadczeń osobistych oraz czas wykonywania poszczególnych prac. Proponowane czasy przeszkolenia świadczeń osobistych uzasadnia dotychczasowa praktyka i wywiady prowadzone z dowódcami pułków.

3.3. Przebieg procesu pobierania świadczeń z gospodarki narodowej

Planowaniem i organizacją pobierania oraz wykorzystania świadczeń z gospodarki narodowej zajmują się jednostki wojskowe, administracja wojskowa /WSZW, WKU/ oraz poszczególne ogniwa administracji państwowej, każdy w swoim zakresie według kompetencji, którą przedstawia poniższy schemat 11.

Schemat 11

KOMPETENCJE POSZCZEGÓLNYCH ORGANÓW W PLANOWANIU
I POBIERANIU ŚWIADCZEŃ

JW	WSzw, WKU	Administracja państwowa
<ul style="list-style-type: none">- planowanie potrzeb świadczeń;- przeszkolenie świadczeń;- pobieranie świadczeń;- wykorzystanie świadczeń.	<ul style="list-style-type: none">- opracowanie planu zabezpieczenia świadczeń;- udział w powołaniu świadczeń.	<ul style="list-style-type: none">- zatwierdzenie planu zabezpieczenia świadczeń;- nakładanie obowiązku wykonania świadczeń;- dostarczenie świadczeń.

Decyzję odnośnie pobierania świadczeń osobistych i rzeczowych podejmuje dowódca pułku i zarządza ich powołanie z chwilą wprowadzenia stanu gotowości bojowej zagrożenia wojennego. Powołanie następuje przy pomocy zdeponowanych w pułku wezwań imiennych oraz nakazów dostarczenia /przekazania/ doręczanych bezpośrednio adresatom poprzez żołnierzy - posłańców pułku. Przybycie i dostarczenie świadczeń do miejsca stałej dyslokacji pułku powinno nastąpić po 3 - 4 godzinach od czasu podjęcia decyzji o ich powołaniu z tym, że pułk zapewnia im nieodpłatny przewóz do miejsca wykonywanej pracy.

W wariantcie kiedy wezwania imienne i nakazy dostarczenia są zdeponowane w urzędach terenowych organów administracji państwowej lub w zakładach pracy, wydzielających świadczenia, powołanie ich następuje poprzez hasło przekazane z WKU do tych organów i zakładów pracy. Dowóz

świadczeń osobistych może być zorganizowany środkami świadczeń rzeczowych, jeśli tak przewiduje plan ich wykorzystania.

Mechanizm pobierania świadczeń przedstawia schemat 12. Fakt pobrania i wykorzystania świadczeń, jednostka wojskowa potwierdza na wezwaniu imiennym lub nakazie dostarczenia.

Świadczenia rzeczowe przekazane przez zakłady pracy, osoby fizyczne, nie stanowią zabrania posiadaczom własności lecz tylko czasowe ich przekazanie, w użytkowanie jednostkom wojskowym lub innym jednostkom organizacyjnym, odpłatnie bądź bezpłatnie.

Po ustaniu potrzeby korzystania lub też upływie oznaczonego terminu korzystania z przedmiotów świadczeń rzeczowych, podlegają one zwrotowi, a za zużyte, zniszczone bądź inne powstałe szkody w tych przedmiotach świadczeń, przysługuje odpowiednie odszkodowanie.

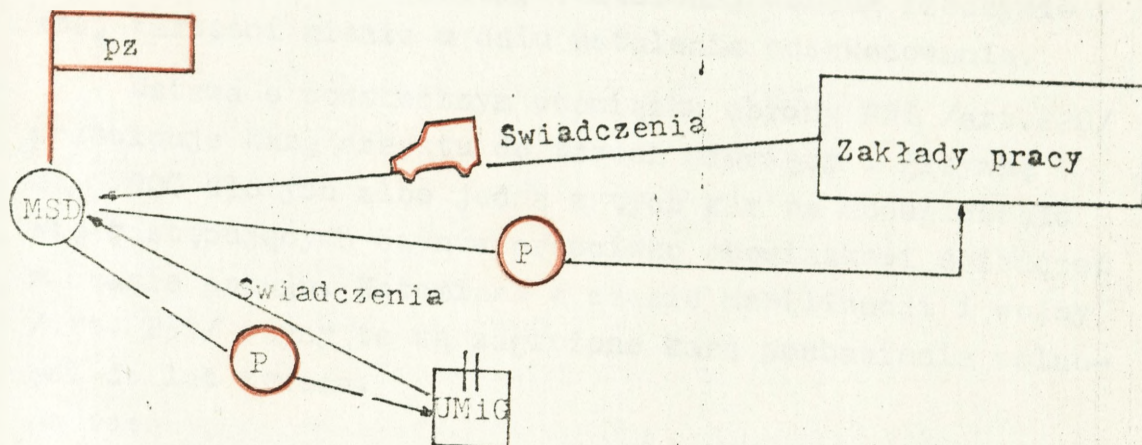
Jednostka wojskowa, na rzecz której mają być wykonywane świadczenia jest zobowiązana do zapewnienia należytej organizacji pracy, niezbędnych narzędzi i materiałów oraz warunków bezpieczeństwa i higieny pracy. Jeśli w czasie mobilizacji pułku świadczenia osobiste będą wykorzystywane przez okres dłuższy, niż 48 godzin, to kwatermistrz musi zapewnić im bezpłatne wyżywienie oraz warunki do niezbędnego wypoczynku.

W okresie mobilizacji pułku, osobom powołanym z uspołecznionych zakładów pracy do wykonania świadczeń, przysługuje wynagrodzenie z zakładów pracy za czas opuszczony z powodu wykonywania świadczeń, według stawek urlopu wypoczynkowego, a pozostałym osobom wypłaca wynagrodzenie jednostka wojskowa bezpośrednio za godziny efektywnej pracy według stawek minimalnych dla tego rodzaju pracy.

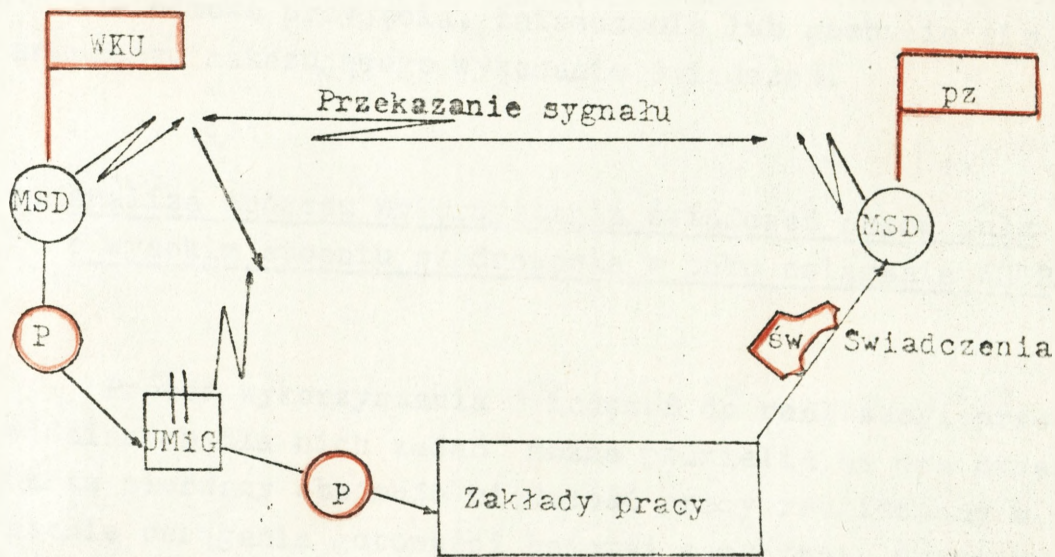
Pułk, na rzecz którego osoby wykonują świadczenia jest zobowiązany do udzielania doraźnej pomocy lekarskiej

Schemat 12

WARIANTY PROCESU POBIERANIA ŚWIADCZEŃ

Wariant 1. Wezwania imienne i nakazy dostarczenia są zdeponowane w pułku.

Wariant 2. Wezwania imienne i nakazy dostarczenia są zdeponowane w WKU lub urzędach administracji państwowej.

LEGENDA:

- - miejsce stałej dyslokacji
- - posłaniec
- - urząd miasta /urząd gminy/
- - świadczenia

w razie nagłego zachorowania obywatela w czasie wykonywania świadczenia. Za uszkodzenia i szkody powstałe w przedmiotach świadczeń rzeczowych płaci odszkodowanie w pełnej wysokości szkody, obliczonej według rzeczywistej wartości mienia w dniu ustalenia odszkodowania.

Ustawa o powszechnym obowiązku obrony PRL /art.220/ przewiduje karę aresztu do trzech miesięcy i grzywnę do 5.000 złotych albo jedną z tych kar za dopuszczenie się następujących czynów przeciwko obowiązkowi świadczeń w czasie pokoju. Natomiast w czasie mobilizacji i wojny /art. 231/ czyny te są zagrożone karą pozbawienia wolności do lat trzech.

Są to:

- uchylanie się od obowiązku świadczeń;
- nieudostępnienie przedmiotu świadczeń;
- nieutrzymywanie w należyтым stanie świadczeń rzeczowych;
- odmowa przyjęcia, zniszczenie lub pozbycie się dokumentu nakazującego wykonanie świadczeń.

4. Analiza procesu wykorzystania świadczeń przez pułk o wysokim stopniu skadrowania w toku osiągnięcia WCGB.

Proces wykorzystania świadczeń do realizacji przewidzianych dla nich zadań można podzielić na dwa okresy. Okres pierwszy obejmuje większość pracy realizowanej w stanie osiągnięcia gotowości bojowej zagrożenia wojennego, początkowo w miejscu stałej dyslokacji, a następnie w rejonie alarmowym pułku. Odznacza on się dużą ilością przedsięwzięć, które należy wykonać, ażeby mogły funkcjonować poszczególne elementy bazy mobilizacyjnej w warunkach

polowych po ewakuacji ich z miejsca stałej dyslokacji.

Również podjęcie i wywiezienie zapasów materiałowo-technicznych do rejonu alarmowego, w szczególny sposób rzutuje na gotowość mobilizacyjną pułku.

Celem wykorzystania świadczeń w tym okresie jest współprzyczynianie się do terminowego opuszczenia miejsca stałej dyslokacji pułku oraz rozwinięcia bazy mobilizacyjnej i rozdzielenia zapasów materiałowo-technicznych w rejonie alarmowym. Będą tu zaangażowane wszystkie zaplanowane świadczenia osobiste i rzeczowe w postaci środków transportowych, urządzeń i kwater.

Okres drugi obejmuje przedsięwzięcia realizowane w stanie osiągania pełnej gotowości bojowej w zapasowym, bądź w zasadniczym rejonie alarmowym pułku. Do najważniejszych zadań wykonywanych przez świadczenia osobiste w tym okresie należą: obsługa przybyłych i wcielonych żołnierzy rezerwy do pododdziałów, ewidencja, wydawanie im wyposażenia indywidualnego i strzyżenie oraz przyjęcie z gospodarki narodowej środków transportowych, stanowiących potrzeby mobilizacyjne pułku, ich dostosowanie do potrzeb jednostki. Świadczenia rzeczowe będą wykorzystywane w szczególności w postaci kwater, lokali i pomieszczeń służących do funkcjonowania punktów dowodzenia pułku, elementów bazy mobilizacyjnej i zakwaterowania wcielonych pododdziałów w toku osiągania stanu pełnej gotowości bojowej.

Celem wykorzystania świadczeń w tym okresie osiągania stanu pełnej gotowości bojowej jest przyczynienie się ich do terminowego wcielenia żołnierzy rezerwy, przyjęcie i dostosowanie środków transportowych z gospodarki narodowej, poprzez sprawną obsługę elementów ^{bazy} mobilizacyjnej oraz stworzenie warunków do jej niezawodnego funkcjonowania w ciągu całego okresu osiągania stanu pełnej gotowości bojowej pułku.

4.1. Analiza wykorzystania świadczeń osobistych na przykładach jednostek wojskowych o wysokim stopniu skadrowania.

Podstawę do oceny wykorzystania świadczeń osobistych stanowiły badania dokumentów jednostek wojskowych i obserwacje autora prowadzone w latach 1979-1982, jak również wyniki wywiadów prowadzonych z kadrą zawodową pułków zmechanizowanych i instytucji wojskowych.

Analizę wykorzystania świadczeń osobistych ukierunkowano głównie na zagadnienia dotyczące organizacji ich wykorzystania w stanie osiągnięcia gotowości bojowej zagrożenia wojennego i pełnej gotowości bojowej. W jednostkach wojskowych, w których autor prowadził badania, bądź uczestniczył w kontrolach organizowanych przez Zarząd Mobilizacji i Uzupełnień Sztabu Gen.WP, organizacja wykorzystania świadczeń osobistych była znacznie zróżnicowana, niejednokrotnie wielkość zaplanowanych świadczeń odbiegała od praktycznie wykorzystywanych.

Przykładem dobrej organizacji wykorzystania świadczeń osobistych może być 6 pułk zmechanizowany 2 DZ BOW, jednostka o wysokim stopniu skadrowania, w którym pobierano i wykorzystywano świadczenia osobiste z jednego zakładu pracy, tylko do załadunku i ewakuacji zapasów materiałowo-technicznych, własnych i dla jednostek nowo formowanych na bazie tegoż pułku. Do wyżej wymienionego zadania zaangażowano 170 osób świadczących, które ze względu na brak warunków do użycia zmechanizowanego sprzętu załadowczego z magazynów pułkowych, pracę tę wykonywali ręcznie pod nadzorem wydzielonej kadry zawodowej. Po wykonaniu zadań załadowczych zapasów materiałowo-technicznych pułku, świadczenia osobiste zostały zwolnione i odesłane do macierzystego zakładu pracy.

Wykorzystanie świadczeń w tym pułku, oparte zostało o jeden zakład pracy, do wykonania głównego zadania, jakim jest załadunek i ewakuacja zapasów materiałowo-technicznych pułku. Dokładne i przemyślane planowanie oraz wzorowa organizacja świadczeń osobistych pozwoliła na terminowe zrealizowanie tego zadania bez zakłóceń.

Przykładem złej organizacji wykorzystania świadczeń osobistych w okresie osiągania stanu gotowości bojowej zagrożenia wojennego, był 45 pułk zmechanizowany 3 DZ HOW, jednostka o wysokim stopniu skadrowania. Przed wszystkim panował w tym pułku tzw. "bałagan organizacyjny" w początkowym okresie osiągania gotowości. Zaplanowane i powołane świadczenia osobiste nie przybyły w całości w określonym terminie. Ta część, która przybyła w pierwszych 3 - 4 godzinach osiągania gotowości bojowej zagrożenia wojennego nie była wykorzystana w sposób scentralizowany do najważniejszych prac związanych z podjęciem zapasów materiałowo-technicznych i załadunkiem bazy mobilizacyjnej. Małe grupki świadczących osób rozeszły się do pododdziałów i wykonywały przedsięwzięcia na ich korzyść. Ponadto świadczenia osobiste połączone z rzeczowymi w postaci zaplanowanych podnośników widłowych do załadunku zapasu amunicji pułkowej, przybyły niesprawne /na trzy podnośniki, dwa z nich były niesprawne/. W tej sytuacji istniała konieczność podjęcia decyzji o ładunku ręcznym zapasu amunicji na środki transportowe, przez doraźnie wyznaczone grupy załadowcze, składające się z etatowych żołnierzy pułku, przybyłych żołnierzy rezerwy w ramach mobilizacyjnego rzutu alarmowego oraz ściągniętych z pododdziałów świadczeń osobistych. Wszystko to znacznie wydłużyło czas podjęcia i wywiezienia zapasów pułku a tym samym opuszczenia miejsca stałej dyslokacji.

W czasie praktycznego korzystania z świadczeń osobistych dają o sobie znać takie czynniki jak:

- mało dokładne planowanie świadczeń;
- niezgranie przedsięwzięć z czasem ich wykonania;
- brak elastycznego scentralizowanego kierowania przybyłymi świadczeniami osobistymi w pułku, nacelowanego na realizację pierwszoplanowych zamierzeń decydujących o czasie osiągnięcia gotowości bojowej zagrożenia wojennego;

- liczenie na 100 % stawiennictwa zaplanowanych i powiadomionych o przybycie osób świadczących;

- brak współdziałania w powyższym względzie z AKU, co do uruchomienia rezerwowych świadczeń z gospodarki narodowej;

- organizacja wykorzystania świadczeń osobistych powinna być scentralizowana w etapie osiągnięcia gotowości bojowej zagrożenia wojennego.

4.2. Organizacja wykorzystania świadczeń rzeczowych na przykładach jednostek wojskowych o wysokim stopniu skadrowania.

Sprawną organizacją wykorzystania świadczeń rzeczowych odnosi się przede wszystkim do przedmiotów świadczeń w postaci powoływanych i dostarczanych środków transportowych. Mniejsze znaczenie ma natomiast organizacja świadczeń udostępnianych w postaci kwater i lokali użyteczności publicznej.

Rozpatrując tę pierwszą postać świadczeń rzeczowych należy stwierdzić, na przykładach ich użycia, że są one w maksymalnym stopniu wykorzystywane do przewozu pułkowych elementów bazy mobilizacyjnej do rejonu alarmowego oraz i to przede wszystkim, do ewakuacji zapasów materiałowych pułku a w szczególności amunicji, jak również MPS załadowanych w beczkach i kanistrach.

Pułki, w zależności od istniejących możliwości za-
kładów pracy, pobierają środki transportowe w ramach
świadczeń rzeczowych o różnym tonażu i typach.
Racjonalne i efektywne jest dobieranie środków transpor-
towych o dużym tonażu ładowności, jak to zorganizowane
zostało w 6 pz 2 DZ ŚOW. Dostarczane tam są samochody
wielotonowe do 5 ton ładowności po to, aby możliwie jednym
rejssem wyewakuować całość zapasów do rejonu alarmowego
i nie przekroczyć czasu opuszczenia przez pułk garnizonu.
To w szczególności rzutuje na czas osiągnięcia gotowości
do mobilizacyjnego rozwinięcia pułku w rejonie alarmowym.
Dobrze zorganizowane wykorzystanie świadczących środków
transportowych ułatwiają następujące czynniki:

- terminowe ich dostarczenie do pułku;
- znajomość zadań przez kierowców świadczących
środki transportowe;
- racjonalne kierowanie pracami załadowczymi, przez
dowódców grup ewakuacyjnych, poszczególnych rodzajów
zapasów;
- przestrzeganie bezpieczeństwa w czasie załadowania
i ewakuacji zapasów.

Negatywne zjawiska występujące podczas wykorzystania
świadczeń rzeczowych, w postaci środków transportowych,
to przede wszystkim brak sprawnego nadzoru nad załado-
waniem zapasów oraz nie przestrzeganie bezpieczeństwa
załadowania i przejazdu środków transportowych do rejonu
alarmowego pułku. Dzieje się tak dlatego, że na przedsię-
wzięcia te rzutuje czas liczący się w końcowym rozrachunku.

Przykładem złej organizacji wykorzystania świadczeń
rzeczowych /środków transportowych/ może być 2 pz 1 DZ
WOW w garnizonie Skicrniewice, gdzie załadowywano materiały
pędne i smary umieszczone w beczkach 200 litrowych i ka-
nistrach, bez przestrzegania podstawowych warunków bez-
pieczeństwa pracy oraz przewożono je do rejonu alarmowego

nie umocowane w skrzyniach ładunkowych środków transportowych.

Organizacja wykorzystania świadczeń w postaci kwater i lokali użyteczności publicznej najmniej sprawia trudności dowódcom wykorzystującym te świadczenia. Polega ona na przeprowadzeniu dokładnego rekonesansu ich usytuowania, wielkości i jednorazowym, praktycznym rozmieszczeniu w nich punktów dowodzenia pułku, elementów bazy mobilizacyjnej /punktu kontrolno-informacyjnego, punktu rozdziału transportu, pośredniego punktu zbiórki oraz pododdziałowych punktów wyposażenia/ i zmobilizowanych pododdziałów pułku. Dowódcy jednostek, aczkolwiek w czasie pokoju mają ograniczone możliwości częstego, praktycznego wykorzystywania kwater i lokali, to jednak organizują rozmieszczenie w nich wyżej wymienionych elementów struktury organizacyjnej pułku bez zastrzeżeń.

Na dobrą organizację wykorzystania kwater i lokali przynosi przede wszystkim właściwe planowanie rozmiarów potrzebnych tego rodzaju świadczeń.

Oceniając proces wykorzystania świadczeń osobistych i rzeczowych na przykładach praktyki pułków o wysokim stopniu skadrowania, można stwierdzić, że jest on zróżnicowany pomimo, iż pułki realizują takie same zadania w okresie osiągania stanu gotowości bojowej zagrożenia wojennego oraz w stanie pełnej gotowości bojowej. Występujące zjawiska negatywne w toku wykorzystania świadczeń są wynikiem zbyt małego doświadczenia dowódców pułków, szefów rodzajów wojsk i służb pułku oraz dowódców pododdziałów, co nierozdzielnie wiąże się z małą częstotliwością korzystania z usług świadczeń z gospodarki narodowej.

Z problematyką wykorzystania świadczeń ściśle łączy się zagadnienie znajomości przez kadrę pułku zasad ich użycia w procesie osiągania gotowości bojowej.

W celu stwierdzenia stopnia przygotowania kadry dowódczej do wykorzystania świadczeń, autor posłużył się metodą wywiadu. Opracowany został kwestionariusz wywiadu, który miał charakter bezimienny, aby uzyskać w miarę możliwości autentyczne i wiarygodne odpowiedzi.

Przed wypełnieniem autor wyjaśnił cel wywiadu, udzielił odpowiedzi na wynikiłe pytania i wątpliwości.

W wywiadzie uczestniczyło z różnych jednostek oficerów:

- dowódców i szefów sztabów pułków - 10
- szefów rodzajów wojsk i służb - 25
- dowódców pododdziałów - 24
- oficerów z instytucji zajmujących się problematyką mobilizacyjną - 12

Poniższy schemat 13 przedstawia charakterystykę ankietowanej kadry zawodowej.

Przeprowadzony wywiad pozwolił stwierdzić, że kadra dowódców pułków widzi potrzebę korzystania ze świadczeń i jest tym problemem zainteresowana. Nie wszyscy jednak oficerowie znają zasady korzystania ze świadczeń, które wyrażają obowiązujące przepisy prawne /Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17.3.1981 r. oraz Instrukcja o mobilizacyjnym rozminięciu jednostek wojskowych/. Głównie chodzi o znajomość własnych obowiązków w tym względzie i egzekwowanie obowiązków od świadczących obywateli. Niedomaganie to wymaga zorganizowania krótkotrwałego przeszkolenia kadry zawodowej jednostek, która z racji zajmowanych stanowisk służbowych będzie w przyszłości korzystała z usług świadczeń tak osobistych, jak i rzeczowych.

Problematyka dotycząca przygotowania kadry do wykorzystania świadczeń zawarta została we wstępie kwestionariusza i w pytaniach nr 1, 17 i 18.

We wstępie informacja dotyczyła stażu na zajmowanym stanowisku służbowym - średnio ankietowani oficerowie pełnili obowiązki od 2 do 4 lat.

CHARAKTERYSTYKA ANKIETOWANEJ KADRY

Lp	Jedn. Wojskowa /instytucja/	Liczba ankietytowanych	Średni staż służbowy na zajmowanym stanowisku	Częstotliwość korzystania ze świadczeń w ostatnich 4-óch latach służby
1	2 DZ SOW	17	1 - 3	7 - 9
2	3 DZ WOW	27	3 - 4	8 - 10
3	CDKAW Łódź	2	2 - 4	7 - 9
4	Słuchacze WWL ASG WP	14	1 - 3	3 - 5
5	Ofic. KO i MW ASG WP	6	3 - 5	-
6	Ofic. WКУ	6	2 - 4	5 - 8
R a z e m		71	2 - 4	6 - 8 /średnio w roku wykorzystali 2-3razy/

Średni wiek uczestników wywiadu wynosił 32 lata z czego 62 % kadry dowódczej była poniżej wieku średniego.

W pierwszym pytaniu "Ile razy korzystałeś ze świadczeń w ostatnich czterech latach? - średnia odpowiedź wynosiła 6 - 8 razy. Zrozumiałym jest, że najczęściej wykorzystywali świadczenia oficerowie w 1980 roku, kiedy to wdrażana była znowelizowana ustawa o powszechnym obowiązku obrony PRL oraz wprowadzony został czterostopniowy system osiągania wyższych stanów gotowości bojowej w siłach zbrojnych PRL.

Pytanie 17 dotyczyło opisanie trudności, jakie wynikają dla ankietowanych w czasie wykorzystywania świadczeń? Większość odpowiedzi /75 %/ wymieniała trudności wynikające z czasu stawiennictwa świadczeń osobistych i dostarczania przedmiotów świadczeń rzeczowych do jednostki wojskowej oraz dużej płynności osób przygotowanych już do wykonywania świadczeń w zakładach pracy /25% ankietowanych/.

Natomiast pytanie 18 dotyczyło propozycji rozwiązania trudności wynikających w czasie korzystania ze świadczeń w toku osiągania gotowości bojowej?

Ankietowani sugerują, ażeby zobowiązać odpowiednim aktem prawnym wykonawców nakładających obowiązek świadczeń /naczelników urzędów miast, gmin i dzielnic/ do utrzymania stabilności osób świadczących już przeszkolonych, a dowódcom oddziałów dać prawo nakładania obowiązku świadczeń rzeczowych w postaci kwater znajdujących się w rejonach alarmowych tych jednostek z możliwością uruchamiania ich w każdym czasie, według potrzeb.

Z badania ankietowego wynika, iż w większości kadra dowódcza jednostek wojskowych posiada doświadczenie w praktycznym wykorzystywaniu świadczeń z gospodarki narodowej. Widzi ona potrzebę oraz konieczność ich użycia szczególnie w toku przygotowania do mobilizacyjnego rozwinięcia pułku.

5. Wnioski.

Na podstawie analizy literatury przedmiotu, zbadania doświadczeń w planowaniu, pobieraniu i w organizacji wykorzystania świadczeń z gospodarki narodowej w procesie osiągania wyższych stanów gotowości bojowej pułku zmechanizowanego o wysokim stopniu skadrowania oraz przeprowadzonych wyżej rozważań można wysnuć następujące wnioski:

1. Treść niniejszego rozdziału stanowi niezbędne minimum teorii i praktyki w zakresie planowania, pobierania i wykorzystania świadczeń w pułku zmechanizowanym o wysokim stopniu skadrowania.
2. Świadczenia osobiste i rzeczowe powinny być traktowane jako siły i środki i niezbędne mienie wykorzystywane do przygotowania oraz zabezpieczenia mobilizacyjnego rozwinięcia głęboko skadrowanego pz.
3. Doskonalić planowanie potrzebnych świadczeń dla pułku w aspekcie skracania szczebli planowania i utrzymania stabilności świadczeń wydzielanych z gospodarki narodowej /zakładów pracy/.
4. Wydłużyć obowiązujący czas przeszkolenia /przygotowania/ świadczeń osobistych do wykonywania powierzonych im zadań w pułku.
5. Rozważyć i prawnie usankcjonować możliwość wcześniejszego powołania /pobrania/ części świadczeń osobistych, już w stanie osiągania podwyższonej gotowości bojowej pułku.
6. Świadczenia osobiste i połączone z rzeczowymi w postaci środków transportowych i urządzeń przeładunkowych wraz z operatorami, kierowcami wykorzystywać scentralizowanie do realizacji zabezpieczenia jednego z głównych zamierzeń w procesie osiągania WSCB pułku.

7. Należy jasno sprecyzować czas stawiennictwa i dostarczenia świadczeń do jednostki wojskowej oraz obarczyć sankcjami osoby, które nie przestrzegają tego terminu.

7. Należy jasno sprecyzować czas stawiennictwa i dostarczenia świadczeń do jednostki wojskowej, oraz obarczyć sankcjami osoby, które nie przestrzegają tego terminu.

ROZDZIAŁ III

METODA OKREŚLANIA ROZMIARÓW ŚWIADCZEŃ ORAZ PROPOZYCJE USPRAWNIENIA PROCESU WYKORZYSTANIA ICH W PŁKU O WYSOKIM STOPNIU SKADROWANIA PODCZAS OSIĄGANIA WSGB.

W rozdziale tym autor przedstawia metodę określania potrzebnych dla pułku rozmiarów świadczeń oraz sposoby usprawnienia procesu ich wykorzystania w toku osiągnięcia WSGB.

Obydwa zagadnienia można umownie nazwać - ze względu na ich podstawowe znaczenie - "konceptją" organizacji wykorzystania świadczeń w pułku.

Część pierwsza tej koncepcji dotyczy metody określania wielkości potrzebnych świadczeń osobistych i rzeczowych w toku osiągnięcia WSGB pŁ o wysokim stopniu skadrowania i daje odpowiedź na następujące pytania:

- jak wielkie są potrzeby świadczeń osobistych dla pułku ?
- ile i jakich przedmiotów świadczeń rzeczowych potrzeba, aby sprawnie wykonać zamierzenia przewidziane do zrealizowania w tym procesie ?

W drugiej części przedstawiono propozycję usprawnienia organizacji wykorzystania tych wielkości świadczeń. Ta część koncepcji daje odpowiedź na następujące pytania:

- do wykonania jakich zadań użyć świadczenia osobiste, aby je efektywnie wykorzystać ?
- w jakim stanie osiągnięcia gotowości bojowej świadczenia będą najbardziej przydatne ?
- w jaki sposób efektywnie wykorzystać przedmioty świadczeń rzeczowych w różnych ich postaciach /środk transportowe, podnośniki widłowe, kwatery itp./ ?

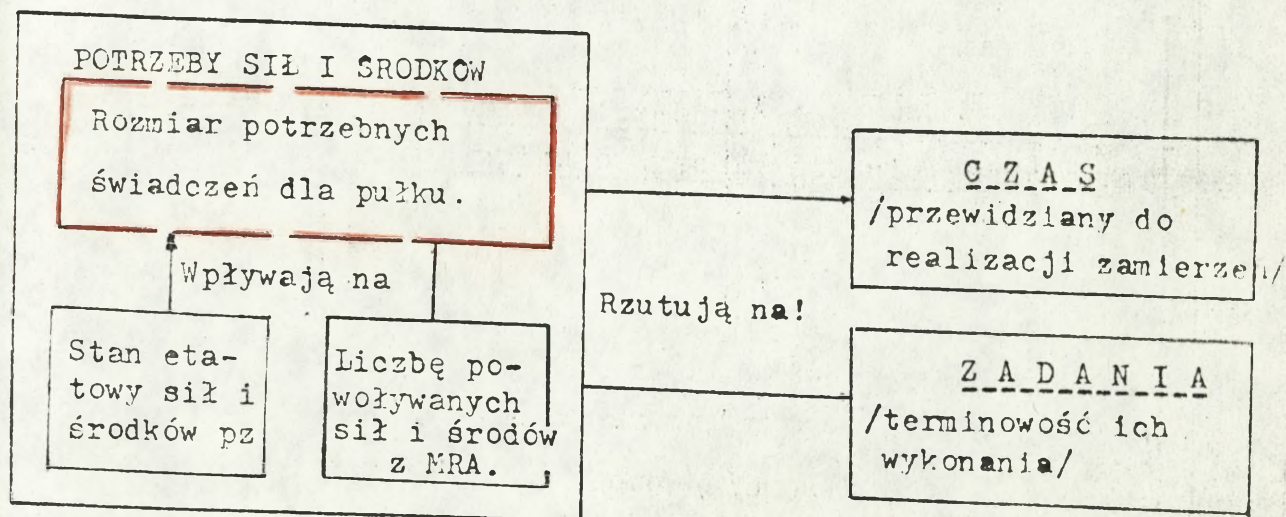
1. Określanie rozmiarów potrzebnych świadczeń osobistych i rzeczonych dla pułku o wysokim stopniu skadrowania.

Rozmiar potrzebnych świadczeń z gospodarki narodowej dla pułku zależy od czterech podstawowych czynników, które umożliwiają przejście pułku ze struktury pokojowej na strukturę organizacyjną czasu wojennego. Należą do nich:

- stopień pokojowego ukończenia pułku;
- ilość i jakość oraz ważność zadań przewidzianych do zrealizowania w toku osiągnięcia WSGB;
- czas przeznaczony na wykonanie zadań;
- usytuowanie obiektów koszarowych i magazynów.

Schemat 14

CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA ROZMIAR ŚWIADCZEŃ

Ogólne potrzeby pułku w zakresie świadczeń będą się kształtowały przede wszystkim w zależności od stopnia pokojowego ukończenia.

I. Określenie rozmiarów świadczeń osobistych dla pułku o wysokim stopniu skadrowania.

Przyjęty do rozważań pułk zmechanizowany, w etacie wojennym posiada - 2039 żołnierzy i 166 środków transportowych /samochodów ciężarowo-terenowych, ciągników samochodowych i przyczep transportowych/.

Z analizy zadań, które będą realizowane w głęboko skadrowanym pułku podczas osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej wynika, że musi on powołać i pobrać z gospodarki narodowej siły i środki transportowe oraz sprzęt przeładunkowy, aby posiadać /tabela 1 i zał. 15/:

- 741 ludzi - 36,6 % ukończenia pułku^{16/};

16/ Wskaźniki procentowe - 36,6 % stanu osobowego i 52,4 % środków transportowych wskazują, że jest to pułk o niepełnych stanach osobowych. Tego typu jednostka wojskowa teoretycznie nie potrzebuje powoływać dodatkowych sił i środków z zewnątrz, ponieważ własnymi siłami i środkami może realizować zadania mobilizacyjne. Praktycznie tak nie jest, bowiem może ona nie posiadać odpowiedniej ilości specjalistów np. kierowców, czy mechaników kierowców do wyprowadzenia sprzętu technicznego do rejonu alarmowego.

W skład wskaźników liczbowych /741 żołnierzy i 87 środków transportowych/ mogą wchodzić różne siły i środki. Dla pułku skadrowanego będą to siły i środki etatowe czasu pokojowego i siły /środki/ mobilizacyjnego rzutu alarmowego. Natomiast dla pułku głęboko skadrowanego będą to etatowe siły pułku wynoszące 10-15%, czyli 203-305 żołnierzy i 20% MRA, czyli 366-346 żołnierzy a reszta to świadczenia osobiste, czyli 172 - 90 osób. Razem daje to niezbędną ilość stanu osobowego i środków transportowych /741 ludzi, 87 środków transportowych/ do realizacji zadań mobilizacyjnych i osiągnięcia pełnej gotowości bojowej.

- 87 środków transportowych - 52,4 % ukończenia pułku. Są to niezbędne siły, które pozwalają przygotować pułk o wysokim stopniu skadrowania do przeprowadzenia mobilizacji i osiągnięcia stanu pełnej gotowości bojowej.

Tabela 1

NIEZBEDNE SIŁY I ŚRODKI TRANSPORTOWE W pz DO REALIZACJI ZADAŃ MOBILIZACYJNYCH

Wyszczególnienie	Elementy bazy mobilizacyjnej pz						Przygotowanie sprzętu do eksploatacji	Zabezpieczenie bojowe OMSGB	Razem
	ZK MRJ	PKI	PRT	PPZb	PPW	GE			
Ofic. i chor.	5	3	2	1	22	25	12	5	76
Pdf i szer.	1	16	10	9	161	238	192	39	666
Razem	6	19	12	10	183	263	204	44	741
Środki transportowe	1	3	3	1	38	10	-	1	87

Uwaga: Powyższa tabela jest wyciągiem z załącznika nr 15, który przedstawia etatowe i niezbędne potrzeby stanu osobowego oraz środki transportowe potrzebne do osiągnięcia gotowości do wykonywania zadań mobilizacyjnych i ich zabezpieczenia przez organizowane w pułku elementy bazy mobilizacyjnej, jak również inne przedsięwzięcia nieodrzeczne podczas osiągnięcia stanu pełnej gotowości bojowej.

Mając pokojowe ukończenie pułku o wysokim stopniu skadrowania oraz liczbę niezbędnych sił do wykonania zadań mobilizacyjnych można obliczyć rozmiar potrzebnych świadczeń osobistych stosując następujący wzór:

a/ wersja rozszerzona w stosunku do MRA, który jest równy:

$$MRA = \frac{E_w - E_p}{100} \cdot 20$$

przy założeniu, że wielkość jego wynosi 20 % potrzeb mobilizacyjnych.

$$P_{\text{śwo}} = P_o - E_p + \frac{E_w - E_p}{100} \cdot 20$$

b/ wersja skrócona w stosunku do znanej wielkości MRA:

$$P_{\text{śwo}} = P_o - E_p + MRA$$

- c/ gdzie:
- $P_{\text{śwo}}$ - potrzeby świadczeń osobistych
 - P_o - potrzeby ogólne - stan osobowy niezbędny do realizacji zadań, wynoszący - 741 ludzi w pułku
 - E_p - etat pokojowy pułku
 - E_w - etat wojenny pułku

Dla przykładu obliczamy potrzeby świadczeń osobistych dla pułku głęboko skadrowanego, którego pokojowe ukończenie w stanie osobowym wynosi 9,2 %, czyli 189 żołnierzy /założenie autorskie pułku o wysokim stopniu skadrowania/.

$$P_{\text{śwo}} = 741 - 189 + \frac{2039 - 189}{100} \cdot 20$$

$$P_{\text{śwo}} = 741 - /189 + \frac{1850 \cdot 20}{100} /$$

$$P_{\text{śwo}} = 741 - /189 + 370 /$$

$$P_{\text{śwo}} = 741 - 559$$

$P_{\text{śwo}} = 182$ osoby.

- stan etatowy pz wynosi - 189 żołnierzy = 9,2 %,
 - stan osobowy MRA wynosi - 370 żołnierzy = 20%
potrzeb mobilizacyjnych pułku,
 - potrzeba świadczeń osobistych - 182 osoby
- Razem - 741 ludzi.

Przy obniżeniu się stanu pokojowego ukończenia pułku poniżej 20,5 %, wzrastają proporcjonalnie potrzebne siły, o każdy 1 % mniejszego ukończenia pułku potrzeba powołać 4 żołnierzy z mobilizacyjnego rzutu alarmowego /tabela nr 2/.

Natomiast świadczenia osobiste wzrastają od 14 do 18 osób na każdy 1 % spadku ukończenia pokojowego pułku /tabela nr 2 w tekście/.

Dla pułków o wysokim stopniu skadrowania, ukończeniowych w stanie osobowym poniżej 15 %, potrzeby świadczeń osobistych wynoszą od 97 do 319 osób. Średnio na każdy 1 % spadku ukończenia pokojowego pułku potrzeba 17 osób świadczących np. -

- przy 12 % pokojowego ukończenia pz potrzeba - 138 osób;
- przy 11 % pokojowego ukończenia pz potrzeba - 155 osób;
- przy 10 % pokojowego ukończenia pz potrzeba - 172 osoby.

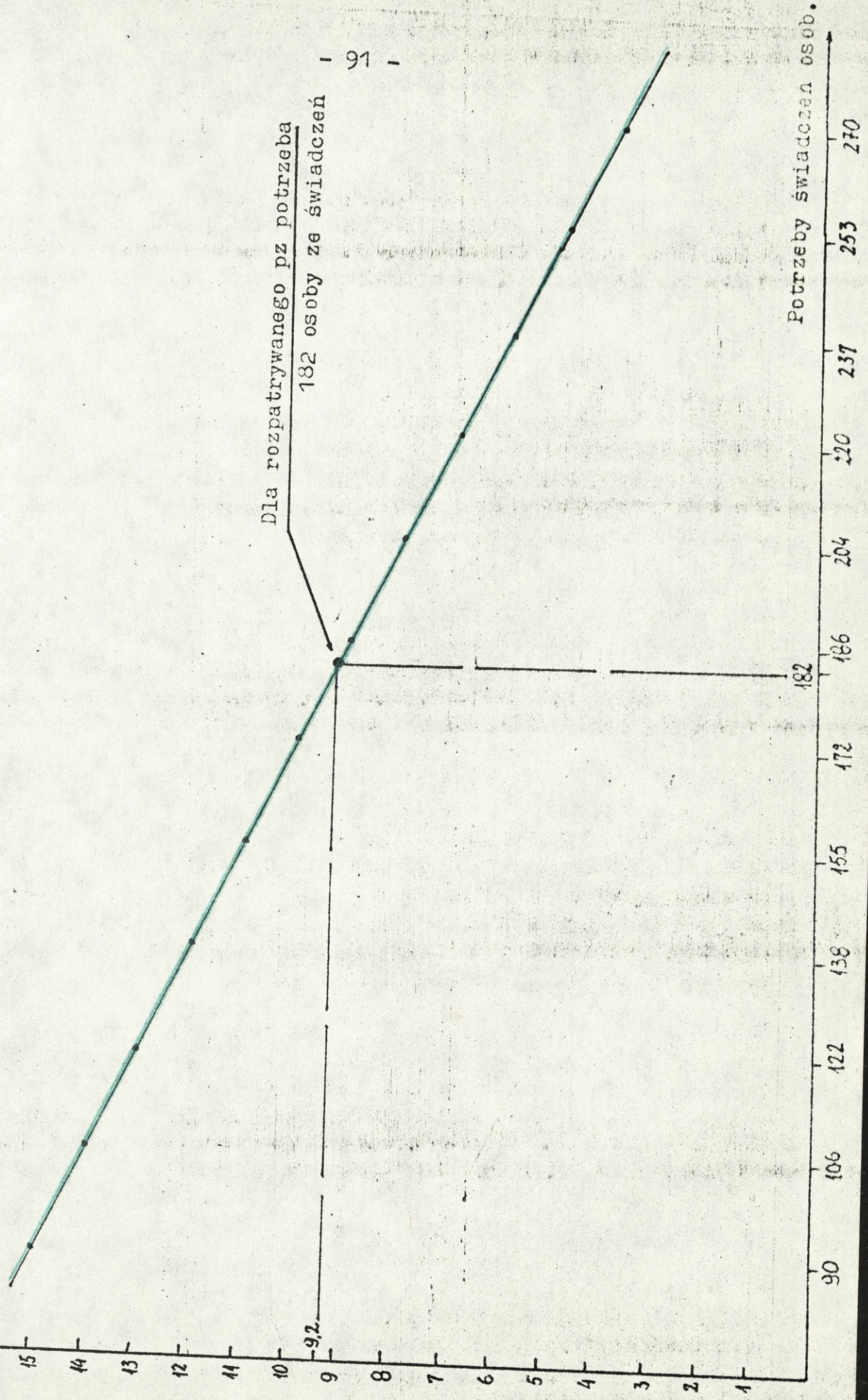
Spadki procentowe ukończenia pułku i wzrost liczby świadczeń osobistych przedstawia tabela nr 2 w tekście.

Tabela 2

WZROST MRA I ŚWIADCZEŃ OSOBISTYCH W ZALEŻNOŚCI OD
POKOJOWEGO UKOMPLETOWANIA pz SKADROWANEGO

Etat "p"	Etat "p"		MRA		Razem stan pułku		Potrzeby świadczeń osobistych
	Stan osobowy	% Ukomp.	Stan osobowy	%	Stan osobowy	% Ukomplet.	
	417	20,5	324		741	36,3	-
	407	20	326		733	35,9	8
	387	19	330		717	35,1	24
	367	18	334		701	34,3	40
	347	17	338		685	33,5	56
	326	16	342		668	32,7	73
	305	15	346	20	651	31,9	90
2039	285	14	350		635	31,1	106
	265	13	354		619	30,3	122
	245	12	358		603	29,5	138
	224	11	362		586	28,7	155
	203	10	366		569	27,9	172
	189	9,2 pz	372 przyjęty		567 przez autora	27,4	182
	185	9	370		555	27,2	186
	163	8	374		537	26,3	204
	143	7	378		521	25,5	220
	122	6	382		504	24,7	237
	102	5	386		488	23,9	253
	81	4	390		471	23	270
	nowo formowane						
	61	3	394		455	22,3	286
	41	2	398		339	21,5	302
	20	1	402		422	20,6	319

Na każdy 1 % spadku ukompletowania pułku potrzeba zwiększyć od 14 do 18 osób świadczących.
W wypadku obniżenia procentu powoływanego MRA wzrasta liczba potrzebnych świadczeń.

Ustalenie rozmiarów potrzebnych świadczeń osobistych w toku osiągnięcia WSGB pułku, wymagało potwierdzenia w praktyce, dlatego też poniższa tabela nr 3 przedstawia uzyskane wyniki z badań ankietowych oficerów z jednostek wojskowych. Dotyczą one niezbędnej ilości potrzebnych świadczeń osobistych dla pułku głęboko skadrowanego, aby mógł on czynić przygotowania do mobilizacyjnego rozwinięcia.

Pytanie nr 9 zawarte w ankiecie brzmiało "Jak uważasz, ile osób świadczących potrzeba do zabezpieczenia funkcjonowania poszczególnych elementów bazy mobilizacyjnej, załadowania i ewakuacji zapasów materiałowo-technicznych i zabezpieczenia bojowego procesu osiągnięcia WSGB?"

Tabela 3
WYNIKI ODPOWIEDZI ANKIETOWANYCH
OFICERÓW

Tabela 3

Nr pytania	Treść pytania	Potrzebna ilość świadczeń osobistych	Odpowiedzi w %		
			"a"	"b"	"c"
9	Ile świadczeń osobistych potrzeba do :				
	- strzyżenia żołnierzy rezerwy,	a-10, b-20, c - 18	2	86	12
	- PKI	a- 2, b-10, c - 4	1	95	4
	- PRT	a- 2, b- 6, c - 4	05	85	6,5
	- PPW/jednego/	a- 2, b- 8, c - 4	1,5	85	15,5
	- FPZ	a- 2, b- 8, c - 4	2	87	11
	- GE	a-58, b-88, c- 89	2	75	23
	- do zab.OWSGB	a- 8, b -6, c- 10	1	82	17
	Łącznie potrzeba świadczeń osobistych w pz.	a- 84 ,b-146,c-133	1,6	86,1	12,3

Większość ankietowanych uznaje, że ogółem dla głęboko skadrowanego pułku potrzeba zaplanować i pobrać do 146 osób z gospodarki narodowej, jako świadczenia osobiste.

Opinię tę wyraziło - 86,1 % ankietowanych oficerów. Z tego znaczna część powinna być, zdaniem ankietowanych, zaangażowana do wykonywania zadań w grupie ewakuacyjnej /GE/ pułku oraz w pododdziałowych punktach wyposażenia żołnierzy rezerwy /75 % oficerów jest tego zdania/.

Wyżej wymienione wielkości stanów osobowych, w tym i świadczeń osobistych, przeznacza się do realizacji następujących zadań, biorąc pod uwagę potrzeby każdego z nich.

A. Przygotowanie, rozwinięcie i zabezpieczenie funkcjonowania elementów bazy mobilizacyjnej /PPZb, PKI, PRT, PPW - 8 sztuk/.

Jak wynika z potrzeb obsady etatowej elementów bazy mobilizacyjnej i zorganizowania zabezpieczenia bojowego procesu osiągnięcia WSEGB z całości sił, którymi dysponuje dowódca pułku, należy wydzielić do zabezpieczenia elementów bazy mobilizacyjnej - szczegółowy podział przedstawia załącznik nr 15.

230 osób tj. 31 % ogółu sił, z tego wydzielają:

- siły etatowe pz - 71 żołnierzy - 37 % ogółu sił pułku;
- siły MRA - 75 żołnierzy - 21,3 % ogółu sił MRA;
- siły świadczeń osobistych - 84 osoby - 46,2 % powołanych świadczeń.

1. W rozbiciu na poszczególne elementy bazy mobilizacyjnej pułku potrzeba wydzielić do każdego z nich:

- pośredni punkt zbiórki - 6 etatowych żołnierzy pułku;
- 4 osoby świadczące;

ROZMIAR POTRZEBNYCH ŚWIADCZEŃ OSOBISTYCH WYŁYMAJĄCYCH Z ANALIZY POTRZEB
STATYSTYK POSZCZEGÓLNYCH ELEMENTÓW BAZY MOBILIZACYJNEJ PULKU

Pododdz. /Grupy mobiliz./	Stan osobowy			Potrzeby do obsadzenia bazy mobilizacyjnej i zabezp. przedsięwzięć mobilizacyjnych										Kto wydziela
	Stat "1"	Stan osobo- wy NRA	Razem	ZK IRJ	IZ	PKI	IRP	IRW	GE	Przygoto- wanie sprzętu do ekspl.	Zabez- piecze- nie bo- jowe WSB	Razem po- trzeby		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Komandziwo kier., kier.				5	7	16	1	10	26	13	11	91	Potrzebny osobny	
	53	11	64	5	3	12	1	5	9	11	7	53	Sily p4	
				-	-	-	-	-	11	-	-	11	Sily NRA	
1 bpr					4	4		5	8	2	4	27	Świadek.	
								31	35	45	7	118	Potrzebny osobny	
	13	83	96					6	3	3	1	13	Sily p4	
2 bpr								15	20	42	6	83	Sily NRA	
								10	12	-	-	22	Świadek.	
								28	37	44	6	115	Potrzebny osobny	
3 bpr								4	5	2	1	12	Sily p4	
	12	83	95					16	20	42	5	83	Sily NRA	
								8	12	-	-	20	Świadek.	
bcz								29	35	46	7	117	Potrzebny osobny	
								4	3	4	1	12	Sily p4	
	12	83	95					15	20	42	6	83	Sily NRA	
bah, reprenc, oplot								10	12	-	-	22	Świadek.	
								31	40	10	1	82	Potrzebny osobny	
	14	35	49					4	5	1	1	14	Sily p4	
korp, płochy								11	18	5	-	35	Sily NRA	
								16	17	-	-	33	Świadek.	
								11	14	6	2	52	Potrzebny osobny	
korp, płochy								5	2	2	-	9	Sily p4	
	9	24	33					6	12	4	2	24	Sily NRA	
								15	4	-	-	19	Świadek.	
korp, płochy								7	8	3	-	26	Potrzebny osobny	
	4	14	18					2	2	-	-	4	Sily p4	
								5	6	3	-	14	Sily NRA	
								4	4	-	-	8	Świadek.	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Lizaop, Krem, Kmed.	72	37	109	1	3	3	11	17	58	37	10	140	Potrzeby ogólne
				1	3	3	7	6	31	17	4	72	Sily pz
								7	11	17	2	37	Sily MA
								4	4	16	3	4	31
Razem	109	370	559	6	10	19	12	183	263	204	44	741	Potrzeby ogólne
				6	6	15	8	36	60	43	15	189	Sily pz
				-	-	-	-	75	110	156	21	370	Sily MA
					4	4	4	72	85	5	8	182	Swladzenia

- punkt kontrolno-inf. - 15 etatowych żołnierzy pułku;
- 4 osoby świadczące;
- punkt rozdziału transp. - 8 etatowych żołnierzy pułku;
- 4 osoby świadczące.

Razem dla pułkowych elementów bazy mobilizacyjnej przeznacza się:

- 29 etatowych żołnierzy pułku - 14 %.
- 12 osób świadczących - 6,5 %.

2. Z przeznaczeniem dla pododdziałowych punktów wyposażenia żołnierzy rezerwy /tabela nr 5/.

- dla sztabu pz, kłacz, krozp, plo i rr
 - 5 etatowych żołnierzy pz;
 - 5 osób świadczących;
- dla trzech bpz - 14 etatowych żołnierzy pułku;
- 46 żołnierzy rezerwy z MRA;
- 28 osób świadczących;
- dla bcz - 4 etatowych żołnierzy pułku;
- 11 żołnierzy rezerwy z MRA;
- 28 osób świadczących;
- dla bah, bappanc, 5 etatowych żołnierzy pułku;
baplot - 6 żołnierzy rezerwy z MRA;
- 15 osób świadczących;
- dla ksap, plchem - 2 etatowych żołnierzy pułku;
- 5 żołnierzy rezerwy z MRA;
- 4 osoby świadczące;
- dla pododdziałów tyłowych - kzaop, krem i kmed.
 - 6 etatowych żołnierzy pułku;
 - 7 żołnierzy rezerwy z MRA;
 - 4 osoby świadczące.

Tabela 5

ZESTAWIENIE POTRZEB STANU OSOBOWEGO DO ZAŁADOWANIA, OBSŁUGI I EWAKUACJI PPW W CZASIE OSIĄGANIA STANU GOTOWOŚCI BOJOWEJ ZAGROŻENIA WOJENNEGO I PEŁNEJ GOTOWOŚCI BOJOWEJ PUŁKU.

Pododdz. /PPW/	Stan osobowy				Ilość komple- tów in- dywid. wyposa- żenia /różnica/ poz.2 i 5/	Potrzeby ludzi do za- ładowania, obsługi i ewakuacji PPW		
	Etat "w"	Etat "p"	MRA	Razem "p" i MRA		Siły pz i MRA	Świad- czenia	z zem
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Pododdz. 1 Złącz, kr, ploirr	164	53	11	64	100	5	5	10
1 bptz	422	13	83	96	326	21	10	31
2 bptz	422	12	83	95	327	20	8	28
3 bptz	422	12	83	95	327	19	10	29
4 bptz	191	14	35	49	142	16	16	32
5 bptz ban, bappanc, baplot	151	9	24	33	118	11	15	26
6 bptz ksap, plchem	88	4	14	18	70	7	4	11
7 bptz kzaop, krem, kmed	179	72	37	109	70	13	4	17
RAZEM	2039	189	370	559	1420	111	72	183

Komplet wyposażenia indywidualnego waży ok. 50 kg.

Razem dla pododdziałowych punktów wyposażenia wydziela się:

- 60 etatowych żołnierzy pułku - 31 % ogółu stanu osobowego pz;
- 118 żołnierzy rezerwy z MRA - 32 % całości MRA;
- 85 osoby świadczące - 46,1 % ogółu świadczeń osobistych.

Powyższe ilości wypływają z etatowej obsady poszczególnych elementów bazy mobilizacyjnej oraz kanałów przepustowości środków transportowych w stosunku do punktu rozdziału transportu i stanów osobowych w stosunku do punktu kontrolno-informacyjnego pułku.

B. Przygotowanie sprzętu technicznego do eksploatacji.

Przedsięwzięcie to będzie realizowane głównie w oparciu o siły powołane w ramach mobilizacyjnego rzutu alarmowego. Ogólnie należy przygotować do eksploatacji - 293 jednostki sprzętu technicznego, w skład którego wchodzi: wozy bojowe, działa, ciągniki pancerne, samochody specjalne i środki transportowe, będące na zapasach nienaruszalnych pułku /ilości poszczególnych rodzajów sprzętu technicznego będącego na zapasach nienaruszalnych przedstawia załącznik nr 1.

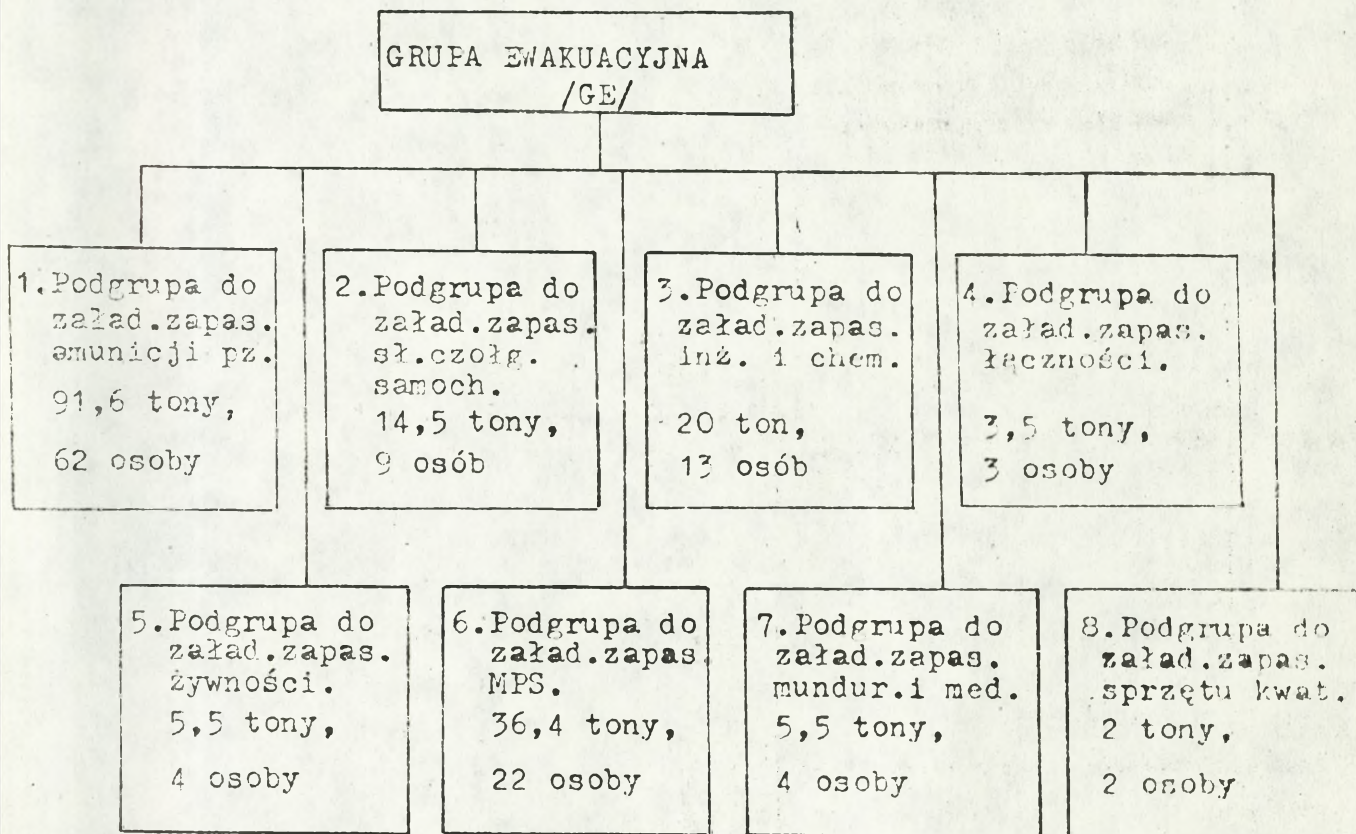
Do wykonania tego przedsięwzięcia potrzeba wydzielić - 204 osoby^{16/} /tabela 1 i zał. nr 15/.

16/ W zakres przygotowania sprzętu technicznego do eksploatacji wchodzi:

- zdjęcie pokrowców;
- zamontowanie akumulatorów;
- usunięcie smarów stałych;
- podgrzanie silników;
- sprawdzenie sprawności i szczelności układów, świateł itp.

Na jednego żołnierza przypada 1,5 jednostki sprzętu do przygotowania.

ORGANIZACJA GRUPY EWAKUACYJNEJ

Uwaga: zestawienie zapasów materiałowo-technicznych pułku przedstawia załącznik nr 5.

Do załadowania i ewakuacji zapasów należy wykorzystać ogółem 263 osoby^{17/} z tego /zał. nr 15/:

- etatowe siły pułku wydzielają - 60 żołnierzy - 32,8% ogółu;

17/ W podręczniku "Zbiór danych z zakresu zabezpieczenia tyłowego wojsk na szczeblach taktycznych", Wyd. ASG WP 1977 r., mówi się " ... do załadowania samochodu czterotonowego sposobem ręcznym środkami materiałowymi, siłami sześciu żołnierzy w dzień potrzeba - 20 - 30 minut, a w nocy 30 - 45 minut".

1. Siły etatowe pułku z ogólnego stanu mogą wydzielić:
 - 11 oficerów i chorążych;
 - 32 podoficerów i szeregowców;
 - razem - 43 żołnierzy, co stanowi - 22,8 % etatowych sił pułku.
2. Siły mobilizacyjnego rzutu alarmowego:
 - 1 oficer;
 - 155 podoficerów i szeregowych rezerwy;
 - razem - 156 żołnierzy, co stanowi - 41,0 % powołanego WRA.
3. Osób świadczących /mechaników pojazdów samochodowych i pancernych/ - 5 osób, co stanowi 2,7 % pobranych świadczeń osobistych.

Z powyższego rozliczenia wynika, że największy udział w tym przedsięwzięciu będą miały siły powołane w ramach mobilizacyjnego rzutu alarmowego. Ponieważ przedsięwzięcie to wymaga zaangażowania żołnierzy - specjalistów, którym sprzęt techniczny zostanie powierzony do eksploatacji, a więc będą to przyszli, etatowi kierowcy i mechanicy kierowcy pułku uzupełniani z rezerwy.

Świadczenia osobiste będą służyły jedynie jako niezbędną pomoc w dostarczaniu akumulatorów do wozów i usuwaniu smarów konserwacyjnych ze sprzętu technicznego, pod nadzorem etatowych sił pułku.

C. Załadowanie i ewakuacja zapasów materiałowo-technicznych pułku /GE/.

W celu sprawnego przeprowadzenia ewakuacji zapasów pułkowych organizuje się grupę ewakuacyjną /GE/, która jest elementem bazy mobilizacyjnej. Organizują ją służby techniczne i kwatermistrzowskie pułku. Skład grupy i przeznaczenie poszczególnych podgrup przedstawia poniższy schemat.

- siły mobilizacyjnego rzutu alarmowego - 118 żołnierzy rezerwy - 32,1 % ogółu powołanych sił MRA;
- świadczenia osobiste - 85 osób - 46,7 % pobranych świadczeń.

W czasie podjęcia zapasów tyłów pułku uczestniczy z powyższych wielkości - 119 osób, które mają za zadanie załadować i ewakuować - 179 ton różnego rodzaju zapasów pułku /załącznik nr 5/.

Do załadunku i ewakuacji zapasów i sprzętu w pododdziałach należy wykorzystać - 114 osoby, które podejmują - 245,5 ton zapasów i sprzętu pododdziałowego.

Ogółem należy załadować i wyewakuować - 424,5 tony zapasów pułku. Średnio na jedną osobę przypada załadować /wyładować/ około 1,6 tony materiałów.

Powyższe siły na wykonanie tego przedsięwzięcia będą dysponowały czasem 4 - 6 godzin od chwili ich stawienia w pułku.

D. Zabezpieczenie bojowe procesu osiągnięcia WSGB pułku.
/ochrona i obrona obiektów, regulacja ruchu, inżynierska rozbudowa rejonu alarmowego/.

Zabezpieczenie bojowe procesu mobilizacyjnego rozwinięcia pułku i osiągnięcia pełnej gotowości bojowej wiąże się z wydzieleniem części sił do ochrony miejsca stałej dyslokacji, rejonu alarmowego, zapewnienia regulacji ruchu z koszar do rejonu alarmowego oraz ewentualnej rozbudowy inżynierskiej rejonu alarmowego.^{18/}

Do realizacji zadań zabezpieczenia bojowego należy przewidzieć pozostałe - 44 osoby: z etatowych sił pułku -

18/ Rozbudowa inżynierska rejonu alarmowego wykonywana jest na specjalne zarządzenie szefa Sztabu Gen. WP. Czynność ta stanowi ograniczenie czasu pokojowego. Nie mniej jednak muszą być wydzielone siły i środki do realizacji tego zamierzenia.

15 żołnierzy - 7,4 %, z mobilizacyjnego rzutu alarmowego - 21 żołnierzy rezerwy i 8 osób świadczących - 4,4 % osózu.

Dla poszczególnych pododdziałów potrzeba:

- sztab, kłacz, kroczy, plo i rr - 11 osób /7 siły etatowe pułku, 4 osoby świadczenia osobiste;
- dla batalionów piechoty - 20 osób /5 siły etatowe pułku, 17 żołnierzy rezerwy z mobilizacyjnego rzutu alarmowego/;
- dla batalionu czołgów - 1 etatowy żołnierz pułku;
- dla bah, bapanc i baplot - 2 żołnierzy rezerwy z MRA;
- dla pododdziałów tyłowych pułku - 10 osób /4 żołnierzy z pz, 2 z mobilizacyjnego rzutu alarmowego i 4 osoby świadczące.

Z powyższych sił wydziela się do ochrony i obrony - 24 osoby i do zabezpieczenia regulacji ruchu - 20 osób.

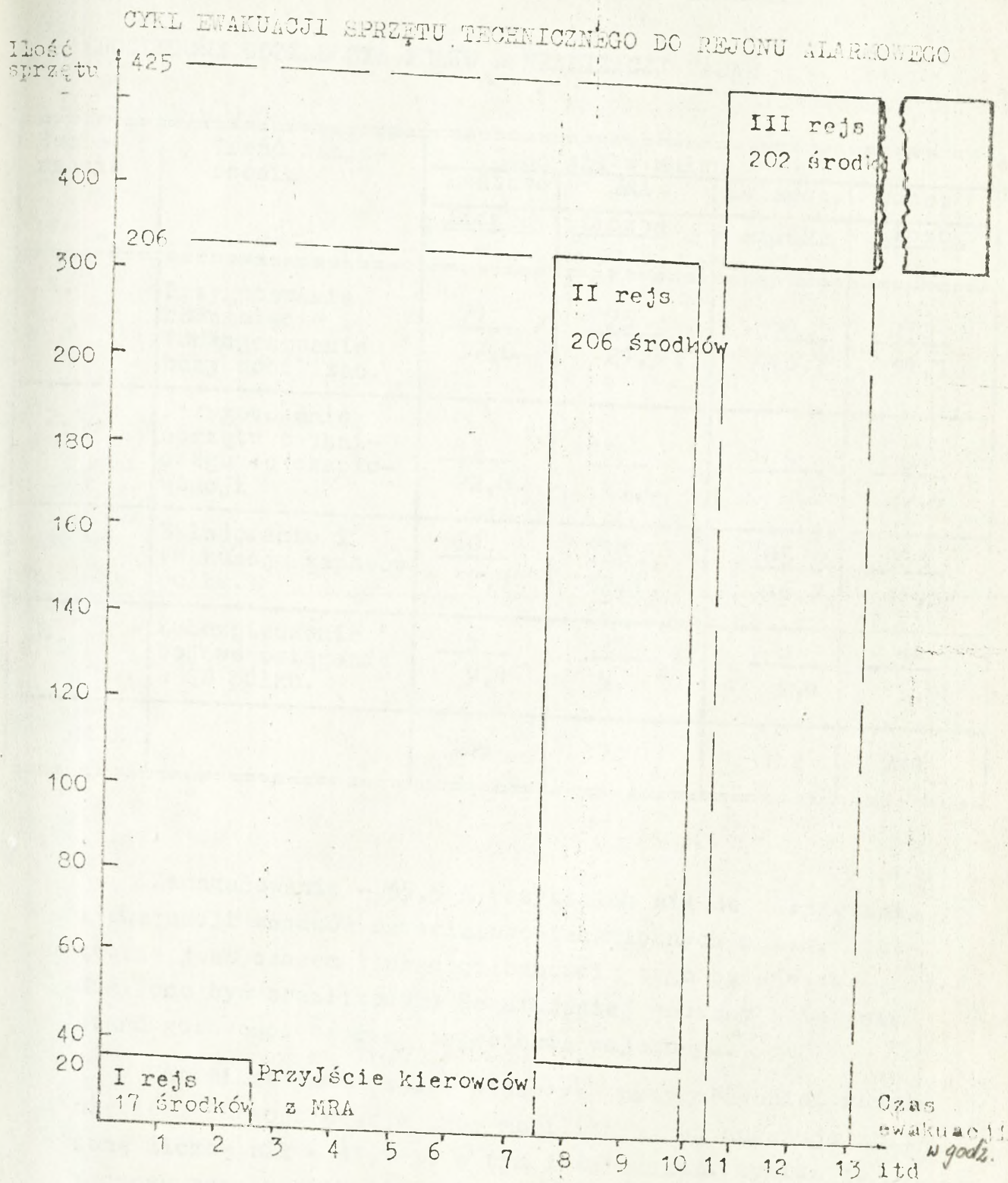
Wydzielone siły do zabezpieczenia bojowego będą sukcesywnie wzmocniane siłami świadczeń osobistych, po wykonaniu przez nich zadań związanych z ewakuacją zapasów do rejonu alarmowego.

Należy stwierdzić, że w wyżej omówionych czterech podstawowych zamierzeniach, w jakich będą uczestniczyły świadczenia osobiste, największy udział będą one miały w przedsięwzięciu dotyczącym ewakuacji zapasów pułku.

Tabela 6

MOŻLIWOŚCI PUŁKU W WYPROWADZENIU SPRZĘTU TECHNICZNEGO
DO REJONU ALARMOWEGO

Lp.	Rodzaj sprzętu	Ilość sprzętu tech. do wyprzewadz.	Potrzebna liczba kierowców		
			Etat "1"	z WRA	Braki kierowców
1.	Czołgi średnie	40	-	20	20
2.	Transportery opanc. "SKOT"	105	-	40	65
3.	Transportery opanc. "BRDM"	18	-	16	2
4.	Wozy bojowe "STRZAŁA-1M"	4	-	4	-
5.	Haubice 122 mm - ciągnione	6	-	6	-
6.	Moździerze - 120 mm i PPK	24	-	24	-
7.	Działa ZU-23-2	12	-	12	-
8.	RWE - 1	1	1	-	-
9.	Mosty towarzyszące /BLG, SMT/	5	-	5	-
10.	Instalacja rozlewcza IRS	4	-	4	-
11.	Samochody specjalne	53	6	10	27
12.	Ciągniki samochodowe	27	5	12	10
13.	Ciągniki pancerne	4	-	4	-
14.	Samochody ciężarowe	112	4	37	71
15.	Samochody osobowo-terenowe	10	1	2	7
	RAZEM	425	17	206	202

- Uwaga: - czas opuszczenia MSD - 30 - 60 minut;
- czas dojazdu do rejonu alarmowego - 30 minut;
- czas rozstawienia sprzętu w rejonie - 60 minut;
- powrót kierowców po kolejny rejs - 30 minut.

Tabela 7

PROCENTOWY UDZIAŁ SIŁ PUŁKU W REALIZACJI ZADAŃ

Zamie- rzenie	Treść zamie- rzenia	Stan sił w pułku			
		Statowe	MRA	Świadc.	Razem
		<u>Liczba</u> %	<u>Liczba</u> %	<u>Liczba</u> %	<u>Liczba</u> %
1.	Przygotowanie, rozwinięcie i funkcjonowanie bazy mobilizac.	<u>71</u> 37,0	<u>75</u> 21,3	<u>84</u> 46,2	<u>230</u> 31,1
2.	Przygotowanie sprzętu technicznego do eksploatacji	<u>43</u> 22,8	<u>156</u> 41,0	<u>5</u> 2,7	<u>204</u> 27,5
3.	Załadowanie i ewakuacja zapasów pułku.	<u>60</u> 32,8	<u>118</u> 32,1	<u>85</u> 46,7	<u>263</u> 35,5
4.	Zabezpieczenie bojowe osiągnięcia WSGB pułku.	<u>15</u> 7,4	<u>21</u> 5,6	<u>8</u> 4,4	<u>44</u> 5,9
RAZEM		189	370	182	741

Zaangażowanie - 35,5 % wszystkich sił do załadowania i ewakuacji zapasów materiałowo-technicznych pułku, limitowane jest czasem i pracochłonnością tego przedsięwzięcia. Musi ono być zrealizowane do dwunastej godziny osiągnięcia stanu gotowości bojowej zagrożenia wojennego.

Natomiast zamierzenie pierwsze przygotowanie, rozwinięcie i funkcjonowanie bazy mobilizacyjnej angażuje zbliżoną liczbę sił - 31,1 %, w tym i świadczeń. Wynika to z czasu rozwinięcia elementów bazy mobilizacyjnej, które powinny zacząć funkcjonować po 5 - 6 godzinach od przyjęcia sygnału nakazującego wprowadzić stan gotowości bojowej zagrożenia wojennego. /w stosunku do PKI, PRT i PPzb/.

W związku z tym, że czas stawiennictwa świadczeń osobistych do miejsca stałej dyslokacji pułku nie powinien przekraczać 4 - 5 godzin od przekazania im sygnału, dlatego też mogą one realizować powyższe zadania, uprzedzając siły mobilizacyjnego rzutu alarmowego, których czas przybycia zamyka się w granicach 6 - 8 godzin.

Stąd wniosek, że przedsięwzięcia związane z przygotowaniem pułku do mobilizacyjnego rozwinięcia w rejonie alarmowym są uwarunkowane czasem /załącznik nr 8 i 9/, który rzutuje na wykonanie postępujących po sobie, a w większości realizowanych równoległe, czynności w poszczególnych stanach osiągnięcia gotowości bojowej pułku głęboko skadrowanego.

II. Określenie wielkości potrzebnych świadczeń rzeczowych.

1. Określenie wielkości środków transportowych potrzebnych do zabezpieczenia przedsięwzięć procesu ocieganania /MAB/ pz o wysokim stopniu skadrowania.

Obliczając rozmiar potrzebnych świadczeń rzeczowych w postaci środków transportowych, postępujemy analogicznie, jak przy świadczeniach osobistych wiedząc, że niezbędne jest posiadanie 87 środków transportowych, aby można było realizować przedsięwzięcia mobilizacyjne i osiągnięcia stanu pełnej gotowości bojowej.

Obliczenia potrzeb świadczeń - środków transportowych dokonujemy według wzoru:

a/ W postaci rozszerzonej, kiedy nie znamy ilości środków transportowych powoływanych w ramach mobilizacyjnego rzutu alarmowego /MRA/, równym:

$$MRA = \frac{/E_w - E_p/ \cdot 10}{100}, \text{ przy założeniu, że powołujemy } 10\% \text{ potrzeb mobilizacyjnych pz.}$$

$$P_{\text{śrz}} = P_o - /E_p + \frac{/E_w - E_p/ \cdot 10}{100}/$$

b/ W postaci zawężonej, kiedy znamy wielkość MRA:

$$P_{\text{śrz}} = P_o - /E_p + MRA/$$

c/ Gdzie:

$P_{\text{śrz}}$ - potrzeby świadczeń rzeczowych,

P_o - potrzeby ogólne środków transportowych równe 87 pojazdom transportowym,

E_w - etat wojenny środków transportowych - 166 szt,

E_p - etat pokojowy środków transportowych.

Dla przykładu obliczmy, jakie są potrzeby świadczeń rzeczowych w postaci środków transportowych dla pz o wysokim stopniu skadrowania ukończonego w etacie pokojowym - 10,2 % tj. 17 środków transportowych /założenie autorskie/ ?

$$P_{\text{śrz}} = P_o - /E_p + \frac{/E_w - E_p/ \cdot 10}{100}/$$

$$P_{\text{śrz}} = 87 - /17 + \frac{/166 - 17/ \cdot 10}{100}/$$

$$P_{\text{śrz}} = 87 - /17 + 15/$$

$$P_{\text{śrz}} = 87 - 32$$

WZROST ŚWIADCZEN RZECZOWYCH /ŚRODKÓW TRANSPORTOWYCH/
W ZALEŻNOŚCI OD UKOMPLETOWANIA pz SKADROWANECCO

Etat "P" pułku	Etat "P" pułku			MRA		Razem "P" i MRA		Potrzeby świadczeń /środków transp./
	Stan środków transp.	% Ukompl.	Ilość środków transp.	% Ukompl.	Stan środków transp.	% Ukompl.		
35-80%	Jednostki o niepełnych stanach osobowych							
166	79	47	8	10	87	52,4	-	
	75	45	9		84	50,6	3	
	66	40	10		76	45,7	11	
	58	35	11		69	41,5	18	
Poniżej 35 %	Jednostki wojskowe skadrowane							
35 %	49	30	11	10	60	36,1	27	
	41	25	12		53	31,2	34	
	33	20	13		46	27,7	41	
	24	15	14		38	25,8	49	
Poniżej 15%	Jednostki wojskowe o wysokim stopniu skadrowania							
15%	24	14	14	10	37	22,2	50	
	21	13	14		35	21,0	52	
	19	12	14		33	19,8	54	
	18	11	15		33	19,9	54	
	17	10,2	15		32	19,2	55	
	16	10	15		31	18,6	56	
	15	9	15		30	18,0	57	
	13	8	15		28	16,5	59	
	11	7	15		26	15,6	61	
	8	5	15		23	13,8	64	

Spadek ukompletowania pz o 1 % powoduje wzrost o 1 - 2 środków transportowych /świadczeń rzeczowych/.

$P_{\text{szrz}} = 55$ sztuk środków transportowych powoływanych w ramach świadczeń dla głęboko skadrowanego pz o ukończeniu pokojowym wynoszącym 10,2 %

Ustalenie rozmiarów świadczeń rzeczowych w postaci środków transportowych oparte zostało również na praktycznym doświadczeniu oficerów pełniących służbę wojskową w jednostkach o wysokim stopniu skadrowania.

Tabela 9

ZESTAWIENIE ODPOWIEDZI ANKIETOWANYCH OFICERÓW

Nr pytania	Treść pytania	Odpowiedzi w cyfrach	Odpowiedzi w %		
			"a"	"b"	"c"
10	Ile łącznie potrzeba środków transportowych jako świadczeń w tym dla:	a-50, b-70, c-100	20	70	10
	ZK MRJ, PKI, PRT PPZ	a-4, b-4, c-5	10	20	70
	Ewakuacja mienia bp/równorzęd./	a-2, b-3, c-5	90	2	8
	Ewakuacji zapasów amunicji pułku	a-8, b-10, c-15	5	80	15
	Ewakuacji zapasów techn.pz	a-3, b-4, c-4	100	-	-
	Ewakuacji zapasów inż.sap.	a-3, b-3, c-5	18	80	2
	Ewakuacji zapasów chemicznych pz	a-1, b-2, c-2	95	5	-
	Ewakuacji zap. sł.mund.pz	a-1, b-2, c-1	100	-	-
	Ewakuacji zap. sł.żywnościowej	a-2, b-3, c-1	20	-	80
	Ewakuacji zap. sł.MPS pułku	a-2, b-4, c-4	20	80	-

Ankietowani oficerowie uważają, że do ewakuacji elementów bazy mobilizacyjnej pułku /PKI, PRT, PPZ/ potrzeba świadczeń rzeczowych - 5 sztuk środków transportowych, Taka opinię wyraziło 70% ankietowanych. Natomiast do ewakuacji całości zapasów tyłów pułku potrzeba - 20 środków transportowych ze świadczeń. Łącznie 70 % oficerów uważa, iż potrzeba powołać dla pułku 70 sztuk środków transportowych, aby zapewnić bezkolizyjną ewakuację zapasów głęboko skadrowanego pz do rejonu alarmowego w ograniczonej ilości rejsów.

Powyższe wielkości środków transportowych, naliczone według wzoru, przeznacza się do realizacji następujących zadań:

A. Ewakuacji i zabezpieczenia funkcjonowania elementów bazy mobilizacyjnej pułku /PKI, PRT, PPZ/,

/szczegółowy podział przedstawia tabela nr 9a/

Do ewakuacji i zabezpieczenia funkcjonowania bazy mobilizacyjnej pułku potrzeba wydzielić - 8 środków transportowych tj. 9,2 % ogółu potrzebnych środków transportowych z tego wydzielają:

- środki etatowe pułku - 3 samochody - 17,6 % ogółu środków transportowych pz;
- świadczenia rzeczowe - 5 samochodów - 9 % potrzebnych świadczeń.

1. Dla zabezpieczenia poszczególnych elementów bazy mobilizacyjnej pułku należy wydzielić:

- pośredni punkt zbiórki - 1 etatowy środek transportowy z pz,
 - 2 środki transportowe ze świadczeń,
- punkt kontrolno-inf. - 3 etatowe środki transportowe z pz.

PODZIAŁ ROZMIARÓW POTRZEBNYCH ŚWIĄCZEŃ RZECZOWYCH WYPIĘWAJĄCYCH Z POTRZEB
STATOWYCH POSZCZEGÓLNYCH ELEMENTÓW BAZY MOBILIZACYJNEJ

Pododdziały /Gn/	Środki transportowe			Zaberp. elementów bazy mobilizacyjnej						Zabezpieczenie CWSCB	Razem potrzeby	kto wydziela	
	stat. n. n.	Gr. tr. NRA	razem	ZKWD	PKZ	PKI	PKT	PKW	GB				
Pododdział, łącz. kr. pło 1 rr	2	-	2	1	2	3		3	4		1	14	potrzeby ogóln.
1 bpz	2	2	4		2	3		2	4		1	12	Świdzko
								8	2			11	potrzeby ogóln.
								2	-			2	Świdzko
								1	1			2	Świdzko
2 bpz	2	2	4					2	2			7	Świdzko
								3	3			11	potrzeby ogóln.
								2	-			2	Świdzko
								1	1			2	Świdzko
								5	2			7	Świdzko
3 bpz	2	2	4					8	2			11	potrzeby ogóln.
								2	-			2	Świdzko
								1	1			2	Świdzko
								5	2			7	Świdzko
4 bpz								4	6			7	Świdzko
								-	-			10	potrzeby ogóln.
								1	-			-	Świdzko
								2	6			1	Świdzko
5 bpz	2	2	4					3	2			9	Świdzko
								1	1			3	potrzeby ogóln.
								1	1			2	Świdzko
								1	-			1	Świdzko
								2	3			2	potrzeby ogóln.
								1	-			1	Świdzko
								1	-			1	potrzeby ogóln.
								1	1			2	Świdzko
								-	2			2	Świdzko
6 bpz		4	10		1		1	2	16			22	potrzeby ogóln.
					1		1	2	2			6	Świdzko
								-	4			4	Świdzko
								-	10			10	Świdzko
7 bpz	17	1	52	1	2	3	1	33	40	1		87	potrzeby ogóln.
				1	1		1	11	3			17	Świdzko
								6	9			15	Świdzko
				1	2	3		21	20			52	Świdzko

stat wojenny środków transportowych po wyosci - 166 szt.
 stat pokojowy środków transportowych po wyosci - 17 szt.
 powoływane środki transportowe w ramach NRA - 15 szt.

- punkt rozdziału transportu - 1 etatowy środek transportowy z pz.

Razem dla pułkowych elementów bazy mobilizacyjnej przeznaczają się:

- 2 etatowe środki transportowe z pułku,
- 5 środków transportowych ze świadczeń.

2. Do ewakuacji i funkcjonowania pododdziałowych punktów wyposażenia potrzeba wydzielić dla:

- kłacz, krozp, ploirr - 3 środki transportowe z tego:
 - 1 etatowy środek transportowy z kłacz,
 - 2 środki transportowe ze świadczeń,
- trzech bpz
 - 24 środki transportowe z tego:
 - 6 etatowych środków transportowych z pz,
 - 3 środki transportowe ze świadczeń,
- bcz
 - 4 środki transportowe z tego:
 - 1 środek transportowy z pz,
 - 3 środki transportowe ze świadczeń,
- bah, bappanc, baplot - 3 środki transportowe z tego:
 - po jednym środku transportowym z pz, MRA i świadczeń,
- ksap, plchem
 - 2 środki transportowe z tego:
 - po jednym środku transportowym z sił pz i MRA,
- kzacp, krem, kmed - 2 etatowe środki transportowe z pułku.

Razem do zabezpieczenia pododdziałowych punktów wyposażenia potrzeba przeznaczyć:

- 11 etatowych środków transportowych z pz - 64,7 % ogółu środków transportowych pułku,
- 6 środków transportowych z MRA - 40 % powołanych środków,
- 21 środków transportowych ze świadczeń - 37,1 % pobranych świadczeń rzeczowych.

Powyższe ilości środków transportowych są niezbędne do wyewakuowania mienia i zapasów pododdziałowych do rejonu alarmowego. Ilość indywidualnego wyposażenia zapakowanego w worki oraz potrzeby środków transportowych dla pododdziałów przedstawia tabela nr 10.

Tabela 10

MOŻLIWOŚCI EWAKUACYJNE INDYWIDUALNEGO WYPOSAŻENIA
ŻOŁNIERZY REZERWY

Pododział	Ilość kpl. indywidualnego wyposażenia ŻR.	Potrzebna ilość środków transp. do ewakuac. /Star - 66/	Z tego można użyć:		
			Etatowych śr. tr.pz.	Śr.tr. z MRA	Śr.tr. ze świadczeń rzecz.
kłacz, krozp, plo i rr	100	3	1	2	2
1 bpz	326	8	2	1	5
2 bpz	327	8	2	1	5
3 bpz	327	8	2	1	5
bcz	142	4	-	1	3
bah, bappanc, baplot	118	3	1	1	1
ksap, plchem	70	2	1	1	-
kzaop, krem, k med	70	2	2	-	-
R a z e m	1480	38	11	6	21

Uwaga: na samochód Star - 66 można załadować 40 worków indywidualnego wyposażenia żołnierzy rezerwy, albo dwa stojaki po 10 kpl. każdy i dwie skrzynie z bronią.

B. Ewakuacja zapasów materiałowo - technicznych pułku.

W pierwszej kolejności powinien być ewakuowany sprzęt bojowy oraz należne żołnierzom wyposażenie indywidualne, w tym okresie należy zwrócić uwagę na wykorzystanie pojazdów samochodowych do ewakuacji np. pojazdy otrzymywane w ramach świadczeń należy wykorzystywać; przede wszystkim, do przewozu tych środków, które muszą być wyładowywane w rejonie alarmowym pułku, natomiast samochody otrzymywane z gospodarki narodowej na zaspokojenie potrzeb mobilizacyjnych pułku załadowywać zapasami ruchomymi, które - w sprzyjających warunkach - mogą już na tych środkach transportowych pozostać.

Zabezpieczenie sprawnej ewakuacji zapasów materiałowo - technicznych pułku wymaga znacznej ilości środków transportowych. Najwięcej do ewakuacji znajduje się zapasów materiałowo - technicznych w tyłach pułku i w batalionie czołgów. Ogółem należy przewieźć do rejonu alarmowego pułku - 424,5 tony zapasów z tego - 179 ton zapasów znajdujących się w tyłach pułku, po uwzględnieniu zapasów amunicji i części zapasów MPS, która jest załadowana na wozy bojowe a materiały pędne i smary załadowane w cysternach paliwowych i beczkach oraz kanistrach.
/załącznik nr 5/.

Do załadowania i ewakuacji całości zapasów należy przeznaczyć - 40 środków transportowych /pryczep/ 3 - 4 tonowych /tabela nr 9 a/, uwzględniając współczynniki załadowania^{19/}.

19/ Współczynnik załadowania samochodu 4-tonowego wynosi dla amunicji - 0,85 tj. 3,4 tony ładowności samochodu. Współczynnik załadowania MPS, żywności i sprzętu technicznego na ww. samochód wynosi - 0,7 tj. 2,8 tony ładowności samochodu.

Z ogółu środków transportowych pułku do grupy ewakuacyjnej wydziela się:

- z etatowych środków transportowych pułku - 3 samochody - 17,6 % wszystkich samochodów będących w etacie pokojowym pułku,
- z środków transportowych mobilizacyjnego rzutu alarmowego - 9 samochodów - 60 % powołanych samochodów mobilizacyjnego rzutu alarmowego,
- ze świadczeń rzeczowych - 28 samochodów - 50,9 % udostępnionych świadczeń rzeczowych w postaci środków transportowych.

Dla poszczególnych pododdziałów należy wydzielić - tabela 4:

- kłacz, krozp-ploirr	- 4 środki transportowe ze świadczeń,
- trzech bpz	- 3 środki transportowe z mobilizacyjnego rzutu alarmowego, 6 ze świadczeń,
- bcz	- 6 środków ze świadczeń,
- bah, bappanc, baplot	- po jednym środku z sił pułku i mobilizacyjnego rzutu alarmowego,
- ksap, plchem	- 2 etatowe środki z pułku,
- 4 środki transportowe z MRA,
- 10 środków transportowych ze świadczeń rzeczowych.

Wydzielone środki transportowe do grupy ewakuacyjnej, przeznaczone do podjęcia zapasów pododdziałów i tyłów pułku będą w stanie wyewakuować je w trzech kolejnych rejsach do zapasowego rejonu alarmowego pułku w czasie 6 - 12 godzin /załącznik nr 5/.

Możliwości powyższe wynikają z poniższych obliczeń, globalnie za wszystkie pododdziały pułku i zapasy przewożone w tyłach:

245,4 tony zapasów pododdziałowych : 3,4 tony na każdy środek transportowy = 72,1 potrzebnych środków transportowych do przewiezienia tych zapasów.

72,1 środków transportowych : 63 środki transportowe, jakimi dysponują pododdziały pułku = 1,1 samochodo - rejsów.

179 ton zapasów tyłów pułku: 3,4 tony na każdy środek transportowy = 52,6 środków transportowych.

52,6 potrzebnych środków transportowych : 18 środków transportowych będących w dyspozycji kwatermistrza pułku = 2,9 samochodo-rejsu.

Szczegółowe rozliczenie ewakuacji zapasów przedstawia załącznik nr 10.

Możliwości ewakuacji zapasów wzrastają wprost proporcjonalnie do stanu ukończenia pułku w środki transportowe.

Rozpatrzmy tę zależność na przykładzie amunicji przewożonej w tyłach pułku. Ogólny ciężar amunicji - 91,6 ton /załącznik nr 4 i 5/. Znajdujący się w kzaop pluton przewozu amunicji i materiałów wybuchowych, zgodnie z etatem wojennym posiada 28 środków transportowych /przyczep/ o ogólnych możliwościach przewozowych - 86,2 tony amunicji, po uwzględnieniu współczynników załadowania.

Jeśli ukończenie tego plutonu /kzaop/ wynosi - 7,7% w środkach transportowych /załącznik nr 2, rozwiązanie autorskie/, to jednorazowo może on ewakuować około - 16 ton amunicji tj. 17 % ogólnego tonażu amunicji tyłów pułku.

Możliwości ewakuacyjne plutonu transportu amunicji wzrastają, kiedy dodamy środki transportowe przybyłe w mobilizacyjnym rzucie alarmowym - 3 sztuki i 10 samochodów ze świadczeń, wówczas jednorazowo można wyewakuować 60 ton zapasów amunicji, czyli - 65,5 % ogólnego tonażu.

Tabela 11

WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW TRANSPORTOWYCH W PROCESIE OSIĄGANIA
WSGB PUŁKU

Treść zamierzenia	Stan środków transportowych w dyspozycji pułku			
	Etatowe śr. tr. pz	Śr. tr. z MRA	Śr. tr. ze świadczeń	Razem
	<u>Liczba</u> %	<u>Liczba</u> %	<u>Liczba</u> %	<u>Liczba</u> %
Ewakuacja pułkowych elementów bazy mobilizacyjnej	$\frac{3}{17,7}$	-	$\frac{5}{9,1}$	$\frac{8}{9,2}$
Ewakuacja PPW	$\frac{11}{64,7}$	$\frac{6}{40,0}$	$\frac{21}{38,2}$	$\frac{38}{45,7}$
Ewakuacja zapasów pz	$\frac{3}{17,7}$	$\frac{9}{60,0}$	$\frac{28}{50,9}$	$\frac{40}{45,3}$
Zabezpieczenie bojowe	-	-	$\frac{1}{1,8}$	$\frac{1}{1,8}$
R a z e m	17	15	55	87

Z powyższego zestawienia wynika, że największy udział w zabezpieczeniu osiągnięcia WSGB biorą świadczenia rzeczowe - środki transportowe w zamierzeniach dotyczących ewakuacji pododdziałowych punktów wyposażenia oraz ewakuacji zapasów

materiałowo-technicznych pułku. Zaangażowanych jest od 38 - 50 % powoływanych środków transportowych w ramach świadczeń rzeczowych.

W celu zabezpieczenia bojowego procesu przygotowania do mobilizacyjnego rozwinięcia pułku, należy przewidzieć jeden środek transportowy ze świadczeń do dyspozycji plutonu ochrony i regulacji ruchu. W etacie pokojowym pluton ten posiada tylko jeden samochód /załącznik nr 1/, który wykorzysta do załadunku wiania plutonu, a do zabezpieczenia regulacji ruchu przeznaczony środek transportowy ze świadczeń lub z mobilizacyjnego rautu planowego.

Z ewakuacją zapasów, szczególnie amunicji, wiąże się powołanie w ramach świadczeń rzeczowych - urządzeń przeładunkowych do załadunku na środki transportowe amunicji przechowywanej na paletach. Skadrowany pułk powinien zaplanować powołanie z gospodarki narodowej czterech wózków widłowych, oczywiście liczba ta uzależniona jest od stopnia paletyzacji amunicji i warunków załadunku jej z magazynów bezpośrednio na środki transportowe.

2. Określenie wielkości potrzebnych kwater /pomieszczeń/ dla pułku zmechanizowanego w procesie osiągnięcia WEGB.

Kwatery i pomieszczenia dla potrzeb pułku planowane są i naliczane w zależności od ich użytkowania w rejonie alarmowym i w miejscach zaplanowanych do rozwinięcia pozostałych elementów bazy mobilizacyjnej pułku. Z wyliczeń wynika, iż dla pełnego zabezpieczenia potrzeb w tym zakresie należy zaplanować - 109 kwater, każda o powierzchni użytkowej - 40 m² i więcej.

Kwatery będą wykorzystywane do rozwinięcia stanowisk dowodzenia, i elementów bazy mobilizacyjnej pułku oraz do zakwaterowania zmobilizowanych żołnierzy rezerwy pułku.

Do rozwinięcia dwóch stanowisk dowodzenia pułku i elementów bazy mobilizacyjnej - PKI, PRT, PPZ oraz ośmiu PPW potrzeba:

- SD, TSD pułku - 2 kwatery x 40 m² każda - 80 m²,
- PKI - 4 kwatery x 40 m² - 160 m²,
- PRT - 1 - 2 pomieszczenia /hale/ o powierzchni - 100 m²,
- PPZb - 1 kwatera x 40 m²,
- osiem PPW - 8 kwater x 40 m² - 320 m².

Dla rozmieszczenia stanowisk dowodzenia i elementów bazy mobilizacyjnej potrzeba - 17 kwater /pomieszczeń/ o powierzchni - 700 m².

Po drugie należy zaplanować i pobrać kwatery i pomieszczenia z przeznaczeniem do zakwaterowania zmobilizowanych pododdziałów pułku, szczególnie w warunkach zimowych. Ogółem potrzeba - 92 kwatery, każda o powierzchni 40 m². Wynika to z ilości żołnierzy pułku do zakwaterowania:

- stan etatowy pułku po zmobilizowaniu - 2039 żołnierzy;
- 200 żołnierzy to osoby funkcyjne rozmieszczone na stanowiskach dowodzenia i obsługujące bazę mobilizacyjną - należy więc ich odliczyć od potrzeb kwater.

Pozostaje do zakwaterowania - 1839 żołnierzy pułku, na każdego przeznaczona się 2 m² powierzchni, co daje - 3.680 m², powierzchni potrzebnej do zakwaterowania:

$$3.680 \text{ m}^2 : 40 \text{ m}^2 \text{ /jedna kwatera/} = 92 \text{ kwatery.}$$

Ogółem potrzeby kwater /pomieszczeń/ w postaci świadczeń rzeczowych wynoszą - 109 kwater o ogólnej powierzchni - 4.380 m². Szczegółowe rozliczenie rozmiarów potrzebnych dla pułku kwater przedstawia poniższa tabela nr 12.

Z zasady większość tych kwater /pomieszczeń/ będzie znajdowała się w rejonie alarmowym pułku. Przy wyborze kwater należy kierować się ich funkcjonalnością np. pomieszczenia użyteczności publicznej jak kluby, kina, szkoły, rezerwy, strażackie i ewentualnie domy mieszkalne, stodoły prywatne.

Tabela 12

POTRZEBY KWATER DLA PUŁKU ZMECHANIZOWANEGO

Pododdziały /elementy bazy mob./	Ilość i powierzchnia kwater	
	Ilość kwater /pomieszczeń/	Ogólna powierzchnia kwater w m ²
SD, TSD	2	80
PKI	4	160
PRT	2	100
PPZ	1	40
PPW /osiem/	8	320
Razem dla bazy i punktów dowo- dzenia	17	700
kłacz, krozp, plo i rr	5	200
1 bpz	20	800
2 bpz	20	800
3 bpz	20	800
bcz	9	360
bah, bappanc, baplot	6	240
ksap, plchem	3	120
kzaop, krem, kmed	9	360
Razem dla podod- działów	92	3.680
U G O Ł E M	109	4.380

Sieć osadnicza w rejonie alarmowym pułku ma zasadniczy wpływ na wybór i lokalizację poszczególnych elementów bazy mobilizacyjnej, stanowisk dowodzenia pułku i pododdziałowych punktów wyposażenia.

Z kwater /pomieszczeń/, w których rozwinięte zostały elementy bazy mobilizacyjnej pułku, korzystać się będzie do czasu zakończenia mobilizacyjnego rozwinięcia, a z pomieszczeń, w których zakwaterowane zostały pododdziały, ^{czas} na postoju pułku w tym rejonie.

Pytanie nr 15 w ankiecie dotyczyło "Ile kwater potrzeba do zabezpieczenia wykonania zadań w pułku w czasie pobytu w zapasowym rejonie alarmowym " ? Spośród ankietowanych oficerów - 77 % wyraziło uzasadnioną opinię, iż potrzeba - 100 kwater, pozostali wymienili liczbę 50 - 60 kwater o powierzchni 40 m² każda, mając na uwadze budynki użyteczności publicznej, w których można w całości zakwaterować pododdział typu batalion /kompania/.

Opierając się jednak na przeliczniku metrażowym średniej kwatery - 40 m², należy wykerzystać - 100 - 110 kwater. Zabezpieczone zostanie wówczas normalne funkcjonowanie elementów bazy mobilizacyjnej oraz dogodne rozmieszczenie pododdziałów z takim wyliczeniem, aby na jednego żołnierza, w warunkach polowych, przypadło 2 m² powierzchni.^{20/}

Rozmiar ilościowy potrzebnych dla pułku o wysokim stopniu skadrowania świadczeń osobistych i rzeczowych jest uwarunkowany dokładnym zaplanowaniem przedsięwzięć do realizacji zadań w kolejnych stanach osiągnięcia gotowości bojowej, terminowym stawiennictwem sił i środków w ramach mobilizacyjnego rzutu alarmowego. Ponadto zależy

20/ W wojskowym namiocie polowym "NS" można zakwaterować 8-9 żołnierzy, którego powierzchnia wynosi 20 m². Stąd na jednego żołnierza w warunkach polowych przypada ok. 2 m² powierzchni.

od organizacji wykorzystania etatowych sił i środków pułku, przybyłych sił i środków w mobilizacyjnym rzucie alarmowym, a także od przeszkolenia powoływanych świadczeń osobistych do wykonania przez nich zadań.

Z dotychczasowych rozważań wynika, iż ogólne rozmiary potrzebnych świadczeń osobistych i rzeczowych dla poszczególnych pododdziałów pułku wynoszą:

Tabela 13

OGÓLNE POTRZEBY ŚWIADCZEŃ DLA pz

Pododdziały	Świadczenia osobiste	Świadczenia rzeczowe			Uwagi dotyczące kwater
		środki transp.	Wózki widłowe	Kwatery	
kłacz, kr, plo i rr	27	12		12	5-dla ŻR, 1-SD, 1-PPW 4-PKI, 1-PPZ
1 bpz	22	7		21	20-dla ŻR 1 - PPW
2 bpz	20	7		21	20-dla ŻR, 1-PPW
3 bpz	22	7		21	20-dla ŻR, 1-PPW
bcz	33	9	2	10	9-dla ŻR, 1 PPW
bah, bappanc, baplot	19	1	2	7	6-dla ŻR, 1-PPW
ksap, plchem	8	2		4	3-dla ŻR, 1-PPW
kzaop, krem, kmed	31	10		13	9-dla ŻR, 2 PRT, 1-PPW, 1-TSD
RAZEM	182	55	4	109	

2. Sposoby usprawnienia procesu wykorzystania świadczeń w pułku.

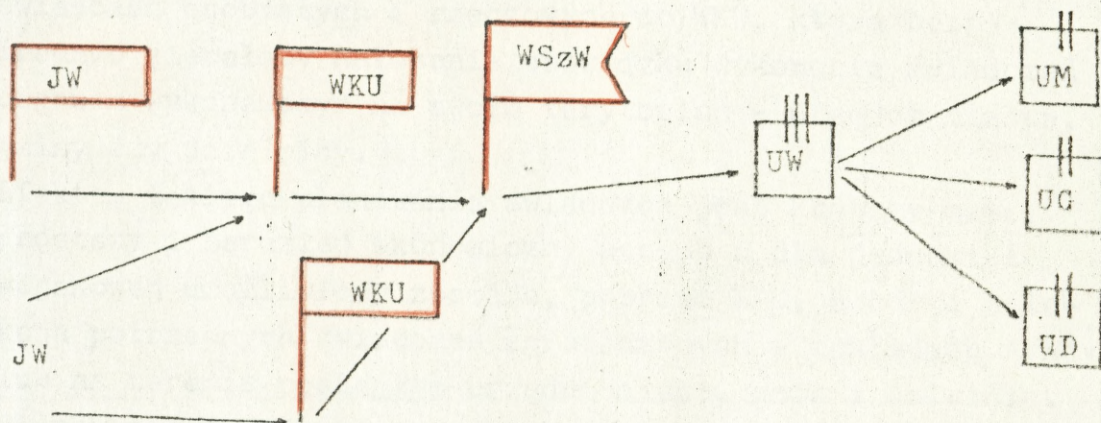
Jak wynika z analiz przedstawionych w drugim rozdziale w celu usprawnienia procesu wykorzystania świadczeń w pułku należy:

- a/ doskonalić planowanie potrzebnych świadczeń dla pułku w aspekcie skracania szczebli planowania, utrzymania stabilności świadczeń oraz uporządkowania dokumentów z tym związanych w pułku;
 - b/ wydłużyć obowiązujący czas na przygotowanie świadczeń osobistych do wykonywania przez nich zadań w pułku;
 - c/ rozważyć i prawnie usankcjonować możliwość wcześniejszego pobrania części świadczeń osobistych, już w stanie osiągnięcia podwyższonej gotowości bojowej pułku;
 - d/ świadczenia osobiste połączone z rzeczowymi w postaci środków transportowych, urządzeń przekładunkowych wraz z kierowcami, operatorami wykorzystywać w sposób scentralizowany w pułku do realizacji i zabezpieczenia jednego z głównych zamierzeń w procesie osiągnięcia WSGB pułku.
- a/ Doskonalenie całokształtu spraw związanych z planowaniem świadczeń dla pułku.

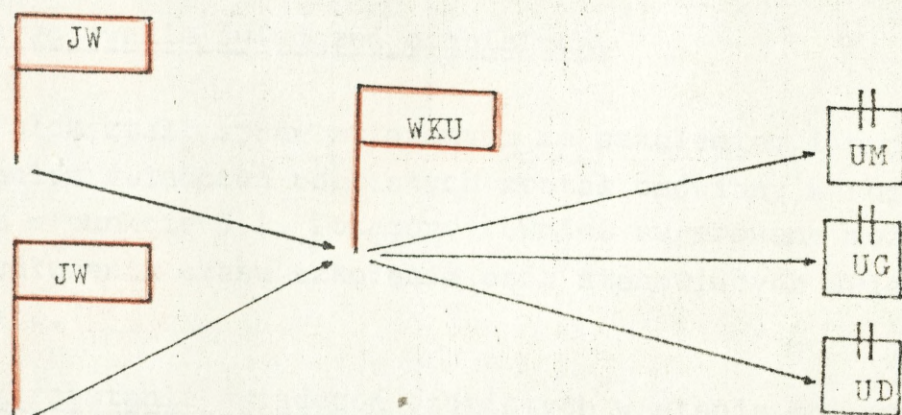
Z dotychczasowych rozważań wynika, iż droga planowania świadczeń jest zbyt długa i wieloszczelowa. Rozpoczyna się ona w pułku i wiedzie poprzez organy administracji wojskowej oraz państwowej do najniższego jej szczebla zarządzania. Pominięcie w czasie planowania świadczeń z gospodarki narodowej organów koordynujących tzn. WSZW i Urzędów Wojewódzkich Rad Narodowych byłoby usprawnieniem.

Poniżej przedstawiona została dotychczasowa droga planowania świadczeń i proponowana:

A/ Dotychczasowa droga planowania świadczeń z gospodarki narodowej.

B/ Proponowana droga planowania świadczeń z gospodarki narodowej.

Przesłanką do takiego spojrzenia na planowanie świadczeń z gospodarki narodowej dla jednostek wojskowych jest to, że wykluczając powyższe dwa ogniwa, które jedynie koordynują i zatwierdzają plany wykorzystania świadczeń, znacznie uproszcza się sposób planowania, usprawnia doraźne

wnoszenie poprawek w stosunku do potrzeb świadczeń dla danej jednostki wojskowej.

Stacjonująca jednostka wojskowa /pułk/ na danym terytorium uzupełniany jest w zakresie potrzeb mobilizacyjnych przez Wojskową Komendę Uzupełnień, która jest "gospodarzem" rezerw na swoim obszarze. Wystarcza więc przedłożenie przez jednostkę wojskową zapotrzebowania na określoną liczbę świadczeń osobistych i rzeczowych do WKU, która bezpośrednio zlecałaby nałożenie obowiązku wykonania świadczeń organom wykonawczym na swoim terytorium - urzędom miasta, gminy czy dzielnicy.

Efektom takiego planowania świadczeń jest krótszy czas, prostszy i bardziej ekonomiczny sposób a dla jednostki wojskowej umożliwiony zostaje, poprzez WKU, dobór i selekcja potrzebnych świadczeń zgromadzonych w zakładach pracy lub na terenie podległym urzędom miast, gmin i dzielnic. Planowanie świadczeń rzutuje ponadto na sposób i terminowość ich powiadamiania oraz pobierania.

b/ Przygotowanie świadczeń osobistych.

Całokształt spraw związanych ze szkoleniem i przygotowaniem świadczeń osobistych został omówiony w rozdziale drugim w punkcie 3.2. Pokazano również sugerowane możliwości wydłużenia czasu szkolenia osób stanowiących świadczenia osobiste.

c/ Wykorzystanie świadczeń osobistych w stanie podwyższonej gotowości bojowej.

Analiza zadań przewidzianych do realizacji w pułku o wysokim stopniu skadrowania sugeruje, że większość przedsięwzięć przygotowawczych o dużej pracochłonności i czasochłonności należy wykonać w stanie osiągania podwyższonej

gotowości bojowej, do których należą:

- przygotowanie sprzętu technicznego i uzbrojenia do eksploatacji;
- przygotowanie i załadowanie części zapasów przeznaczonych do ewakuacji;
- przygotowanie bazy mobilizacyjnej do ewakuacji.

Siłki i środki w tego typu oddziale są bardzo skromne /189 ludzi i 17 środków transportowych - załącznik nr 15/. Dlatego też zachodzi potrzeba powołania w stanie osiagania podwyższonej gotowości bojowej części zaplanowanych do wykorzystania świadczeń osobistych z gospodarki narodowej, które wspólnie z etatowymi siłami /54 oficerów i chorążych oraz 135 podoficerów i szeregowców/ pułku i środkami transportowymi realizowałyby powyższe przedsięwzięcia rzutujące na dalszy przebieg procesu osiagania kolejnych stanów gotowości bojowej.

Wcześniejsze powołanie świadczeń z gospodarki narodowej może kolidować jedynie z ujawnieniem zamierzeń przygotowawczych do osiagania WSGB. Patrząc jednak na znaczenie realizacji przedsięwzięć w tym stanie gotowości bojowej, jest to niewspółmiernie ważniejsze, niż rzekome ujawnienie przygotowań mobilizacyjnych w pułku.

Przyjmując powyższe rozwiązanie - wcześniejszego pobierania części świadczeń z gospodarki narodowej, należy zastanowić się, do wykonania jakich zadań należy użyć świadczących obywateli. Z harmonogramu czynności realizowanych w stanie podwyższonej gotowości bojowej wylaniają się trzy główne zamierzenia, które mogłyby, przy współudziale etatowych sił pułku, realizować świadczenia osobiste:

- przygotowanie sprzętu technicznego i uzbrojenia będącego na zapasach nienaruszalnych do eksploatacji;
- przygotowanie zapasów materiałowo-technicznych i kwatermistrzowskich do ewakuacji;

- przygotowanie elementów bazy mobilizacyjnej pułku do ewakuacji.

Zamierzenie pierwsze polega na:

- obsłudze technicznej sprzętu i uzbrojenia;
- montowaniu ekumulatorów w wozach bojowych i środkach transportowych;
- wymianie olejów i smarów tam gdzie zachodzi taka potrzeba;
- sprawdzeniu stanu technicznego poszczególnych zespołów;
- rozkonserwowaniu silników, zespołów i uzbrojenia.

Na zapasach nienaruszalnych /zał. nr 1/ znajduje się 293 jednostki sprzętu technicznego i uzbrojenia w tym 11 środków transportowych. Przyjmując, iż dwie osoby mogą w czasie 6-8 godzin obsłużyć pięć jednostek sprzętu technicznego lub uzbrojenia, to w sumie potrzeba - 118 osób z tego etatowe siły pułku mogą wydzielić - 43 żołnierzy /zał. nr 15/ a w ramach świadczeń osobistych należałoby pobrać - 75 obywateli.

2 . /293 jednostki sprzętu : 5 obsługujących/ = 118 osób.

Część z nich musiałaby stanowić dobraną kadrę fachowców. Po wykonaniu powyższych zamierzeń, przypuszczalnie w czasie 6-8 godzin świadczenia można skierować do innych zadań.

Drugie zamierzenie polega na:

- rozkonserwowaniu zapasów - grupa ok. 25 ludzi;
- załadowanie zapasów amunicji na wozy bojowe - grupa 20 ludzi;
- załadowanie części zapasów materiałowych na posiadane środki transportowe /17 środków transportowych/ - grupa 67 osób.

Do wykonania powyższego zamierzenia potrzeba - 112 ludzi, a na jedną osobę wypadnie załadować ponad tonę zapasów. Należy zatem załadować 20 ton amunicji czołgowej w batalionie czołgów na wozy bojowe /zał. nr 5/ oraz pierwozy

rejs zapasów materiałowych na posiadane 17 środków transportowych pułku - 67 ton. Razem załadować 87 ton zapasów. Z ogólnej liczby potrzebnych sił, pułk może wydzielić - 60 żołnierzy /zał. nr 15 - potrzeby CE pułku/ a świadczenia - 52 osoby.

Zamierzenie trzeciej propozycji dotyczące przygotowania elementów bazy mobilizacyjnej zabezpiecząby pozostałe siły etatowe pułku w liczbie - 86 żołnierzy. Z powyższych propozycji wynika, że w stanie osiągnięcia podwyższonej gotowości bojowej należy zaplanować i pobrać świadczenia osobiste w liczbie - 127 osób, co daje 63 % ogólnych potrzeb świadczeń osobistych wykorzystywanych w procesie osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej pułku.

Wykorzystanie - 127 osób świadczących wraz z etatowymi siłami pułku byłoby następujące:

- a/ siły etatowe pułku liczące 254 oficerów i chorążych oraz 135 podoficerów i szeregowców, zajęłyby się przygotowaniem sprzętu technicznego i uzbrojenia do eksploatacji oraz przygotowaniem i załadunkiem elementów bazy mobilizacyjnej;
- b/ świadczenia osobiste generalnie wykonywałyby prace załadowcze pod nadzorem etatowych sił pułku w czasie 6-8 godzin. Świadczące osoby powinny wykonywać wszystkie prace w miejscu stałej dyslokacji pułku, co w pewnym stopniu zachowuje skrytość przygotowań mobilizacyjnych pułku. Efektywne wykorzystanie świadczeń osobistych w stanie podwyższonej gotowości bojowej znacznie wpłynie na sprawność osiągnięcia kolejnych stanów gotowości bojowej, przyczyni się to do skoordynowanego i racjonalnego użycia etatowych sił pułku do wykonania zadań specjalistycznych ujętych w harmonogramie przedsięwzięć. Wprowadzenie następnych stanów gotowości bojowej

zagrożenia wojennego lub pełnej gotowości bojowej umożliwi, z udziałem przybyłego mobilizacyjnego rzutu alarmowego i pozostałych świadczeń, bezkolizyjną ewakuację bazy mobilizacyjnej, sprzętu technicznego i zapasów do rejonu alarmowego w określonym czasie.

W czasie prowadzonych badań w jednostkach wojskowych wszyscy dowódcy pułków skadrowanych wypowiedzieli się za korzystaniem z części zaplanowanych świadczeń osobistych w stanie podwyższonej gotowości bojowej. Świadczy o powyższym pytanie nr 6 i 8 zawarte w kwestionariuszu wywiadu. Według autora problem ten jest nadal otwarty, ale za korzystaniem ze świadczeń osobistych w stanie podwyższonej gotowości bojowej przemawia szereg poważnych czynników. Tym bardziej, iż w okresie pokoju w czasie organizacji ćwiczeń mobilizacyjnych przepisy pozwalają korzystać ze świadczeń, a jest to poniekąd ujawnienie przygotowań mobilizacyjnych.

Problem użycia świadczeń w omawianym stanie gotowości bojowej wymaga dalszych badań w czasie ćwiczeń mobilizacyjnych prowadzonych w jednostkach wojskowych, pod względem rozmiarów potrzebnych w tym okresie świadczeń osobistych oraz dokładnego sprecyzowania im zadań, a także czasu wykorzystania.

Obecnie jest to problem kontrowersyjny, wzbudza szereg wątpliwości; szczególnie chodzi o skrytość przedsięwzięć mobilizacyjnych. Nie mniej jednak powinien być rozważany i prawnie usankcjonowany.

d/ scentralizowane wykorzystanie świadczeń w pułku:

Z całokształtu wykorzystania świadczeń osobistych wyłania się problematyka dotycząca sposobu ich użycia w toku osiągania WSGB a szczególnie stanu gotowości bojowej zagrożenia wojennego. Dotychczasowa praktyka użycia świadczeń dowodzi, że są one wykorzystywane w sposób zdecentralizowany do wykonania prac w pododdziałach i na korzyść oddziału. Powoduje to

rozproszenie wysiłku a czas ich efektywnej pracy jest różnicowany w zależności od zakresu przedsięwzięcia. W pułku o wysokim stopniu skadrowania świadczenia osobiste oraz połączone z rzeczowymi w postaci środków transportowych i urządzeń należy wykorzystywać w sposób scentralizowany do wykonania głównego zamierzenia, które rzutuje na ogólny czas osiągnięcia stanu gotowości bojowej zagrożenia wojennego. Tym zamierzeniem jest załadowanie i ewakuacja zapasów materiałowo-technicznych i kwaternistrzowskich pułku do rejonu alarmowego.

Wynika ono z oceny czynności /zdarzeń/ w procesie osiągnięcia gotowości bojowej zagrożenia wojennego - czas trwania poszczególnych czynności w sieci PBRT /zał. nr 17, 18 i 19/.

Od wykonania powyższego zamierzenia zależy:

- terminowe rozwinięcie elementów bazy mobilizacyjnej pułku w wyznaczonych rejonach, poza miejscem stałej dyslokacji;
- czas podjęcia zapasów przechowywanych poza jednostką w składach garnizonowych i innych;
- czas opuszczenia miejsca stałej dyslokacji przez pułk;
- terminowy rozdział zapasów dla poszczególnych pododdziałów pułku w rejonie alarmowym;
- czas osiągnięcia gotowości do mobilizacyjnego rozwinięcia pułku.

Uzasadniając scentralizowane wykorzystanie zaplanowanych świadczeń osobistych oraz połączonych z rzeczowymi do jednego tylko, głównego zadania w postaci grupy ewakuacyjnej pułku, należy stwierdzić, że:

- centralizacja umożliwi łatwiejsze przygotowanie świadczeń osobistych do wykonania poszczególnych przedsięwzięć w ramach grupy ewakuacyjnej pułku;
- dowódcy poszczególnych podgrup załadowczo-ewakuacyjnych mają możliwość poznania świadczących osób oraz racjonalnego zorganizowania prac załadowczo-ewakuacyjnych;

- świadczące osoby byłyby równomiernie obciążone i wykonywałyby pracę w określonym czasie, po czym mogłyby być odesłane do macierzystych zakładów pracy, miejsce zamieszkania;
- ułatwione jest planowanie i dobór osób do poszczególnych podgrup zakładwczó-ewakuacyjnych z określonych zakładów pracy i w miarę możliwości pobieranie pracowników z jednej zmiany;
- kierownictwo nad wykonywaniem prac przez świadczących osobiste sprawowałby kwatermistrz - zastępca dowódcy pułku;

Przy scentralizowanym użyciu świadczeń osobistych oraz połączonych z rzeczowymi, sposób ich wykorzystania byłby następujący:

1. Z ogólnej liczby - 182 osoby świadczące do grupy ewakuacyjnej należy wydzielić - 166 osób, a pozostałe - 16 osób to specjaliści /fryzjerzy, mechanicy samochodowi/ niezbędni do zabezpieczenia strzyżenia wcielonych żołnierze rezerwy - 12 fryzjerów /pułk organizuje osiem pododdziałowych punktów wyposażenia, na każdy kompanijny punkt przewidzieć po jednym fryzjerze - 4 fryzjerów, a na batalionowe punkty wyposażenia po dwóch fryzjerów dla 1,2,3 bpz i bcz - 8 fryzjerów/.
Ponadto cztery świadczące osoby w postaci specjalistów mechaników samochodowych wydzielić do obsługi samochodów przybywających z gospodarki narodowej na punkt rozdziału transportu.
2. Świadczenia rzeczowe w postaci środków transportowych i wózków widłowych wraz z kierowcami i operatorami wykorzystać w całości do udziału w grupie ewakuacyjnej pułku w celu załadunku mechanicznego zapasów materiałowo-technicznych i ich ewakuacji kolejnymi rejsami do rejonu alarmowego.
Wykorzystanie w całości potrzebnych - 55 środków

transportowych pozwoli ewakuować zapasy materiałowo-techniczne pułku w ilości - 179 ton w jednym rejsie do rejonu alarmowego. Następnie mogą one udzielić pomocy w ewakuacji zapasów pododdziałowych lub też można wariantować te czynności. Najpierw wywieźć zapasy pododdziałowe, składując je w wyznaczonych miejscach w rejonie alarmowym, a następnie w drugim rejsie dokonać ewakuacji zapasów przewożonych w tyłach pułku i rozładować je bezpośrednio na transport przyjeżdżający na uzupełnienie potrzeb mobilizacyjnych pułku w stanie pełnej gotowości bojowej.

2.1. Proponowane zamierzenia do realizacji przez poszczególne siły w procesie osiągania WSGB pułku o wysokim stopniu skadrowania.

a/ siły etatowe pułku:

- fachowy nadzór w podgrupach załadowczo-ewakuacyjnych pułku;
- przygotowanie do pracy elementów bazy mobilizacyjnej;
- przygotowanie do eksploatacji sprzętu technicznego wraz z siłami mobilizacyjnego rzutu alarmowego;
- udział w ewakuacji sprzętu technicznego do rejonu alarmowego;
- zorganizowanie bojowego zabezpieczenia procesu osiągania WSGB /regulacji ruchu, maskowania, osłonę plot, ochronę i obronę oraz rozbudowę inżynierską rejonu alarmowego/.

b/ siły mobilizacyjnego rzutu alarmowego:

- uzupełnienie stanu osobowego dowódców i specjalistów w pododdziałach /kierowców, mechaników kierowców, operatorów urządzeń sprzętu technicznego/;
- udział w przygotowaniu sprzętu technicznego do eksploatacji;

- ewakuacja sprzętu technicznego do rejonu alarmowego;
- udział w zabezpieczeniu funkcjonowania elementów bazy mobilizacyjnej pułku.

c/ sily świadczeń osobistych:

- udział w uzupełnieniu i działaniu elementów bazy mobilizacyjnej;
- załadunek na wozy bojowe i środki transportowe zapasów pułku;
- dokonanie ewakuacji zapasów materiałowo-technicznych do rejonu alarmowego pułku.

Potrzebny rozmiar świadczeń dla pułku zmechanizowanego o wysokim stopniu skadrowania oraz organizację procesu ich wykorzystania może w pełni potwierdzić i określić jedynie praktyka.

Z A K O Ń C Z E N I E

Gotowość bojowa jest podstawowym zamierzeniem organizacyjno-szkoleniowym, ma ona właściwości integrujące wszystkie inne przedsięwzięcia w codziennej działalności szkoleniowo-wychowawczej, które wynikają z rozkazów, zarządzeń, planów i programów szkolenia. Dlatego też opracowana rozprawa dotyczy zasadniczego szczebla dowodzenia, jakim jest oddział, w którym urzeczywistniają się podstawowe przedsięwzięcia mobilizacyjne, realizowane w ramach osiągania wyższych stanów gotowości bojowej.

Wprowadzona pod koniec lat siedemdziesiątych struktura organizacyjna pułku o wysokim stopniu skadrowania jest specyficzna w naszych Siłach Zbrojnych. Oddziały o niskim stopniu pokojowego ukończenia posiadają tę specyfikę, że muszą realizować takie zadania mobilizacyjne jak oddziały o wyższym pokojowym stopniu ukończenia, ale ograniczonymi siłami i środkami. Stąd też zachodzi potrzeba sięgania po świadczenia z gospodarki narodowej, aby można było realizować stojące przed tymi oddziałami zadania w procesie osiągania wyższych stanów gotowości bojowej.

Konieczność angażowania świadczeń osobistych i rzeczowych z gospodarki narodowej warunkuje realizację wielorakich celów i zadań w toku osiągania gotowości bojowej pułku, które współprzyczyniają się do sprawniejszego ich wykonania.

Czynnik czasu, tak ważny w procesie osiągania gotowości bojowej, powoduje konieczność udzielenia pomocy dla pułku o wysokim stopniu skadrowania przez świadczące siły i środki, przy udziale których istnieje możliwość wykonania nakazanych przedsięwzięć w określonym czasie, a nawet skrócenia go w toku osiągania WSGB.

Skrócenie czasu trwania tego procesu oraz uzyskanie innych wymiernych efektów będzie możliwe wówczas, kiedy zespolone zostaną wszystkie siły i środki zaangażowane do realizacji przedsięwzięć w pułku o wysokim stopniu skadrowania. Wysiłki te wyrażają się w odpowiednim zaplanowaniu prac, zabezpieczeniu warunków dla sił etatowych pułku, mobilizacyjnego rzutu alarmowego i świadczeń.

Na podstawie doświadczeń zebranych w czasie ćwiczeń mobilizacyjnych uważa się, że świadczenia z gospodarki narodowej stanowią integralną część zabezpieczenia procesu osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej głęboko skadrowanego pz. Efektywne ich wykorzystanie pozwala racjonalnie realizować zamierzenia w toku osiągnięcia WSGB pułku zmechanizowanego.

Jak wykazano w niniejszej rozprawie, samo zaplanowanie świadczeń, bez odpowiedniej organizacji ich wykorzystania, nie wystarcza i może doprowadzić do ujemnych zjawisk w tym procesie np. nieterminowe, bądź złe załadowanie elementów bazy mobilizacyjnej, czy zapasów materiałowo-technicznych pułku itp.

Autor sądzi, iż przyjęte w rozprawie rozwiązanie okaże się przydatne w praktyce wykorzystania świadczeń osobistych i rzeczowych, a proponowany rozmiar i proces ich wykorzystania będzie możliwy do realizacji w pułkach zmechanizowanych o wysokim stopniu skadrowania.

Autor nie miał możliwości zweryfikowania wszystkich rozwiązań na bazie konkretnego pułku zmechanizowanego o wysokim stopniu skadrowania i wykazania w sposób doświadczalny racjonalności rozmiarów potrzebnych świadczeń oraz procesu ich wykorzystania. Zachodzi zatem potrzeba przeprowadzenia tej weryfikacji w trakcie ćwiczeń doświadczalnych i innych w celu wprowadzenia ewentualnych poprawek i uzupełnień do przedstawionych

w pracy propozycji.

W aspekcie powyższych analiz i wniosków można oczekiwać, iż praca ta będzie przyczynkiem do bardziej racjonalnego spojrzenia na całokształt problematyki związanej ze świadczeniami wykorzystywanymi w jednostkach wojskowych, głównie skadrowanych i nowo formowanych w czasie pokoju, jak i mobilizacji.

Warszawa, 15.01.1983 rok.

B I B L I O G R A F I A

1. Biuletyn informacyjny KOK nr 20-A z 1977 r.
2. Biuletyn informacyjny nr 2 z 1982 r. Sztab Gen. WP.
3. Dańko Wł. - Organizacja dywizji zmechanizowanej i pancerniej, Warszawa 1977 r.
4. Instrukcja w sprawie przekazywania dla potrzeb obrony Państwa środków transportowych, maszyn i urządzeń, Warszawa 1979 r.
5. Leksykon wiedzy wojskowej, Warszawa 1979 r.
6. Łęźny Wł. - Zarys historyczny rozwoju systemów mobilizacyjnych, Warszawa 1971 r.
7. Katalog jednostek ładunkowych amunicji na paletach i w pakietach, Warszawa 1972 r.
8. Kutrzeba St. - Polskie ustawy i artykuły wojskowe od XV do XVII w, Kraków 1937 r.
9. Kurnal J. - Zagadnienia teorii organizacji i zarządzania, Warszawa 1971 r.
10. Malicki T. - Zadania i zasady współdziałania w sprawach obronnych aparatu wykonawczego organów władzy administracji państwowej, Warszawa 1975 r.
11. Malicki T. - Węzłowe problemy struktury zadań władzy i administracji państwowej w zakresie obronności w świetle przepisów prawa, Warszawa 1972 r.
12. Materiałowo-techniczne zabezpieczenie działań bojowych przez służby uzbrojenia i elektroniki, Warszawa, 1979 r.
13. Mała encyklopedia prawa, Warszawa 1980 r.
14. Metodologiczne problemy teorii i praktyki wojskowej, Warszawa 1971 r.
15. Ogólna koncepcja modelu funkcjonowania dołowych ogniw kierowania, Warszawa 1974 r.

16. Pawłowski T. - Tworzenie pojęć i definiowanie ich w naukach, Warszawa 1979 r.
17. Plany sieciowe "PERT" - załączniki do wytycznych mobilizacyjnych cz.I, Warszawa 1971 r.
18. Projekt instrukcji o mobilizacyjnym rozwinięciu jednostek wojskowych, Warszawa 1981 r.
19. Przegląd OTK nr 1/17 z 1982 r.
20. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17.7.1981 r. w sprawie świadczeń na rzecz obrony.
21. Saulewicz A. - Prawne problemy ludowej obronności i zadania rad narodowych w tej dziedzinie, Warszawa 1968 r.
22. Saulewicz A. - Wojskowy przegląd prawniczy nr 1/1973 i 1/1974.
23. Stuglik M. - Myśl Wojskowa /tajna/ nr 4/1979 r.
24. Trawiński Fr. - Podstawowe kierunki zmian zawarte w projekcie nowelizacji ustawy o powszechnym obowiązku obrony PRL, Warszawa 1977 r.
25. Tytyzin N.F. - Kierowanie procesem przyswajania wiedzy, Warszawa 1980 r.
26. Szwed E. - Zastosowanie metody sieciowej "PERT" do planowania, kierowania i kontroli realizacji materiałowo-technicznego zabezpieczenia osiągnięcia WSCB pułku, Warszawa 1973 r.
27. Świat i życie /Zarys encyklopedyczny współczesnej wiedzy i kultury / tom 5, Lwów 1939 r.
28. Uchwała KOK z dnia 17.4.1975 r. w sprawie gotowości obronnej PRL.
29. Ustawa o powszechnym obowiązku obrony PRL, Dz.U. z dnia 6.8.1979 r. nr 18, poz. 111.
30. Wiśniewski E, Jagiełło R. - Metodyka wojskowych badań naukowych część I, i II, Warszawa 1981 r. /projekt/.

31. Wnioski z ćwiczenia LATO - 82, Sztab Gen. WP 1982 r.
32. Wytyczne mobilizacyjne część I, Warszawa 1973 r.
33. Wytyczne organizacyjno-szkoleniowe dla Sił Zbrojnych PRL na rok 1982 .
34. Vademecum oficera służb tyłowych, Warszawa 1978 r.
35. Zarządzenie nr 01/75 z dnia 15.7.1975 r. Ministra Administracji, gospodarki terenowej i ochrony środowiska.
36. Zbiór definicji i pojęć oraz znaków umownych stosowanych w pracach mobilizacyjnych sił zbrojnych /projekt/, Warszawa 1981 r.
37. Zbiór materiałów dotyczących nowelizacji ustawy o powszechnym obowiązku obrony PRL, Warszawa 1979 r.
38. Zintegrowany tyły taktyczne /Zbiór prac ASG WP/, Warszawa 1971 nr 1/50.
39. Zarządzenie Ministrów Obrony Narodowej i Spraw Wewnętrznych w sprawie planowania i realizacji obowiązku świadczeń na rzecz obrony kraju wraz z odpowiednimi wytycznymi /projekt/, Sztab Gen.WP, 1983 r.

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

1. Ukompletowanie pz w stanie osobowym i podstawowym sprzęcie technicznym.
2. Ukompletowanie pz w stanie osobowym i środkach transportowych.
3. Urzutowanie zapasów amunicji w pułku.
4. Zestawienie amunicji w pododdziałach pułku zmechanizowanego.
5. Zestawienie zapasów materiałowo-technicznych pułku do załadowania.
6. Narastania sił i środków w pz w toku osiągania WSGB.
7. Wykres ilościowy zaangażowanych świadczeń osobistych i rzeczowych do realizacji i zabezpieczenia przedsięwzięć w pułku.
8. Ilość i czas wykorzystania świadczeń osobistych.
9. Ilość i czas wykorzystania świadczeń rzeczowych.
10. Cykle ewakuacji.
11. Plan wykorzystania świadczeń organów administracji państwowej i jednostek gospodarki uspołecznionej na rzecz wojska.
12. Plan świadczeń organów administracji państwowej i jednostek gospodarki uspołecznionej na rzecz wojska.
13. Kwestionariusz wywiadu.
14. Protokół z obserwacji wykorzystania świadczeń w procesie osiągania WSGB pułku.
15. Zestawienie możliwości oraz potrzeb pz o wysokim stopniu skadrowania w zakresie sił i środków przewidzianych do powołania w ramach MRA i świadczeń z gospodarki narodowej.
16. Narastanie czynności w stanie osiągania gotowości bojowej zagrożenia wojennego pułku.
17. Lista czynności osiągania gotowości bojowej zagrożenia wojennego.
18. Model sieciowy osiągania gotowości bojowej zagrożenia wojennego pz.

19. Zagregowana sieć osiągnięcia gotowości bojowej zagrożenia wojennego.
20. Liczbowe i procentowe potrzeby świadczeń dla pułku o wysokim stopniu skadrowania.

Wydrukowano w 5 egz.
Egz. nr 1-5 Bibl.Nauk.OZS
Wyk. ppłk Wojnarowski
Druk B.M. dn.5.6.83 r.
Druk ASC WF nr 01045/WW

Załącznik 2

UKOMPLETOWANIE pz W STANIE OSOBOWYM I ŚRODKACH TRANSPORTOWYCH

Pododdział	Stan osobowy			Środki transportowe		
	Etat "W"	Stan ewid. "P"	% ukompl.	Etat "W"	Stan ewid. "P"	% ukompl.
Dowództwo i sztab	52	20	36,5	-	-	-
1 bpz	422	13	3	15	2	13,3
2 bpz	422	12	2,9	15	2	13,3
3 bpz	422	12	2,9	15	2	13,3
boz	191	14	7,3	4	-	-
boh	60	4	6,6	8	1	12,5
bappanc	36	3	8,3	4	-	-
baplot	55	2	3,8	8	1	12,5
brozp	32	2	6,2	1	-	-
kiocz	60	14	23,3	4	2	50
kap	68	2	2,9	16	1	6,2
kem	31	4	4,9	6	1	16,6
krap	78	58	74,3	65	5	7,7
kned	20	10	50	2	-	-
plchem	20	2	10	1	-	-
ploi rr	20	17	85	2	1	50
RAZEM	2039	189	8,2	166	17	10,2

URZUTOWANIE ZAPASÓW AMUNICJI W PUŁKU

Amunicja	Przy żołn.		Przy sprzi.		W tyłach pz.		Razem w pz.		
	jo	tony	jo	tony	jo	tony	jo	tony	
Strzelecka	0,5	17,6			0,3	10,6	0,8	28,2	
Strzelecka-pokładowa	1,0	16,0			0,3	4,8	1,3	20,8	
Art.do haubic	0,3	5,0	0,7	7,5	0,3	5,0	1,3	20,0	
Moździerzowa	0,3	9,7	0,7	22,4	0,3	9,7	1,3	41,8	
Ppanc do SPG-9	0,3	1,0	0,7	2,3	0,3	1,0	1,3	4,3	
Czołgowa	1,0	72,2			0,5	36,1	1,5	108,3	
Plecakowa	1,0	1,1			0,5	0,55	1,5	1,65	
	Do wyrzutni samobieżnych	1,0	3,4			0,5	1,7	1,5	5,1
Lot	ZU-23-2	0,3	3,7	0,7	20,3	0,5	14,5	1,5	43,5
	Pozostała	1,0	10,0	0,7	7,0	0,5	5,0	2,2	22,0
Lot kie- wa	S - 1 M	1,0	0,2					1,0	0,2
	S - 2 M	1,0	1,5			0,25	0,37	1,25	1,87
R A Z E M		145,4		59,5		89,3		294,2	

ZESTAWIENIE AMUNICJI W PODODZIAŁACH
/w tonach/ pz

Amunicja	opz	bcz	bh	bappenc	baplot	kr	kz	ksap	kzaoj	krem	pl ochr	pl chem	w tyl pz
Strzelecka	3,8	0,65	0,8	0,3	0,35	0,6	0,4	0,6	0,35	0,56	0,5	0,4	10,6
Strz. pokładowa	3,09	4,7		0,1	0,03	1,5				0,1			4,8
Artyleryjska			12,5										5,0
Noździerzowa	10,8												9,7
Czołgowa		72,2											36,1
SPG - 9	1,1												1,0
Plecak.	0,7												0,55
Do wyrz.samob.				3,4									1,7
Plot ZU-23-2	1,7				5,2								14,5
Pozost.	4,8	1,2		0,15	0,15								5,0
Plot S - 1 M					1,5								
S - 2 M	0,21												0,15
Razem amunicji	32,2	70,7	13,3	3,8	7,23	4,1	0,4	0,6	0,55	0,56	0,5	0,4	89,1

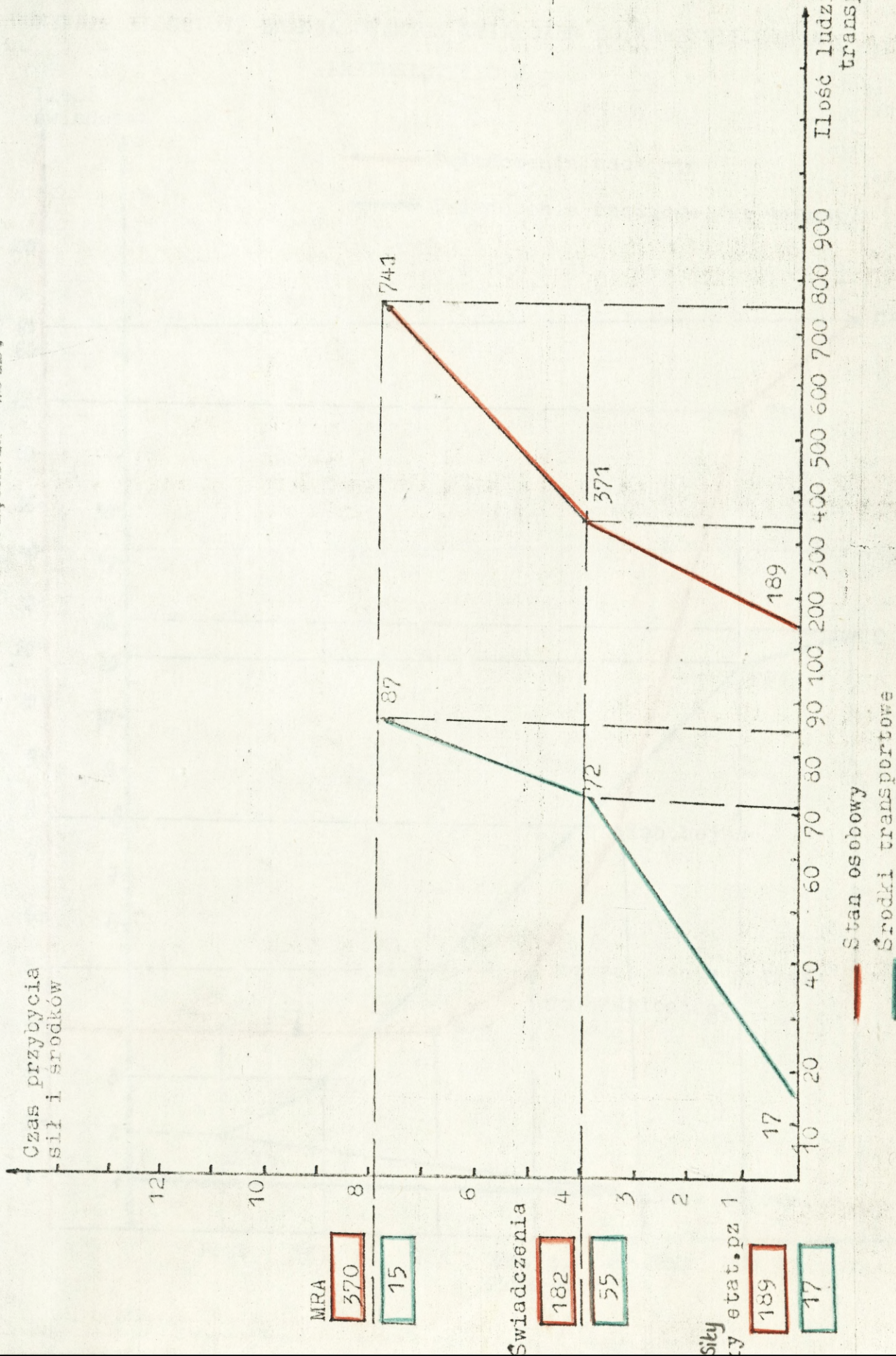
Załącznik 5

ZESTAWIENIE ZAPASÓW NATURALNYCH I TECHNICZNYCH PZ

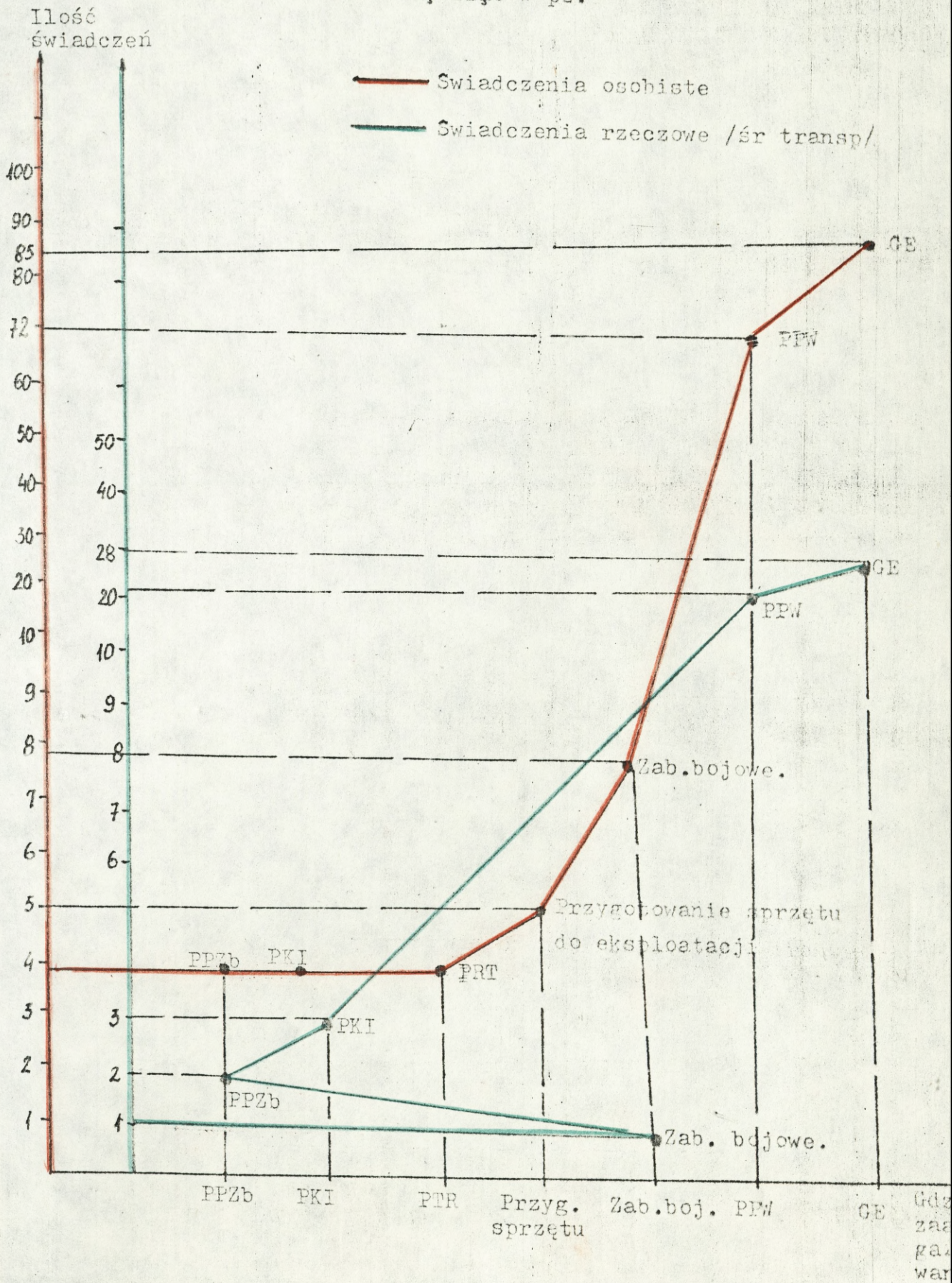
Podzielniki	Amunicja i gra- maty /t/		Zapasy środków materiałowych i technicznych PZ		Zym. /t/	Inż. zap. /t/	Łącz. /t/	Chem. /t/	Fund. /t/	Siłcz. samoch. /t/	Zapob. kwat. /t/	Fund. /t/	Zestawy i razem za- indywid. przetrz. wypoż. do załad. /t/	Ogólne potrzeby sr. transp. dyspoz. do ewak. /szt./	Środki transp. w dyspoz. dowódcy pz/szt/	Ilość rejsów do ewakua- cji zapa- sów
	z tego do zał.	z tego do zał.	WPS w /t/	Opoleń z tego do zał.												
Klęcz, krozp	5,63	4,5			0,7					5	10,2		5	6	7	1
1 bpz	34,3	25,8			1,8								16,3	17	11	1,5
2 bpz	34,3	25,8			1,8								16,3	17	11	1,5
3 bpz	34,3	25,8			1,8								16,3	17	11	1,5
bez	79,4	58,6			0,9								7,1	22	10	2,2
bah, bappanc,	24,6	18,6			0,8								5,9	10	5	2
karjol																
ksap, plchem	1,85	1,85			0,6								3,5	4	5	1
kzaon, krem	1,3	1,3			0,9								3,5	3		
kmed																
w tyłach	91,6	91,6	54,4	36,4	5,5	14,5	3,5	5,5	4,0	14,5	2,0	1,5	-	58	18	3
kułku																
w pododdz.		162,2			9,3								74	96	60	-
Razem do załadowania	507,3	253,8	54,4	36,4	14,8	14,5	3,5	5,5	4,0	14,5	2,0	1,5	74	154	76	3

Uwaga: - 25 % zapasów amunicji w bpr, kr, bah, bappanc, karjol, test załadowana na wory bojowe;
 - 5 cystern z WPS w kraop, każda po 3,6 t jest załadowana, razem - 18 ton paliw;
 - współczynnik załadowania dla amunicji przyleto - 0,85, dla pozostałych środków materiałowych - 0,75.

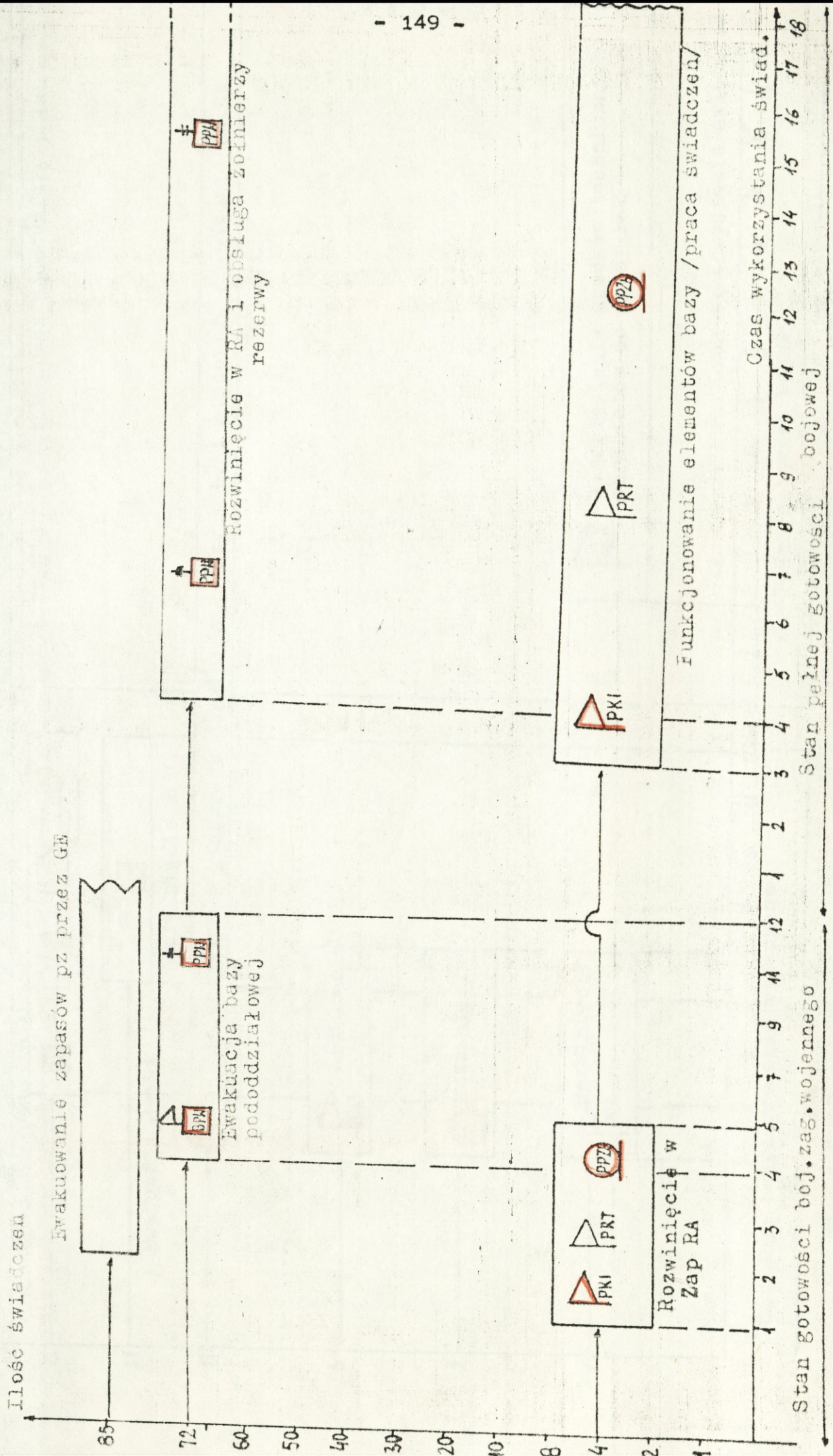
NARASTANIE SIŁ I ŚRODKÓW W PROCESIE OSIĄGANIA WSGB.

WYKRES ILOŚCIOWY ZAANGAŻOWANYCH ŚWIADCZEŃ DO ZABEZPIECZENIA PRZEDSIĘWZIĘC W.pz.

ILOŚĆ I CZAS WYKORZYSTANIA ŚWIADCZEŃ RZECZOWYCH.

Ilość świadczeń

Ewakuowanie zapasów pz przez GE

Ewakuacja bazy pododdziałowej

Rozwinięcie w RA i obsługa żołnierzy rezerwy

Rozwinięcie w Zap RA

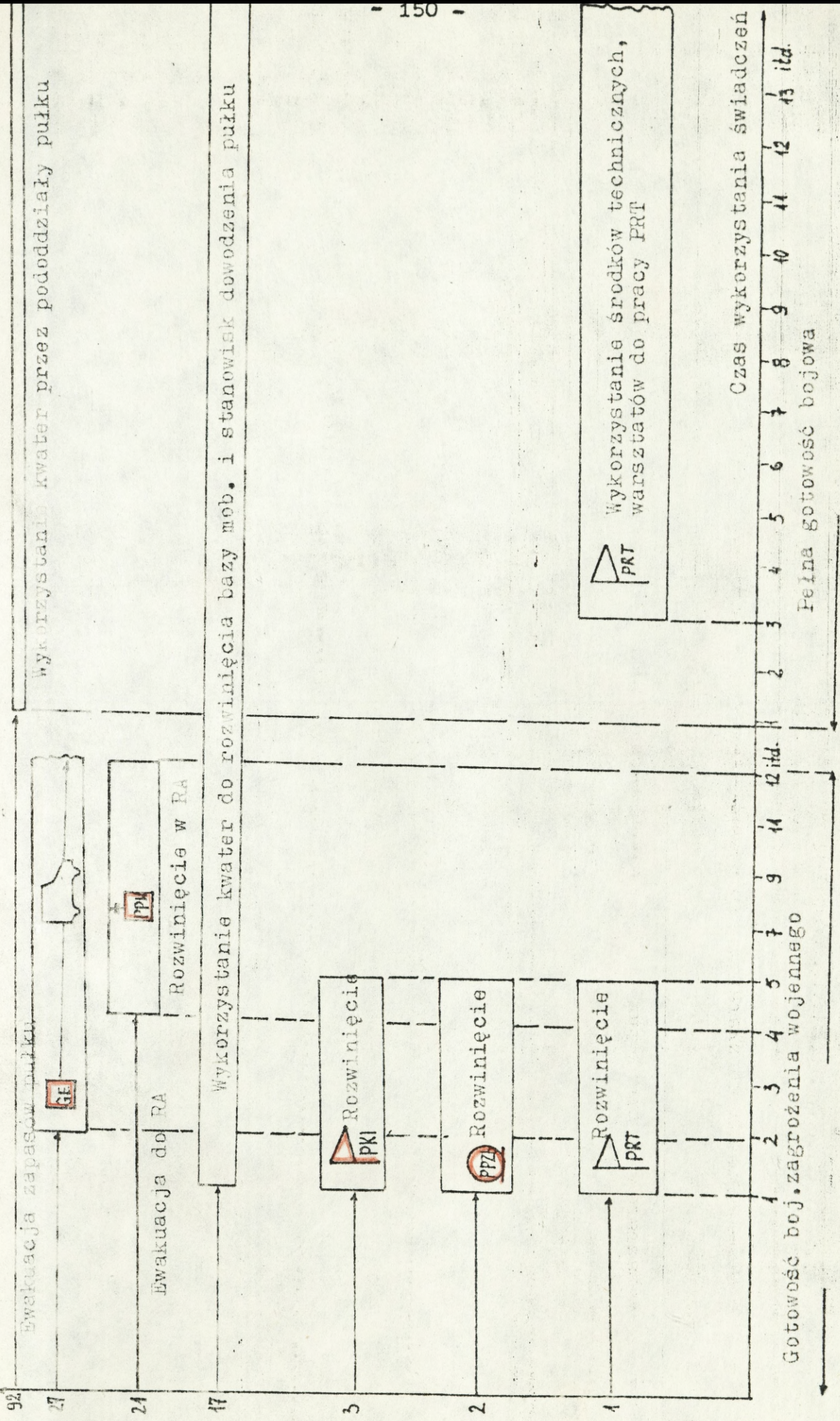
Funkcjonowanie elementów bazy / praca świadczen/

Czas wykorzystania świad.

Stan gotowości boj.zag.wojennego

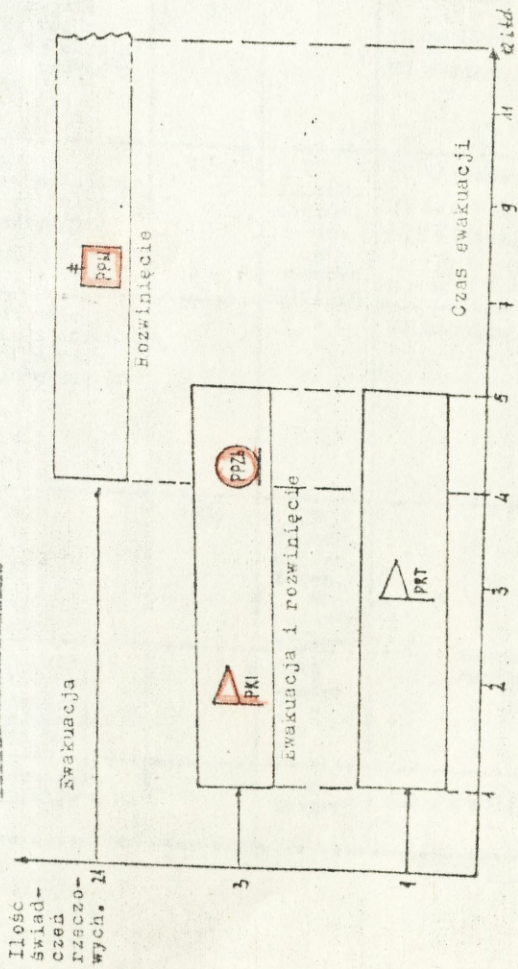
Stan pełnej gotowości bojowej

Ilość świadczeń

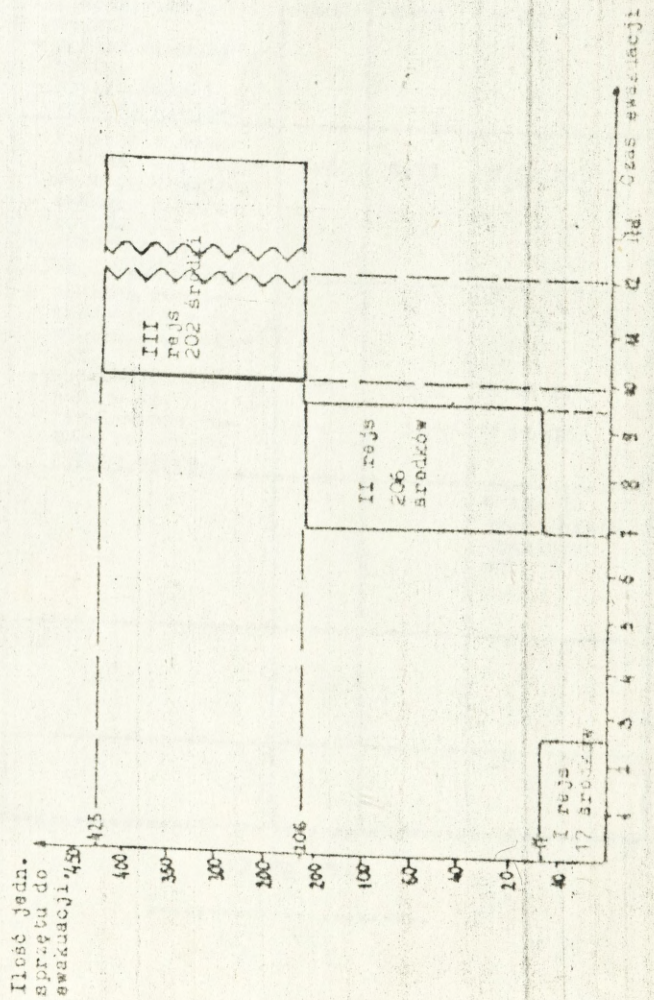

CYKLE EWAKUACJI

A. Szwy mobilizacyjne

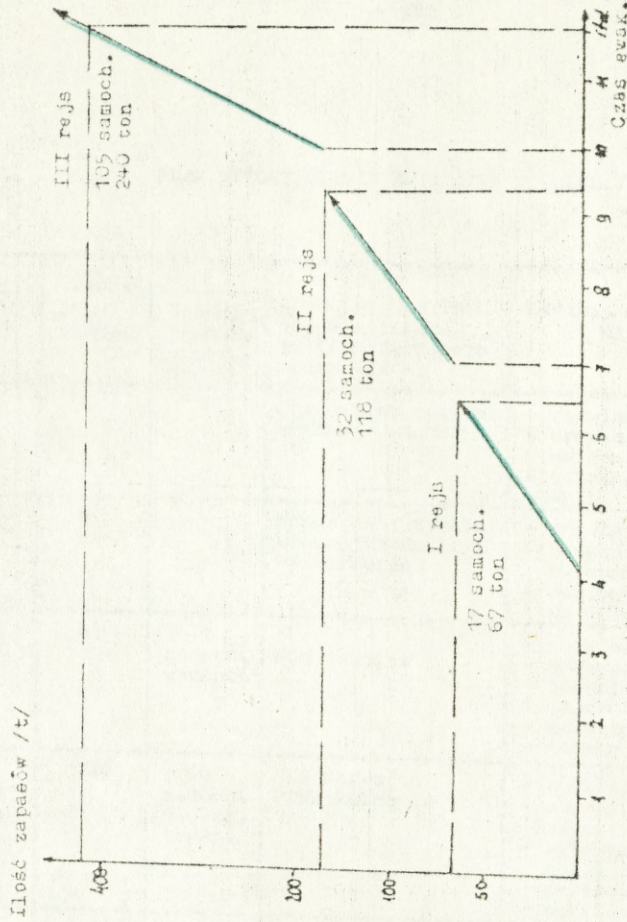

B. Stręgni bojowe

Załącznik nr 10

C. Zapasów materiałowo-technicznych pułku.

PLAN WYKORZYSTANIA ŚWIADCZEŃ W PUŁKU /PRZYKŁAD/

Lp.	Wyszczególnienie elementów bazy mobilizacyjnej	Ilość		Z jakiego zakładu pracy i terenu administracyjnego przez WКУ	Zadania do wykonania	Czas pracy		Uwagi
		Stan osobowy	Środki transp. i urządzenia			od	do	
1.	Początkowy punkt zbiórki /PPZb/	4	-	Pracownicy cywilni własnej jednostki	- rozwinięcie PPZb, - prowadzenie ewidencji, - ochrona i obrona PPZb.	G-2	G-17	czterech pracowników cywilnych pułku.
2.	Punkt kontrolno-informacyjny/WKI/	4	-	Pracownicy cywilni własnej jednostki UM Garwolin	- rozwinięcie PKI, - prowadzenie ewidencji, - ochrona i obrona PKI.	G-2	G-17	Jeden prac. cywilny pułku.
3.	Punkt rozdziału transportu/PRT/	4	1 samoch. warsztat	POM Sobolew	- rozwinięcie PRT - sprawdzenie stanu technicznego pojazdów, - malowanie znaków, - ochrona punktu.	G-2	G-17	Jeden prac. cywilny pułku.
4.	Początkowe punkty wynoszące /PPW/	72	10 samoch. ciężar. teren.	PHS Garwolin PCHW Żelechów	- rozwinięcie PPW, - strzyżenie żołnierzy rezerwy, - wydawanie należności żołnierzom rezerwy, - ochrona PPW.	G-4 G-4	G-8 G-20	W GP ZW W PP GP
5.	Przygotowanie sprzętu technicznego do eksploatacji, będącego na "TK"	5	-	UG Sobolew UG Jezioro	- usunięcie smarów z konserwacji stałej, - montaż akumulatorów, - czyszczenie i wymiana olejów.	G-5	G-10	W GP ZW
6.	Ładownictwo i ewakuacja zapasów pułku do regionu alarmowego/GR/	83	27 samoch. ciężar. teren. 4 podnośn. widłowe	UG Kłoczew, UG Krzywdza PGR Niaszków	- ładowanie zapasów na wozy bojowe i śr. transp., - ewakuacja zapasów do PA, - rozdział zapasów na pododdziały.	G-5	G-12	W GP ZW
7.	Ochrona obiektów rozładunku Inz. RA, regulacja ruchu do regionu alarmowego.	3	-	UG Sobolew	- ochrona rozmieszczenia elementów bazy mobilizacyjnej, - wykonanie prac int. w RA, - regulowanie ruchu kolumn do regionu alarm.	G-4 G-	G-12 G-24	W GP ZW W PP GP
8.	Pracownicy	180	20 samoch. ciężar. teren. 4 podnośn. widłowe					W tym 10 pracowników cywilnych pułku.
9.	Podzielenie elementów bazy mobilizacyjnej i stanowisk dowodzenia pułku.		15 kwater	WКУ Garwolin				
10.	Podzielenie pododdziałów w RA		97 kwater	WКУ Garwolin				

DOWÓDCA PUŁKU

WOJEWÓDZKI PLAN ŚWIADCZEŃ NA RZECZ OBRONY KRAJU DO REALIZACJI.

Nr poz.	Nazwa organu /JW/ na którego rzecz realizowane są świadczenia.	Świadczenia osobiste			Świadczenia rzeczowe			Nazwa organu uprawnionego do nakładania świadczeń.	
		Liczba osób oraz dane o ich kwalifikacjach.	Rodzaj i zakres wyk. pracy.	Nazwa miejscowości z terenu których nastąpi wykorzystanie świad.	Termin realizacji świadczenia	Rodzaj i ilość przedmiotów świad.	Przeznaczenie		Nazwa miejscowości /zakładu pracy/ z którego mają być realizowane.

I. Świadczenia przewidziane do realizacji obrony kraju.

II. Świadczenia przewidziane do realizacji podczas podwyższonej obronności państwa oraz w razie ogłoszenia mobilizacji.

KWESTIONARIUSZ WYWIADU

Szanowny Dowódco /Szefie/, uczestniczysz w badaniach naukowych dotyczących wykorzystania świadczeń z gospodarki narodowej w procesie osiągania WSGE oddziału o wysokim stopniu skadrowania. Od Twoich szczerych, rzetelnych i obiektywnych wypowiedzi zależą wyniki badań. Z góry dziękujemy za sumienne wypełnienie kwestionariusza.

Kwestionariusz ma charakter bezimienny, interesują nas tylko Twój wiek..., nazwa ukończonej uczelni wojskowej..... oraz staż dowódczy na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym /zaznacz kółeczkiem stosowną odpowiedź/

1. Ile razy korzystałeś z pomocy świadczeń z gospodarki narodowej w Twojej karierze dowódczej ?
 - a/ w 1979 r.
 - b/ w 1980 r.
 - c/ w 1981 r.
 - d/ w 1982 r.
 - e/ jeśli nie korzystałeś to wyjaśnij dlaczego ?
 -
2. Jaki uważasz najszybszy sposób powołania świadczeń do JW ?
 - a/ siłami WKU
 - b/ siłami UMIG
 - c/ poprzez zakład pracy
 - d/ nie mam zdania
3. W jaki sposób zapewnić stabilność świadczeń powoływanych z gospodarki narodowej ?
 - a/ pobierać z jednego zakładu pracy
 - b/ pobierać z kilku zakładów pracy
 - c/ pobierać z terenu miasta, gminy
 - d/ pobierać z jednostek wojskowych pracowników cywilnych

4. Do wykonania jakich zadań widzisz świadczenia w oddziale ?
 - a/ rozwinięcia i funkcjonowania bazy mobilizacyjnej oddziału
 - b/ załadowania zapasów materiałowo-technicznych oddziału
 - c/ ewakuacji zapasów
 - d/ przygotowania sprzętu technicznego do eksploatacji
5. W jakim stanie gotowości bojowej chciałbyś powołać świadczenia do jednostki ?
 - a/ w stanie podwyższonej gotowości bojowej /PdGB/
 - b/ w stanie gotowości bojowej zagrożenia wojennego /GB ZW/
 - c/ w stanie pełnej gotowości bojowej /Pł GB/
6. Jakie rodzaje świadczeń chciałbyś wykorzystać w stanie ?
 - a/ w stanie Pd GB /jakie /.....
 - b/ w stanie GB ZW /jakie/
 - c/ w stanie Pł GB/jakie/
7. Jaki widzisz wpływ świadczeń na terminowość realizacji przedsięwzięć osiągania gotowości bojowej oddziału ?
 - a/ duży
 - b/ średni
 - c/ nie mam zdania
8. Czy chciałbyś korzystać ze świadczeń osobistych i rzeczowych tylko w postaci środków transportowych w stanie Pd GB ?
 - a/ do załadowania części zapasów na środki transportowe i wozy bojowe
 - b/ do przygotowania elementów bazy mobilizacyjnej
 - c/ do obsługi i przygotowania sprzętu technicznego
 - d/ do wykonania innych zadań /napisz jakich/
9. Jak uważasz, ile osób świadczących potrzeba do:
 - strzyżenia żołnierzy rezerwy w oddziale.. a/ - 10
b/ - 18
c/ wg Ciebie
 - dostosowania pojazdów na PRT a/ - 2
b/ - 4
c/ - w Ciebie

- zabezpieczenia pracy PKI a/ - 2
b/ - 4
c/ wg Ciebie ...
- rozwinięcie i funkcjonowania PPW a/ - 5
b/ - 10
c/ wg Ciebie ...
- rozwinięciami funkcjonowania PPZb a/ - 2
b/ - 4
c/ wg Ciebie ...
- załadowania i ewakuacji zapasów pododdz./KP/.. a/ - 10
b/ - 15
c/ wg Ciebie ...
- załadowania i ewakuacji zapasów amunicji
oddziału a/ - 20
b/ - 30
c/ wg Ciebie ...
- załadowania zapasów technicznych oddziałów ... a/ - 5
b/ - 10
c/ wg Ciebie ...
- załadowania i ewak.zapasów inż.sap. a/ - 5
b/ - 7
c/ wg Ciebie ...
- załadowania i ewak.zapasów chemicznych a/ - 4
b/ - 6
c/ wg Ciebie
- załadowania i ewak.zapasów służby zdrowia a/ - 2
b/ - 4
c/ wg Ciebie ...
- załadowania i ewakuacji zapasów służby mund... a/ - 2
b/ - 4
c/ wg Ciebie ...
- załadowania i ewakuacji zap.sł.żywnościowej .. a/ - 4
b/ - 5
c/ wg Ciebie ...
- załadowania i ewakuacji zapasów służby MPS ... a/ - 6
b/ - 8
c/ wg Ciebie ...

- do innych zadań /ochrona, rozbudowa inż.RA itp. a/ - 8
b/ - 10
c/ wg Ciebie ...
- 10. Ile potrzeba środków transportowych o średnim tonażu 3 - 4 t do:
 - ewakuacji bazy mobilizacyjnej oddziału a/ - 10
b/ - 15
c/ wg Ciebie ...
 - ewakuacji zapasów bpz /równorzędny/ a/ - 2
b/ - 4
c/ wg Ciebie ...
 - ewakuacji zapasów amunicji oddziału a/ - 10
b/ - 15
c/ - wg Ciebie ..
 - ewakuacji zapasów technicznych oddziału a/ - 2
b/ - 4
c/ wg Ciebie ...
 - ewakuacji zapasów inż.sap.oddziału a/ - 2
b/ - 3
c/ wg Ciebie ...
 - ewakuacji zapasów chemicznych oddziału a/ - 1
b/ - 2
c/ wg Ciebie ...
 - ewakuacji zapasów służby mundurowej oddziału... a/ - 1
b/ - 2
c/ wg Ciebie ...
 - ewakuacji zapasów służby żywnościowej a/ - 2
b/ - 3
c/ wg Ciebie ...
 - ewakuacji zapasów MPS oddziału a/ - 2
b/ - 4
c/ wg Ciebie
 - do innych zadań a/ - 2
b/ - 4
c/ wg Ciebie

11. Ile potrzeba podnośników widłowych do załadowania zapasów będących na paletach w oddziale ?
 - a/ - 2
 - b/ - 4
 - c/ wg Ciebie ...
12. Ile potrzeba samochodów specjalnych /dźwigi, warsztaty/, jako świadczenia rzeczowe dla oddziału ?
 - a/ - 2
 - b/ - 4
 - c/ wg Ciebie ...
13. O jakiej kubaturze chciałbyś mieć pomieszczenia w celu rozwinięcia w nich PW /w m²/ ?
 - a/ - 30
 - b/ - 40
 - c/ wg Ciebie ...
14. O jakim metrażu chciałbyś mieć pomieszczenia do rozlokowania zmobilizowanych pododdziałów /kompania/ ?
 - a/ - 150 m²
 - b/ - 200 m²
 - c/ wg Ciebie ...
15. Ile kwater o średniej powierzchni 40 m² potrzeba wg Ciebie dla zabezpieczenia wykonania zadań w rejonie alarmowym oddziału ?
 - a/ 50 kwater
 - b/ 80 kwater
 - c/ wg Ciebie
16. Jak uważasz, czy 130 ludzi i 40 środków transportowych oraz 3 podnośniki widłowe zabezpieczą potrzeby pułku zmechanizowanego o wysokim stopniu skadrowania na świadczenia ?
 - a/ - tak
 - b/ - nie
17. Opisz jakie widzisz trudności wynikające dla Ciebie, jako dowódcy /szefa/ w czasie korzystania ze świadczeń

18. W jaki sposób w trudności rozwiązałbyś gdyby to od Ciebie
zależało ?

.....

.....

.....

.....

.....

DZIĘKUJEMY

P R O T O K O Ł

z obserwacji wykorzystania świadczeń w procesie osiągania wyższych stanów gotowości bojowej pułku.

1. Dane ogólne:

Data i czas obserwacji - 6.02.1980 r. /12 godzin/
- 16.06.1981 r. /6 godzin/
Imię i nazwisko obserwatora - ppłk Jan WOJNAROWSKI
Miejsce obserwacji - pułk zmech. garnizon NYSA
- pułk zmech. garnizon SKIERNIEWICE

2. Cel obserwacji:

Celem obserwacji było sprawdzenie czasu stawiennictwa świadczeń osobistych i środków transportowych - świadczących oraz sposób ich wykorzystania w pułku w okresie osiągania gotowości bojowej zagrożenia wojennego. Dane te miały stanowić wzorcową pomoc do opracowania wstępnej koncepcji sposobów wykorzystania świadczeń.

3. Treść protokołu.

Obserwację prowadzono w ciągu całego czasu trwania stanu gotowości bojowej zagrożenia wojennego pułku w garnizonie NYSA oraz obserwowano pracę świadczeń osobistych w czasie 8 godzin w garnizonie SKIERNIEWICE. W toku obserwacji prowadzonej w tych oddziałach, obserwatorowi udostępniono plany wykorzystania świadczeń oraz umożliwiono śledzenie czasu przybywania do miejsca stałej dyslokacji świadczeń osobistych i środków transportowych, jak również wykonywania przez świadczenia osobiste prac związanych z ewakuacją zapasów materiałowych pułku do zapasowego rejonu alarmowego.

Podczas obserwacji stwierdzono dużą rozpiętość czasową przybywania świadczeń osobistych połączonych z rzeczowymi /środki transportowe, pdcnośniki widłowe/; sięgającą do 4 - 5 godzin /garnizon Nysa/. Natomiast świadczenia rzeczowe w rejonie alarmowym /garnizon Skierniewice/ zostały w stosunkowo krótkim czasie wydzielone dla potrzeb pułku /szczególnie kwatery użyteczności publicznej, jak i prywatne oraz hala obsługi samochodów dla PRT/.

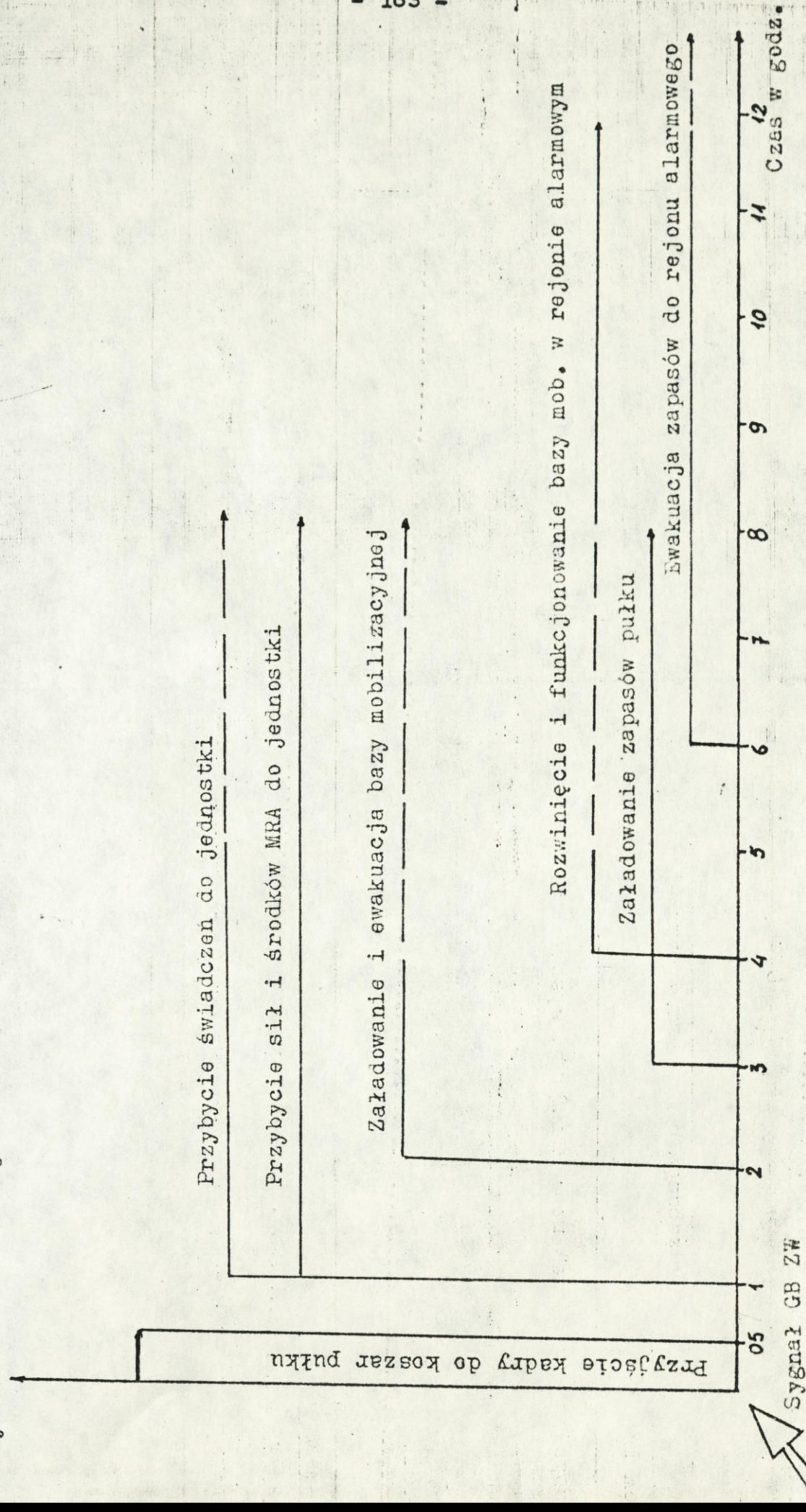
Zaobserwowano w pułku garnizon Nysa zbyt niedokładną znajomość zadań wykonywanych przez świadczenia osobiste oraz nieudolny sposób kierowania pracami przez nie wykonywanymi. Powodowało to opóźnienia w ewakuacji zapasów materiałowych, jak również kolizyjne ich załadowywanie.

4. Wnioski z obserwacji.

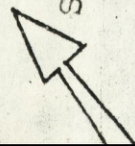
1. W prowadzonych obserwacjach nie osiągnięto wytyczonego celu badań, bowiem jednostki te miały dostateczną ilość sił i środków, aby realizować przedsięwzięcia procesu osiągnięcia WSGB.
2. Stabilność świadczeń nie jest w pułku zagwarantowana na dzień dzisiejszy przez zakłady pracy, odnośnie świadczeń osobistych.
3. Świadczenia osobiste wymagają częstszego ich przeszkalania w pułku, podczas organizowanych ćwiczeń mobilizacyjnych z powołaniem rezerw.
4. Wykorzystanie świadczeń rzeczowych w postaci kwater i lokali gwarantuje dobre wykonanie zadań przez pułk w rejonie alarmowym w czasie mobilizacyjnego rozwinięcia.

Czynności do realizacji

Sygnal GB ZW

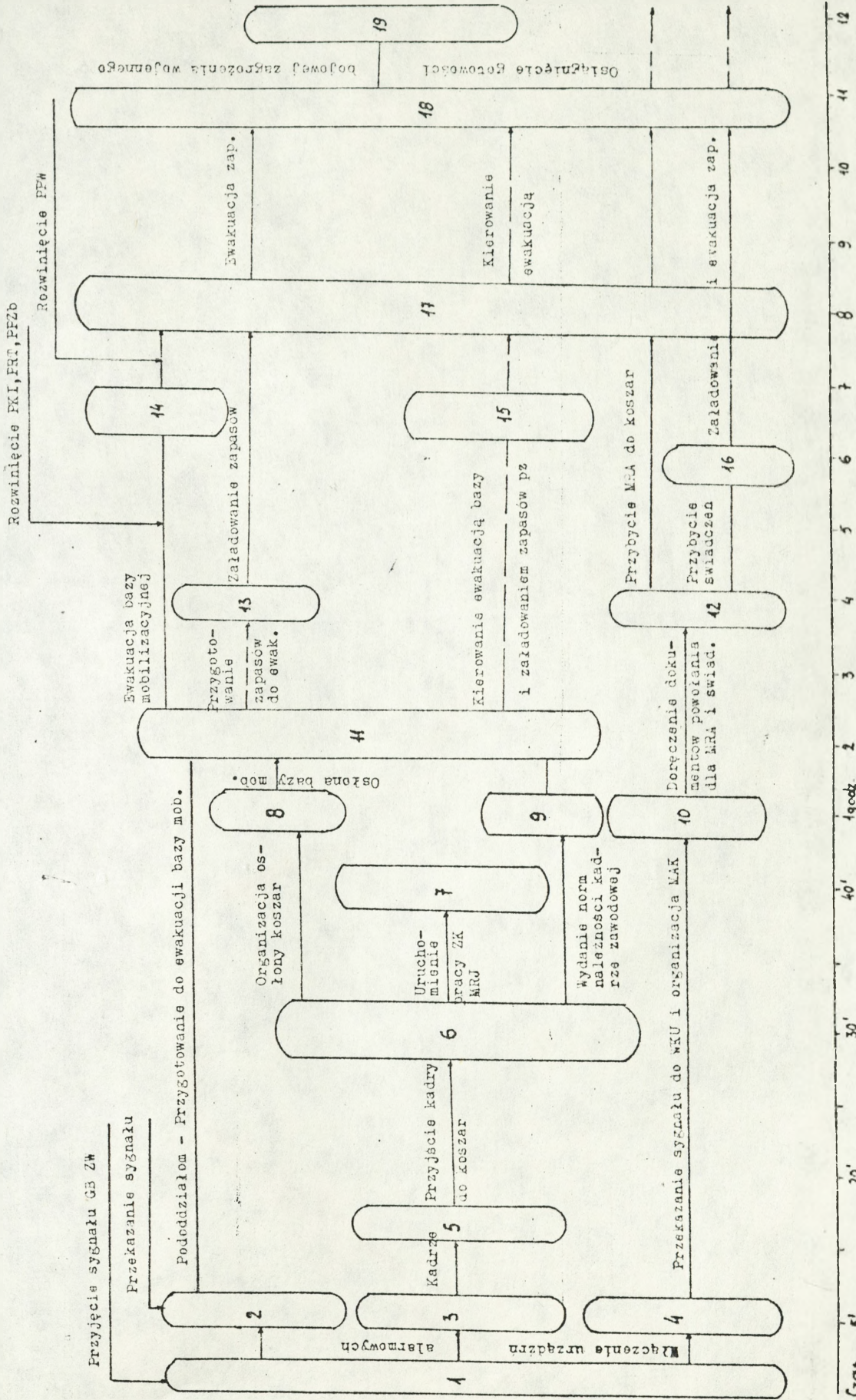
Załącznik 17

LISTA CZYNNOŚCI OSIĄGANIA STANU GOTOWOŚCI BOJOWEJ
ZAGROŻENIA WOJENNEGO pz

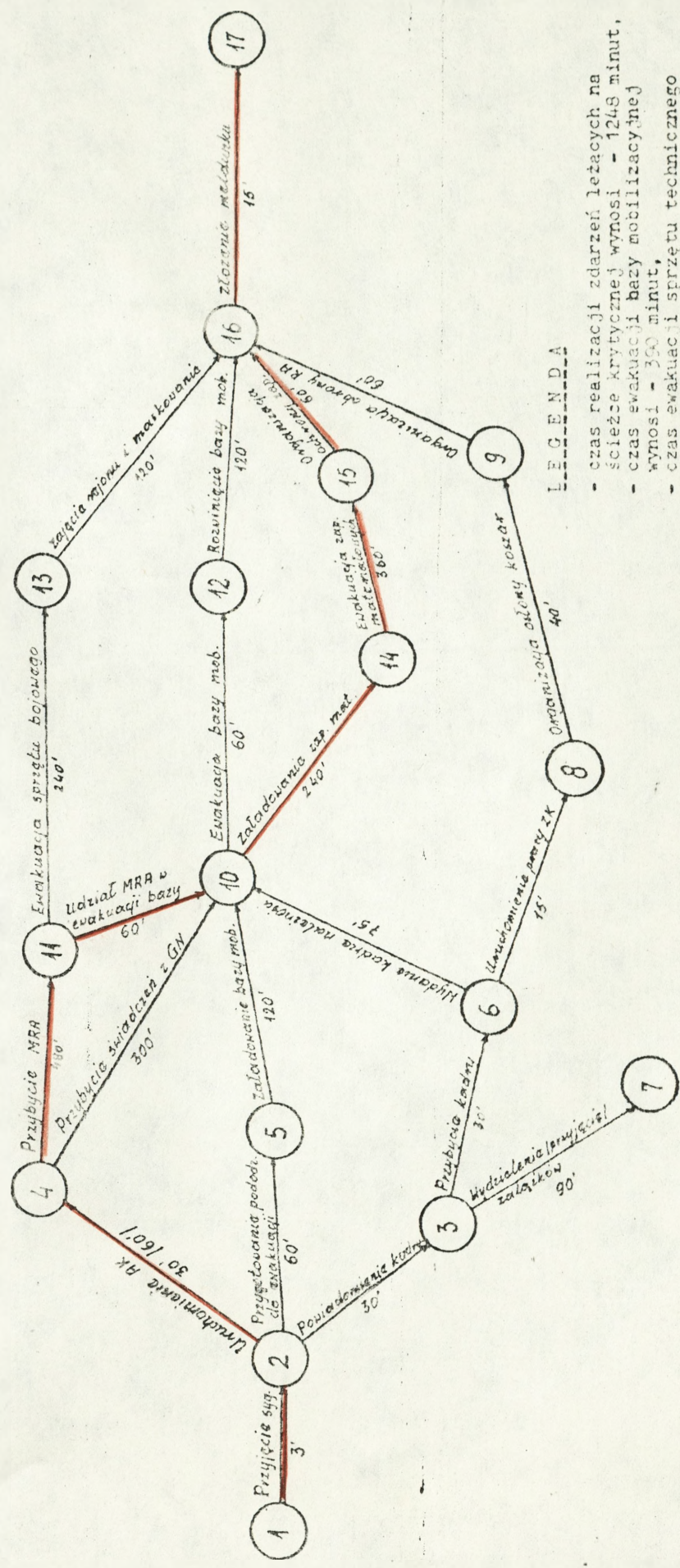
Lp.	Czynności	Czas			
		Optymi- styczny /ta/	Pesymi- styczny /tb/	Najbar- dziej prawdo- podobny /tm/	Oczeki- wany /Te/
1	Przyjęcie sygnału	2'	5'	3'	4'
2	Przekazanie sygnału	5'	10'	7'	7'
3	Przybycie kadry do pułku	30'	45'	40'	30'
4	Uruchomienie pracy ZK MRJ	10'	20'	12'	15'
5	Organizacja osłony koszar	30'	60'	45'	40'
6	Wydanie kadrze norm należno- ści wojennych	60'	100'	90'	75'
7	Wydzielenie załączków i przy- jęcie wakatów	80'	120'	110'	90'
8	Przybycie świadczeń z GN	240'	360'	280'	300'
9	Przybycie MRA	300'	480'	460'	480'
10	Przygotowanie do ewakuacji bazy mobilizacyjnej pułku	60'	120'	180'	120'
11	Ewakuacja bazy mob. do RA	60'	120'	90'	60'
12	Rozwinięcie bazy mob. w RA	80'	150'	100'	120'
13	Załadowanie zapasów mat.tech.	240'	300'	260'	240'
14	Ewakuacja zapasów do RA	300'	380'	370'	360'
15	Organizacja osłony i obrony rejonu alarmowego pułku	50'	100'	80'	60'
16	Osiągnięcie gotowości bojowej zagrożenia wojennego				

Uwaga: czas oczekiwany obliczono według wzoru:

$$Te = \frac{ta + 4tm + tb}{6}$$

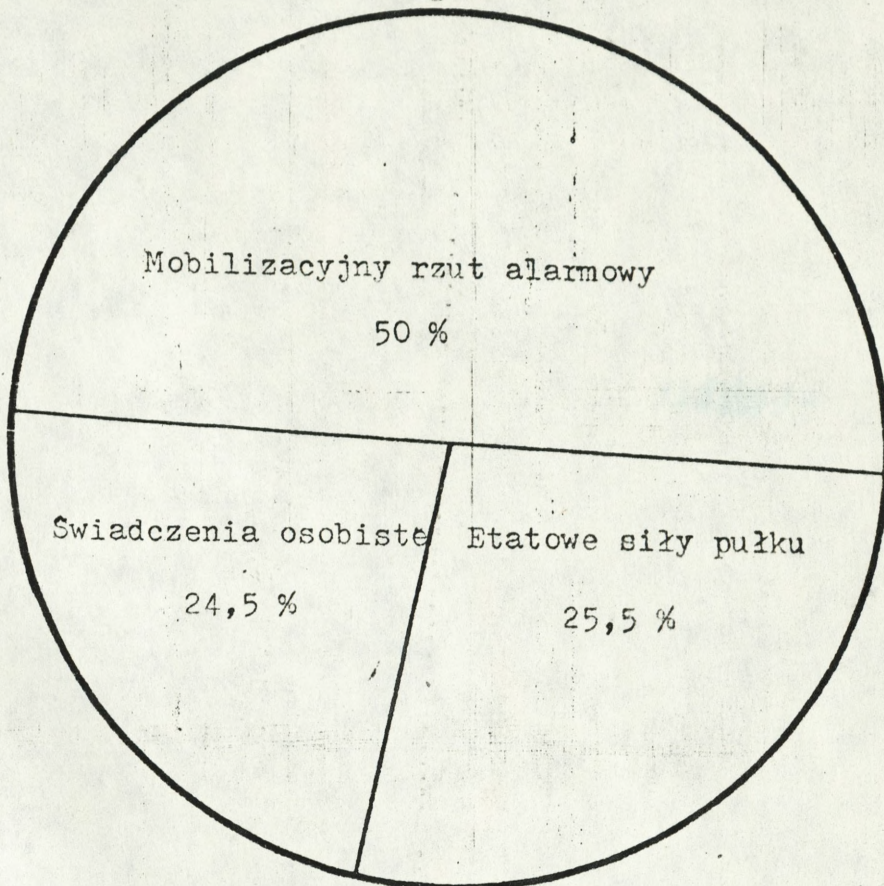
ZAGROWANIĄ SIEĆ OSIĄGANIA GOTOWOŚCI BOJOWEJ ZAŁOŻENIA WOJENNEGO pz

LEGENDA

- czas realizacji zdarzeń leżących na ścieżce krytycznej wynosi - 1248 minut,
- czas ewakuacji bazy mobilizacyjnej wynosi - 390 minut,
- czas ewakuacji sprzętu technicznego równa się 848 minut,
- czas ewakuacji zapasów materiałowych pułku wynosi - 670 minut.

POTRZEBY SIŁ I ŚRODKÓW DLA pz O WYSOKIM STOPNIU SKADROWANIA
a/ W zakresie stanu osobowego.

b/ W zakresie środków transportowych.

